

Gorenjski Glas

PETEK, 9. JUNIJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 46, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odkrili doprski kip Zdravka Krvine

»Zdravko Krvina je bil 'en fejest človek' in njegov nasmešek bo popestril Alejo zaslužnih Ločanov,« je ob torkovem odprtju doprsnega kipa Zdravka Krvine povedal član Lions kluba Škofja Loka in nekdanji župan Miha Ješe.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Po skoraj treh letih in pol so v Aleji zaslužnih Ločanov odkrili nov doprski kip. Akademski kipar Metod Frlic je tokrat upodobil prepoznavni nasmehek Zdravka Krvine, nekdanjega župana Škofje Loke, direktorja ljubljanskega kliničnega centra, ustanovitelja Lions kluba Škofja Loka in galerista. »Zdravko je bil rojen leta 1937, s tridesetimi leti je prevzel županovanje občini. Med drugim je poskrbel za asfaltiranje cest v Poljansko in Selško dolino. Kot prvi pri nas je uvedel

kmečki turizem, obratovati je začela žičnica na Starem vrhu, zgrajen je bil hotel Transturist, podeljevati smo začeli Severjeve nagrade,« se je Krvina spomnil Ješe. »Zdravka so krasile izjemne osebnostne lastnosti: bil je zgleden povezovalac ljudi, vsakega človeka je spoštoval in mu je skušal pomagati, bil je velikodušen, veselil se je uspehov drugih. Ni poznal zavisti in grabežljivosti, o skoraj vsakem človeku je rekel: Ta je pa res 'en fejest človek'. Če tega ni mogel reči, je bil raje tiho.«

V imenu družine Krvina je zbrane nagovoril Zdravkov

sin Jurij. »Oče je bil v Loko zaljubljen, pomagal je na vsakem koraku in se je vedno zavzel za mesto, ne glede na to, kje se je nahajal oziroma kakšno službo je opravljal. Prav tako ni odrekel pomoči komur koli, če je le lahko pomagal.«

Tudi župan Tine Radinja se zaveda, da je Krvina Škofji Loki dal veliko zapuščino: »Danes malo bolj skromno nosim župansko lentjo, ko se spomnim župana, ki je Loki ogromno dal in je vzor tega, kaj vse je možno narediti, če se sodeluje. Včasih se lahko premikajo gore.«

► 2. stran

Kip Zdravka Krvine sta odkrila njegov sin Jurij in loški župan Tine Radinja. / Foto: Primož Pičulin

Nova zunanja učilnica v Kokri

Učenci in učitelji šole v Kokri so prvi petek v juniju povabili na prireditev Jaz pa pojdem ...

ALENKA BRUN

Kokra – V podružnični šoli v Kokri so dobili učilnico na prostem. Rok Roblek, župan Občine Preddvor, je na prireditvi ob odprtju ravnatelju matične Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor Jožetu Povšinu slovesno predal lesen ključ, delo restavratorja Roka Valjavca, in s tem šoli v uporabo učilnico na prostem. Objekt je blagoslovil tudi preddvorski župnik Pavel Okoliš.

Povabilu na prireditev se je odzval tudi župan Jezerškega Andrej Karničar.

Preddvorski župan Rok Roblek je Podružnični šoli Kokra slovesno izročil v uporabo učilnico na prostem. / Foto: Alenka Brun

► 5. stran

Priloga: **jeseniške novice**

AZU.si
BIKES
ELEKTRIČNA KOLESKA

ODKUP MESNATIH, DEBELIH IN ČRNIH KRAV!

(02) 790 15 60, 031 733 637

Odkup celotnih govejih čred na gospodarstvu.

PLAČILO TAKOJ!

ODKUP KRAV do 4,10 € + davek (bio + 0,20 €)

Povečano povpraševanje po **BIO KRAVAH** (do 0,20 €)

AKTUALNO - prodaja **MALIH BIKOV** 200-300 kg

Aktualne dnevne cene:

BIKI do 4,65 € + davek

TELIČE do 4,60 € + davek

Tedenska prodaja **MALIH TELIČK**; cca 200-250 kg!

Kogler Franc A., d.o.o. Parmova ulica 53, SI-1000 Ljubljana

AKTUALNO

Kakšni so bili prihodki Gorenjcev

Povprečni letni neto dohodek občanov Kranjske Gore je v letu 2021 za štiri tisočake presegal slovensko povprečje. Med gorenjskimi občinami je najnižji na Jesenicah.

3

EKONOMIJA

Do kredita tudi z nižjimi dohodki

Banka Slovenije je razrahljala omejitve pri kreditiranju prebivalstva, s čimer se bo povečala kreditna sposobnost tistih s prihodki do povprečne plače.

9

GG+

Kako ponosna bi bila drug na drugega

Cynthia Belar je Američanka, upokojena profesorica psihologije, ki je večino delovnih let preživela kot raziskovalka in predavateljica na univerzi na Floridi.

15

ZANIMIVOSTI

Najboljši je pražen krompir

Praznik krompirja je v center Šenčurja privabil množico ljubiteljev krompirjevih jedi, ki so si bili enotni, da pravega nedeljskega kosila ni brez praženega krompirja.

24

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno. Ob koncu tedna bo vreme še nestanovitno. Popoldne in zvečer bodo krajevne plohe.

11/24 °C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Preddvor vabi na festival bombonov Štoflcfest

Na zadnji predpočitniški konec tedna bo na grajskem vrtu gradu Dvor v Preddvoru na moč zabavno. V petek, 23. junija, bo za vse ljubitelje dalmatinske glasbe poskrbela Klapa More, v soboto, 24. junija, bo otroke vseh starosti z zabavnimi igrami, ustvarjalnimi delavnicami, pravljičnimi uricami, otroško predstavo in sladko ponudbo navdušil drugi festival bombonov Štoflcfest, ki se bo zvečer zaključil z retrokoncertom Rock Partyzanov, v nedeljo, 25. junija, pa Preddvorčani vabijo še na tradicionalni Petrov smn, v sklopu katerega bo med drugim potekal tudi Petrov mednarodni folklorni festival. Na festivalu bo letos sodelovalo več kot dvesto plesalcev iz šestih držav. Za večerno zabavo bosta poskrbela ansambla Gašperjevi in Galop. Podrobnejše informacije so na voljo na spletni strani www.visitpreddvor.si.

Maskota festivala Štoflcfest z voditeljicama Klaudivjo in Jero iz TD Bašelj

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili po dva bona za hrano na sobotnem ali nedeljskem dogodku. V zrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kako se imenuje festival bombonov, ki so jih nekoč izdelovali v Bašlju nad Preddvorom? Odgovore pošljite do četrta, 15. junija, na koticcek@g-glas.si.

Izobraževanje nekoč in danes

Prvi razred osnovne šole sem obiskovala v šolskem letu 1943/44 na Igu pri Ljubljani. Otroci smo prišli v šolo s slamnatimi cekarji in zvezki, ki so imeli osem listov in so se imenovali početnica, lepopsnica, pisanka, spisnica, vežbanka. Kar nekaj jih hranim še danes. Danes hodijo lepo oblečeni otroci v šolo z velikimi pisanimi nahrbtniki, napolnjenimi z vsemogočimi pripomočki. Ali jih res toliko potrebujejo? V 3. razred sem hodila v Ljubljano k uršulinkam. Bile so zelo prizadene in zahtevne učiteljice. Njihove šole so bile res vzgojno-izobraževalne ustanove. V zvezku, ki ga imam pred sabo, piše, kakšna gospodinja hočem postati. Začenja se z mislimi: »Kar se Janezek nauči, to Janez zna.« Poudarjale so pridnost, odgovornost, redoljubnost, skromnost. V zvezku sta kar dve strani navodil za življenje. Pri ročnem delu smo deklice, stare deset let, kvačkale copatke. Delam jih še danes in s tem treniram stare, otrdele roke ter jih z veseljem poklanjam prijateljem in znancom. V gimnazijo sem hodila na Jesenicah. V hvaležnem spominu sem ohranila spoštovanega profesorja slovenščine Mirka Mahničiča. Neizmerno je ljubil knjige. To ljubezen je znal vcepiti tudi mnogim svojim dijakom. Med njimi sem bila tudi jaz. Starši so mi dali denar za telovadne copate, jaz pa sem si kupila Homerjevo Iliado, ki jo imam še danes. Knjige so mi še v pozni starosti nepogrešljive prijateljice. Na šolske izlete smo hodili s svojimi profesorji, ne z agencijami. Na maturantskem izletu po Jugoslaviji smo se s profesorji še bolj spoznali in zblížali. Čas korone in pouk na daljavo pa sta ljudi še bolj odtujila. Rada se spominjam cenjenega profesorja Slodnjaka in njegovih predavanj na slavistiki. Z nami je šel peš od Litije do Čateža, na Kras in še kam, se z nami pogovarjal, nas razumel. Mislim, da se je marsikaj zelo spremenilo, tudi položaj prosvetnih delavcev danes ni ravno zavirljiv. Spomine na šolske dni je zapisala upokojena profesorica **Majda Pogačnik iz Kranja**. Tudi vas vabimo, da nam pošljete svoje na koticcek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva 1, Kranj.

Odkrili kip Zdravka Krvine

◀ 1. stran

Zdravko Krvina se je rodil 7. januarja 1937 v Žireh, preminil je 19. avgusta 2013. Leta 1967 je diplomiral na Fakulteti za sociologijo, politologijo in novinarstvo v Ljubljani. Med letoma 1958 in 1990 je deloval v občinskih in republiških upravnih in političnih organih. V letu, ko je diplomiral, je postal župan Občine Škofja Loka. Bil je podpornik izgradnje smučarskega centra Stari vrh ter pobudnik kmečkega turizma na Starem vrhu in izgradnje hotela v Škofji Loki. Bil je dolgoletni član Muzejskega društva Škofja Loka in njegov predsednik od leta 1974 do leta 1979. V tem času je vodil Univerzitetni klinični center v Ljubljani, med letoma 1986 in 1990 pa je bil med drugim komisar republiškega štaba Teritorialne obrambe Slovenije. Po upokojitvi je na svojem domu v Gorenji vasi uredil in vodil zasebno razstavno in prodajno galerijo Krvina, v kateri je organiziral mnogo kulturnih in drugih družabnih prireditev. Bil je dolgoletni organizacijski vodja prireditev v spomin dražgoške bitke.

Akademski kipar Metod Frlic, ki se je poglobil v nprav in izraznost Zdravka Krvine, je ob odkritju kipa povedal, da skuša vsak portret narediti posebej in drugače, da je prepoznaven, a na drugačen način modeliran. »Zdravkov portret sem najprej natisnil, zato da sem spremenil

Župan Tine Radinja, sinova Zdravka Krvine Jurij in Bojan, akademski kipar Metod Frlic in nekdanji župan Miha Ješe / Foto: Primož Pičulin

Aleja zaslužnih Ločanov je vse daljša, v njej zdaj kot edina ženska kraljuje zdravnica Marija Bračko, ki je zaslužna za razvoj zdravstva v Škofji Loki. Obkrožajo jo še kipi znanstvenika in naravovarstvenika Frana Jesenka, očeta slovenskega zobozdravstva Jožeta Ranta, ustreljenega talca Viktorja Kocijančiča, vodje upora v Judenburgu Antona Hafnerja, slikarjev Antona Ažbeta in Iveta Šubica, kiparja Toneta Logonderja, zgodovinarja Pavleta Blaznika, geografa Franceta Planine, književnika Tineta Debeljaka, pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja in sociologa Borisa Zihlerla.

optiko ... Ko gledam politika, nikoli ne vem točno, kaj vidim. Nasmehjan obraz je bil njegova značilnost. Pri upodabljanju politikov mi sicer ne dovolijo, da bi jih upodobil nasmejane. Nasmeh in kravata ... to sta bili njegovi veliki značilnosti. Osebo

sem ga poznal, zdel se mi je prijeten možakar, mogoče bi lahko več sodelovala, pa nisva, zato ker sem verjetno včasih imel kdaj predolg jezik, ampak tako je, takšno je življenje.»

Aleja zaslužnih Ločanov je torej vse daljša, v njej zdaj

kot edina ženska kraljuje zdravnica Marija Bračko, ki je zaslužna za razvoj zdravstva v Škofji Loki. Obkrožajo jo še kipi znanstvenika in naravovarstvenika Frana Jesenka, očeta slovenskega zobozdravstva Jožeta Ranta, ustreljenega talca Viktorja Kocijančiča, vodje upora v Judenburgu Antona Hafnerja, slikarjev Antona Ažbeta in Iveta Šubica, kiparja Toneta Logonderja, zgodovinarja Pavleta Blaznika, geografa Franceta Planine, književnika Tineta Debeljaka, pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja in sociologa Borisa Zihlerla. Minuli torek se jim je, po zaslugi akademskega kiparja Metoda Frlica, pridružil še kip politika in človekoljuba Zdravka Krvine.

Kranj bo prihodnji teden filmski

Kranjski igralski filmski festival Krafft se bo jutri v novi kinodvorani MojKino začel s podelitvijo nagrad Društva slovenskih avdiovizualnih igralcev. Odprla ga bo predsednica države dr. Nataša Pirc Musar.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Od jutri pa do prihodnje sobote bo v Kranju potekal tretji Kranjski igralski in filmski festival Krafft. Festival bo odprla predsednica države. Na uvodni slovesnosti v prenovljeni dvorani MojKino bodo najprej podelili letošnje igralske nagrade Društva slovenskih avdiovizualnih igralcev. Osrednji nagradi Ita Rina za življenjsko delo bosta prejela Boris Cavazza in Špela Rozin, druge nagrade pa bodo prejeli še Jurij Zrnec za glas risanke, nagrade veliki plan bodo prejeli Tina Vrtnjak in Jure Henigman ter članice in člani društva DSI v številni zasedbi filma Orkester, Ana Lampret bo prejela

nagrado kontraplan, bienalno nagrado častni LOK, ki jo podeljuje sekcija plesnih ustvarjalcev, pa gre v roke plesalcu in koreografu Iztku Kovaču.

Ob mnogih igralskih obrazilih s slovenske filmske scene bo osrednji gost letošnjega festivala znani srbski igralec Miki Manojlović, ki je skupaj s kranjskim igralcem Tonijem Cahunkom tudi selekcioniral filme v tekmovalni program festivala. Medtem ko se bodo strokovni dogodki odvijali v Stolpu Škrlovec, pa bodo celovečerni filmi prikazani na eni lokaciji v dvorani MojKino v nekdanjem Kinu Center.

Deset filmov se bo potegovalo za prestižne nagrade zlato jabolko za glavno vlogo

in za posebne igralske dosežke. Med njimi je denimo hrvaški film Varen kraj, ki je osvojil nagrado za najboljši film na festivalu Liffe in Sarajevskem filmskem festivalu. V 99 lunah je v ospredju strastna afera med Bigno, ki želi imeti vse pod nadzorom, in Frankom, ki išče smisel v omami drog. Italijanski film Amanda je zabavna zgodba o bogati dvajsetletnici brez prijateljev, ki si zada, da bo otroško prijateljico prepričala, da je njuno prijateljstvo še živo. Film Večno mladi pa je vpogled v zakulisje igralske akademije, kjer so mladi igralci izstreljeni v življenje strasti, ljubezni in življenjskih prelopnih, pa tudi prvih osebnih tragedij. Predpremierno

v Sloveniji bo prikazan tudi film Pero. Igralcu Petru Musevskemu se bomo poklonili prihodnji četrtek v dvorani Prešernovega gledališča, katerega član igralskega ansambla je bil. Film je posnel njegov dolgoletni prijatelj Damjan Kozole.

Skupaj bo na ogled 16 celovečernih filmov, od tega 10 v tekmovalnem programu, kar 12 bo slovenskih premier. Predvajali bodo deset kratkih igranih in šest študentskih igranih filmov, pripravili pa so tudi brezplačne filmske projekcije za najmanj tristo kranjskih otrok. Celoten program filmov in projekcij je objavljen na festivalski spletni strani, kjer so napredaj tudi abonmaji.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **PAVEL LAMBERGER** iz Podnarta.

Kakšni so bili prihodki Gorenjcev

Povprečni letni neto dohodek občanov Kranjske Gore je v letu 2021 za dobre štiri tisočake presegel slovensko povprečje.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana, Kranj – Po podatkih, ki jih je pred dnevi objavil Statistični urad, je bil povprečni letni prejeti neto dohodek na prebivalca Slovenije v letu 2021 nominalno za sedem odstotkov, realno pa za pet odstotkov višji kot v letu 2020.

Največji delež, dobri dve tretjini, predstavljajo dohodki iz dela, sledijo pokojnine, ki predstavljajo slabo četrtino pogače, v manjši meri pa so k skupnim dohodkom prebivalcev prispe-

Tako kot gorenjska statistična regija se tudi velika večina občin s širšega območja Gorenjske giblje nad državnim povprečjem. Manjše prihodke od povprečja so imeli le prebivalci v občinah Tržič, Gorje, Gorenja vas - Poljane in Jesenice, kjer je bil dohodek na prebivalca na Gorenjskem najnižji in je znašal dobrih 10.351 evrov.

Zanimiva je tudi primerjava po deležu različnih prihodkov, ki so jih prejeli v posamezni občini. Največji delež dohodkov iz dela so pre-

Povprečni neto prihodek na prebivalca je bil med gorenjskimi občinami najnižji na Jesenicah.

vali še starševska nadomestila, družinski in socialni prejemki ter dohodki iz premoženja, kapitala in drugi prejemki.

Povprečni letni bruto dohodek na prebivalca je znašal 14.664 evrov, neto dohodek pa 11.202 evra. Višji od povprečja je bil v 62 občinah, najvišji pa v občini Kranjska Gora, kjer je občan v povprečju prejel 15.346 evrov letno, kar je za 37 odstotkov več od povprečja. V primerjavi z letom pred tem se je v 205 občinah zvišal, med sedmimi občinami, kjer se je znižal, pa je od gorenjskih tudi občina Jezersko.

jemali prebivalci Vodice, Gorenje vasi - Poljan in Železnikov, najmanjšega pa občani Kranjske Gore, Bleda in Trzina. Pokojnine so predstavljale skoraj četrtino prejetih neto dohodkov občanov v Tržiču, Trzinu in Gorjah, na drugi strani pa se je v Komendi in Vodicih ta delež gibal med 16 in 17 odstotki.

Starševska nadomestila, družinski in socialni prejemki so predstavljali dobrih šest odstotkov prihodka občanov Gorenje vasi - Poljan, na drugi strani pa zgolj dobre tri odstotke pri občanah Kranjske Gore. Pri Kranjskogorčanih je dohodek

Neto prejeti dohodek povprečno na prebivalca		
OBČINA	2020	2021
Kranjska Gora	13.637,00 EUR	15.345,91 EUR
Trzin	12.716,14 EUR	13.319,08 EUR
Bled	11.191,55 EUR	12.391,77 EUR
Žirovnica	11.508,12 EUR	12.261,53 EUR
Vodice	12.232,33 EUR	12.217,56 EUR
Škofja Loka	11.011,21 EUR	12.183,59 EUR
Medvode	11.404,65 EUR	12.179,07 EUR
Komenda	11.039,11 EUR	12.163,31 EUR
Jezersko	14.026,15 EUR	12.047,14 EUR
Domžale	11.251,56 EUR	11.961,55 EUR
Mengeš	11.364,85 EUR	11.943,52 EUR
Šenčur	11.207,70 EUR	11.854,41 EUR
Preddvor	11.258,40 EUR	11.831,29 EUR
Naklo	10.972,61 EUR	11.787,11 EUR
Radovljica	10.905,06 EUR	11.640,39 EUR
Cerklje na Gorenjskem	10.933,56 EUR	11.547,90 EUR
Bohinj	10.584,31 EUR	11.538,41 EUR
Kranj	10.771,36 EUR	11.419,98 EUR
Železniki	10.575,03 EUR	11.386,48 EUR
Kamnik	10.646,51 EUR	11.366,17 EUR
Žiri	10.149,24 EUR	11.247,54 EUR
SLOVENIJA	10.492,87 EUR	11.201,63 EUR
Tržič	10.473,37 EUR	11.200,34 EUR
Gorje	9.843,00 EUR	10.647,64 EUR
Gorenja vas - Poljane	9.864,92 EUR	10.611,71 EUR
Jesenice	9.680,99 EUR	10.351,57 EUR

Vir: Statistični urad RS

iz premoženja, kapitala in drugih prejemkov predstavljal najvišji, več kot desetodstotni delež celotne pogače,

medtem ko je bil v veliki večini drugih gorenjskih občin ta delež precej nižji od petih odstotkov.

K

KOMENTAR
IGOR KAVČIČ

Film je moč

Zgodovina filma razkriva, da je Tomas Alva Edison z bratoma Lumièr leta 1895 v Parizu v kinu podobnem prostoru predstavil prvi pravi film. Odhod iz tovarne (*La Sortie Des Usines Lumièr*) je njegov naslov, že naslednje leto sta brata v mestu La Ciotat posnela še bolj znani Prihod vlaka na postajo (*L'arrivée d'un train en gare de La Ciotat*). Ljudje so menda v strahu, da jih bo vlak povozil, bežali iz dvorane. Kranj je z mestom na francoski Azurni obali pobraten, zato je leta 2016 ob 50-letnici sodelovanja med mestoma zelena površina v širšem središču mesta simbolno dobila ime Park La Ciotat. Naključno ali ne, ob parku je tudi legendarni kranjski Kino Center, v katerega so po filmske užitke več desetletij zahajale številne generacije Kranjčanov. Spomin na četrtkov filmski abonma s filmi za zahtevnejše občinstvo – danes se jih drži oznaka art filmi – ostaja večer. V zadnjem desetletju je v njem deloval manjši Cineplexx, ki pa nikoli ni prav zaživel. Dokončala ga je epidemija, bi dejali v tarantovskem slogu.

Jutri se v prenovljenem kinematografu prijaznega imena MojKino odpira tretja izvedba Kranjskega igralskega filmskega festivala Krafft. Če kino s tem vstopa v novo obdobje, pa si festival v svoji tretji izvedbi prizadeva postati »stari znanecc«. Čeprav gre za majhen

festival, je ta edinstven v regiji, saj se osredotoča predvsem na igralsko umetnost znotraj avdiovizualnega področja. V tekmovalni in spremljevalni program so izbrani predvsem filmi z izrazitimi igralskimi dosežki, slovenske igralka in igralci pa bodo na festivalu lahko nadgrajevali svoje igralsko znanje in izkušnje na področju filma na predavanjih, mojstrskih tečajih, delavnicah in okroglih mizah v družbi mednarodnih strokovnjakov na področju filmske igre. Pred 120 leti je Georges Méliès posnel prvi »igrani« film Potovanje na Luno – po romanu Julesa Verne. Poti nazaj več ni bilo, igrilstvo je v naslednjih sto letih postalo spoštovan poklic in umetnost.

V dobi porasta družbenih omrežij ter z njimi lažnih novic in zlovesnih napovedih razvoja umetne inteligence je moč kamere in filma še večja. Videno gledalca prepriča ali pa ne. Na začetku vojne v Ukrajini se je na nekem profilu na Twitterju pojavil kader iz filma *Lepe vasi lepo gorijo* (*Lepa sela lepo gore*), češ da so na njej ruski vojaki, ki pijejo pivo in gledajo goreče vasi. Ljudje so na njej prepoznali odličnega srbskega igralca Dragana Bje-logrića (ki ga je Krafft gostil lani) in po spletnih komentarjih, da gre za zavajanje, objava ni preživela niti enega dne. Na moč filma ne nazadnje namiguje že kratica festivala Krafft. V Kranj torej prihaja močan filmski teden.

Nič več znižan DDV na energente

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Izteklo se je obdobje, v katerem je bil davek na dodano vrednost (DDV) na dobavo elektrike, zemeljskega plina, lesa, namenjenega kurjavi, in na daljinsko ogrevanje znižan z 22 na 9,5 odstotka. Ukrep je bil sprejet z namenom znižanja visokih cen energentov v času zadnje ogrevalne sezone, ko so bile razmere na trgu energentov še posebej zaostrene, in s tem

razbremenitve potrošnikov, so na ministrstvu za finance pojasnili odločitev, da nižja obdavčitev ne bo podaljšana.

Kljub temu da so razmere, ki so narekovale pomoč v obliki znižanja DDV za energente, spremenjene, pa vlada vseskozi, in bo še naprej, spremlja dinamično stanje na trgu energentov in temu primerno prilagaja tudi sprejemanje ukrepov s ciljem omilitve posledic druginje in visokih cen energentov, so med drugim

dodali na finančnem ministrstvu. »Ukrepe smo zastavili tako, da imajo realne učinke, hkrati pa ne izničijo manevrskega prostora za morebitne prihodnje intervencije države.« Spomnili so tudi, da je vlada podaljšala regulacijo cen elektrike in plina za gospodinjstva, male poslovne odjemalce ter mala in srednje velika podjetja do konca leta.

Vendarle pa se bo višji davek na dodano vrednost poznal na položnicah za

elektriko in zemeljski plin – pričakovati je dobrih 11 odstotkov višje drobnoprodajne cene oziroma od pet do deset evrov višjo ceno električne energije pri povprečnem odjemalcu.

Poslanska skupina SDS je sicer prejšnji teden v parlamentarni postopek vložila predlog, da bi znižano stopnjo DDV na omenjene energente podaljšali do konca leta, s tem da bi zakonska sprememba učinkovala za nazaj, torej od 1. junija.

Na dražbi tudi položeni tlakovci

MAJA BERTONCELJ

Spodnje Pirniče – Sredi aprila smo pisali, da so bili pri Zavašnikovih v Spodnjih Pirničah predstavniki Finančne uprave RS in so zarubili premičnine. Na spletni strani e-dražbe Finančne uprave je

Na spletni strani e-dražbe Finančne uprave je že objavljena prodaja šestih rabljenih in neopremljenih mobilnih hišk.

že objavljena prodaja šestih rabljenih in neopremljenih mobilnih hišk (za vsako je izklicna cena pet tisoč evrov). Hiške si lahko zainteresirani predhodno ogledajo, in sicer 20. junija. Na spletni javni dražbi bodo prodajali tudi kovinski kiosk v vrednosti

petsto evrov, otroško igralo in rabljen montažni objekt (oboje za izklicno ceno dva tisoč evrov) ter že položene tlakovce, ki jih mora kupec sam odstraniti in odpeljati (izklicna cena za okrog šeststo kvadratnih metrov je šest tisoč evrov). Dražba bo julija.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodič Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

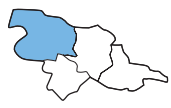
FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Jasnejša pravila sodelovanja občanov

Občinski svetniki so sprejeli pravilnik, ki določa postopek izvedbe participativnega proračuna v občini Kranjska Gora.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kot je pojasnila kranjskogorska županja Henrika Zupan, je bil participativni proračun v veljavi že prej, a so zdaj pripravili pravilnik, da so jasno določena pravila, kako bodo občani lahko sodelovali. V pravilniku, ki so ga kranjskogorski občinski svetniki potrdili na majski seji, je določen način izvajanja participativnega proračuna (zbiranje predlogov, proučitev skladnosti projektnih predlogov z merili, glasovanje, objava rezultatov, umestitev v proračun, izvedba projekta). S sklepom za vsako proračun določijo tudi višino sredstev in območja, ki so vezana na krajevne skupnosti. Za proračunsko obdobje 2024 in 2025 se za vsako leto posebej in za vsako krajevno skupnost v občini nameni dvajset tisoč evrov, skupaj sto tisoč evrov na leto. Svetnik Franci Koražija je sicer predlagal, da bi sredstva iz participativnega proračuna razdelili glede

na število prebivalcev v vsaki krajevni skupnosti, a je bil izglasovan prvotni predlog.

V participativni proračun se predlagajo manjši projekti, njegov namen je spodbujanje aktivne participacije in vključenosti občanov, dvig kakovosti bivanja v lokalnem okolju in krepitev skupnosti. Javni poziv občanom za oddajo projektnih predlogov, kjer bo vse še natančneje razloženo, bodo pripravili na občinski upravi, predvidoma bo objavljen junija na občinski spletni strani. Že zdaj pa velja poziv občanom, da začnejo razmišljati, kaj bi v svojem okolju še potrebovali. Postopek za dodelitev sredstev bo vodila strokovna komisija, ki jo imenuje županja. Predlogi bodo javno objavljeni, prav tako rezultati po vrstnem redu prejetih glasov. Pomembno je, kot sta poudarila svetnika Tomaž Petrovič in Ena Girandon, da k oddaji predlogov v participativni proračun pritegnejo tudi mlade ljudi, da ti dobijo prilžnost.

Promet naj bi stekel konec junija

MATEJA RANT

Žiri – Že nekaj časa je na prvi pogled končana obvoznica proti Logatcu, zato se številni sprašujejo, zakaj še vedno ni odprta za promet. Kot je pojasnil župan Franci Kranjc, bo promet po njej predvidoma stekel konec junija, ob tem pa poudaril,

da je glavni investitor država. »Uradno odprtje je torej odvisno od tega, kdaj bo država pridobila uporabno dovoljenje. S tehničnega vidika je sicer cesta brezhibna.« Zavrnil je tudi namige, da naj bi se odprtje zavleklo, ker občina ni poravnala svojega dela finančnih obveznosti.

Obvoznico naj bi za promet odprli konec junija. / Foto: Tanja Mlinar

Na glasovanju pet predlogov

Medvode – Občina Medvode je maja občane ter obiskovalce občine povabila k predlaganju imena za novo brv čez reko Savo, namenjeno kolesarjem in pešcem. Presenečeni so bili nad izjemno velikim odzivom in množico idej za poimenovanje brvi. Do roka so prejeli kar 71 predlogov. Komisija je med vsemi prispelimi izbrala pet predlogov, ki so jih dali na glasovanje. To so Aljaževa brv, Medvoški lok, Mestna brv, Kolomed in Verjanka. Za najboljšega lahko glasujete na povezavi: <https://www.1ka.si/a/27ec9e5e>, in sicer do 18. junija.

Nihče si ne želi, da bi ljudje stvari vzeli v svoje roke

Župani zgornjegorenjskih občin so v torek na redni koordinaciji v Radovljici spet obravnavali problematiko volkov na Gorenjskem. Na srečanju so sodelovali tudi župani s primorske strani Julijskih Alp ter predstavniki Zavoda za gozdove, Lovske zveze Slovenije in Ministrstva za naravne vire in prostor.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Kot je po srečanju povedal župan Gorij Peter Torkar, so župani Skupnosti Julijske Alpe jasno izrazili pomisleke glede naselitve volkov v ta prostor. »Skupaj s prebivalci in kmeti ugotavljamo, da volk v alpski prostor ne spada; uničuje pašo, kar vodi v opuščanje dejavnosti in zaraščanje planin, kar bo v končni fazi tudi zmanjšalo biotsko pestrost.«

Dejal je še, da se ljudje na robovih vasi čutijo ogrožene zaradi tuljenja volkov, ki ga dnevno poslušajo, ter opozoril, da prisotnost volkov straši tudi turiste in jih tako odvraca od obiska destinacij, na območju katerih živijo volkovi.

Varovati volka ali življenje na planinah

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije Gregor Danev je pri tem opozoril, da se pašna sezona v planinah

letos sploh še ni dobro začela, pa so se že zgodili pokoli ovac, zato je vprašanje, koliko kmetov se bo letos sploh odločilo za pašo na planinah. »Postopek v zvezi z volkovi na Pokljuki je v teku, pri tem pa poudarjamo, da

območju Bohinja in okoliških planin prejeli čim prej, je potrdila tudi v. d. generalnega direktorja direktorata za naravo Katarina Groznik Zeiler. Pri tem, kot je povedala, ne gre za odstrel celega tropa, saj se načeloma zava-

tega se posebej posvečamo tudi vprašanju volka na gorskih območjih,« dejala.

Alpske pašnike je posebno težko zaščititi

Zavedajo pa se, da je v gorskem alpskem prostoru veliko težje ščititi živali na paši kot drugje in da rešitve iščejo tudi z izmenjavo izkušenj z drugimi državami EU.

»Populacija volkov po vsej Evropi narašča in povsod so težave. Avendar je to, da imamo vitalne populacije volkov in da se volkovi širijo po celotni Evropi, z vidika varovanja narave dobra novica – z vidika sobivanja pa seveda zelo velik izziv. Vsaka članica posebej išče rešitve zanj. Prepričana sem, da bo prišlo do sprememb in dogovorov o tem, kako naprej, tudi na ravni EU. Še najmanj si namreč želimo, da bi zaradi negativnih odzivov v družbi prišli do razpada sistema in da bi ljudje vzeli stvari v svoje roke.«

»To, da imamo vitalne populacije volkov, je z vidika varovanja narave dobra novica – z vidika sobivanja pa seveda zelo velik izziv.«

gre za zelo kompleksno zadevo. Treba je namreč razmišljati tudi o tem, da se z živimi planinami vzdržujejo travnišča in s tem nekatere druge zaščitene vrste, ki so morda v slabšem stanju kot volk.« Poudaril je tudi, da na Zavodu za gozdove podpirajo čim hitrejšo ukrepanje, zato so posebno hitro pripravili mnenje za predlog odvzema dveh volkov.

Za zdaj načrti o odstrelu dveh volkov

Da si prizadevajo, da bi odločitev o odvzemu volkov na

rovanih vrst sploh ne odvzema iz narave z lovom. Možno je odvzeti posamezne osebkke, in še to le v primeru različnih konfliktnih dogodkov ter ob strokovnem mnenju, da to ne bi bilo škodljivo za varstvo same vrste. Ob tem je dodala, da je odvzem iz narave z odstrelom le eden od ukrepov, ki ga lahko uporabijo le v skrajnih primerih.

Zagotovila je tudi, da na ministrstvu vprašanju varstva velikih zveri in sobivanju z njimi posvečajo zelo veliko pozornosti. »To je ena od naših prioriteta in znotraj

Parkirnina na novem parkirišču

Vzpostavljen je sistem plačevanja parkirnine na parkirišču ob nekdanji železniški postaji v Mojstrani.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – S potrditvijo na majskem občinskem svetu je spremenjen in dopolnjen pravilnik o določitvi javnih parkirnih površin in plačilu parkirnine v občini Kranjska Gora. Po novem je parkirišče pri Aljaževem hramu na Dovjem modra cona, s parkirno uro je za osebna vozila brezplačno parkiranje do dve uri, uveljavljanje abonmajev pa tu ni mogoče. Plačilo parkirnine se uvaja tudi na novem parkirišču ob nekdanji železniški postaji v Mojstrani, ura parkiranja stane en evro, celodnevno parkiranje deset evrov, parkiranje pa je dovoljeno tudi z abonmaji.

Občinski svetnik Bogdan Janša je opozoril, da bi moralo biti skladno s projektom za umirjanje prometa v dolino Vrata novo parkirišče v Mojstrani v času poletne sezone, od 15. junija do 15. septembra, namenjeno osebnim vozilom, ki tu parkirajo z namenom obiska

Na novem parkirišču v Mojstrani bo stal parkomat po sistemu ostalih prakomatov na plačljivih javnih parkiriščih v občini.

Vrata, kot bonus pa uporabijo brezplačni javni avtobusni prevoz v Vrata. Kot je poudaril, so zato tudi dobili namenska sredstva iz naslova parkovnih lokalnih skupnosti. »Zdaj to parkirišče izenačujemo z drugimi parkirišči, kar ni prav. Pri 40 tisoč vozilih na sezono, ki vstopijo v Vrata, si tega ne moremo privoščiti, če se gremo trajnostno mobilnost,« je poudaril.

Županja je zagotovila, da bo to parkirišče v prvi vrsti služilo temu namenu, poudarila pa, da dokler ni vzpostavljen režim vstopanja z vozili v Vrata, morajo parkirišče ravnati tako tržiti. Svetnik Franci Koražija je pozval k jasni ceniku, da obiskovalci ne bodo zmedeni.

Direktor občinske uprave Občine Kranjska Gora Robert Klinar je glede Vrat

pojasnil, da je projektna loga na DRSI zdaj potrjena in jo bodo začeli intenzivno pripravljati, »če pa smo realni, letos sistem z zapornico še ne bo zaživel«. Kot je dejal, je bil ravno zato sprejet predlog, da se gre v začasno v trženje parkirišča. Nov zakon o cestah pa je dal novo podlago, da se upravljanje te ceste iz države lahko neposredno prenese na občino.

Bankomati tudi za slepe in slabovidne

V Ljubljani so odprli prvi bankomat, ki je prilagojen uporabi slepih in slabovidnih. Do konca leta v NLB načrtujejo prilagoditev še 51 bankomatov po državi, med njimi jih bo 13 na Gorenjskem.

KLARA MRAK

Ljubljana – Prvi prilagojeni bankomat za slepe in slabovidne stoji na Trgu mladinskih delovnih brigad v Ljubljani. Na pobudo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije so ga v NLB prilagodili tako, da lahko s pomočjo glasovnih navodil in žičnih slušalk dvignejo gotovino ali preverijo stanje na računu. Glasovno vodenje je za zdaj omogočeno v slovenskem jeziku.

Ko uporabnik v bankomat priključi svoje žične slušalke, se samodejno začne glasovno vodenje. Sporoči mu, naj vstavi kartico in vpiše svoje geslo, nato pa lahko uporabnik izvede dvig ali sliši svoje stanje na računu. Uporabnik bankomata upravlja s pomočjo tipkovnice, ki ima na sredini izboklino, ki označuje število pet. »Vsi bankomati, ki bodo prilagojeni slepim in slabovidnim, imajo tipkovnico,

saj je tak način nemogoče uvesti s tipkanjem na ekran,« je delovanje pojasnil Tomaž Rahten, ki v NLB skrbi za bankomate.

Na Gorenjskem jih bo trinajst

Kot predvideva seznam bankomatov, ki je bil usklajen z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije, jih bodo v NLB do konca leta za

Ko uporabnik v bankomat priključi svoje žične slušalke, se samodejno začne glasovno vodenje.

slepe in slabovidne prilagodili trinajst: štiri v Kranju, dva v Kamniku, po enega pa v Medvodah, Škofji Loki, Šenčurju, Trzinu, na Jesenicah, v Kranjski Gori in na Bledu. Predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj Emil Muri je povedal,

Do konca leta bodo za slepe in slabovidne prilagodili tudi bankomat na Koroški cesti 21 v Kranju. / Foto: Tina Dokl

da gre za pridobitev v pravi smeri, saj je pomembno, da tudi slepi in slabovidni z denarjem ravnajo čim bolj samostojno. »Upam, da bodo bankomate čim več uporabljali, saj je nujno, da se naučimo biti samostojni tudi pri tem. Na neki način so

bili bankomati že prilagojeni, a s tehniko gre ta stvar naprej, saj zdaj obstajajo veliko boljše tehnične možnosti kot včasih. In prav je, da se jih slepi in slabovidni poslužujejo. Pozdravljam omejeno posodobitev, ki prihaja na Gorenjsko.«

Nova zunanja učilnica v Kokri

◀ 1. stran

Spremljevalni program so soustvarjali učenci podružnične šole s petjem, igrico Pri nas doma, deklamacijami, plesom in povezovanjem prireditve. Peli pa so tudi učenci pevskega zbora z matične šole v Preddvoru in pevke cerkvenega zbora iz Kokre.

V uvodnem nagovoru je župan Roblek čestital tako vodstvu šole, zaposlenim in učencem podružnične šole kot tudi krajanom, saj je z učilnico na prostem pridobil tudi sam kraj. Omenil je nekaj investicij, ki so pripeljale do tega, da se je v zadnjih letih okolica šole v Kokri spremenila, posodobila. Poudaril je vrtec in novo zunanje igrišče. Povedal pa je tudi, da se je občina prijavila na razpis za prezračevanje šole, ter se z nekaj besedami dotaknil adaptacije celotnega

zgornjega nadstropja podružnične šole, kjer bodo uredili primerne prostore za učence, ki so prijazno odstopili mesto v pritličju za vrtec. Ravnatelj Povšin je bil nove pridobitve vesel, se pa tudi v Preddvoru zavzema za zunanjo učilnico, a so jih v Kokri za leto ali dve prehiteli, smo izvedeli. Povedal je še, da so take šole izjemna dodana vrednost kraju in glede na to, kakšno simpatično prireditev so pripravili mladi, se za prihodnost kraja ni bati. Zaključno besedo so tokrat zaupali občinskemu svetniku Primožu Bergantu, ki se je zahvalil vsem sodelujočim za posluš pri uresničitvi ideje oziroma želje, ki so jo že dolgo gojili v Kokri, ter delil tudi informacijo, da računajo, da bodo dela zaključili do septembra in bo učilnica na prostem tako dokončno lahko začela služiti namenu.

Prva dama slovenskega rodoljubnega Olimpa

ALENKA BRUN

Potoče – Že včeraj so v ljubljanski čitalnici Rokopisne zbirke v Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) predstavili zbornik Josipina Urbančič Turnograjska: prva dama slovenskega rodoljubnega Olimpa. Gre za zbornik razprav, ki je izšel ob mednarodnem simpoziju ob 190. obletnici rojstva Josipine Urbančič Turnograjske (1833–1854), ki je danes, v petek, 9. junija, na gradu Turn pri Preddvoru. Podrobnejši program simpozija je na voljo na spletni

strani www.kdjt.si. Ob 19. uri pa bo grad Turn gostil še koncert, na katerem bo prvič predstavljen celotni glasbeni opus Josipine Urbančič Turnograjske in tudi slovenske narodne pesmi. Nastopili bodo: prof. Tone Potočnik, Moški pevski zbor Janko Kersnik iz Lukovice, Lara Lipar in Vokalna skupina Kokr'čan. Ravno tako na gradu Turn pa so včeraj odprli razstavo del o življenju in delu Josipine Turnograjske mednarodnega umetniškega projekta društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec.

Nogomet za dober namen

V Podbrezjah so minuli petek pripravili tradicionalno, že enajsto dobrodelno nogometno tekmo, na kateri sta se pomerili ekipi Hokejske reprezentance Slovenije in nogometašev FC Podbrezje.

NIKA TOPORIŠ

Podbrezje – Kot je pojasnil Jernej Jeglič, predsednik TVD Partizan Podbrezje, ki je imel v rokah organizacijske vajeti, je prijateljska nogometna tekma s hokejisti tudi njihova zahvala pristašem in zvestim navijačem slovenske hokejske reprezentance, ki je zadnjih 15 let selektorji ne morejo sestaviti brez Podbrežanov. Tudi letos je bila bistvo dogodka dobrodelnost, saj so 675 evrov – sredstva, ki so jih zbrali z dobrodelno dražbo reprezentančnega dresa Žige Jegliča s podpisi hokejistov, prispevkom paralimpijskega maratona Sandija Novaka ter prodajo majic s podpisi hokejistov – prispevali v sklad Aleša Kranjca. Dolgoletni član slovenske hokejske reprezentance in nekdanj nepogrešljiv steber slovenske obrambe namreč bje boj z amiotrofično lateralno sklerozo (ALS), uničujočo boleznijo živčnega sistema, ki povzroča postopno propadanje motoričnih

Na dobrodelni prijateljski tekmi so hokejisti in podbreški nogometaši odigrali trikrat po dvajset minut, njihovega zagona pa ni ustavil niti dež. / Foto: Tina Dokl

nevronov in vodi do popolne paralize.

Na stadionu Pod farovžem je ekipa hokejistov, ki so jo sestavljali Žiga Jeglič,

Anže Kuralt, Blaž Tomažević, Rok Kapel, Tadej Čimžar, Sašo Rajsar, Jaka Sodja, Luka Kalan, Andrej Tavželj, Ken Ograjenšek in Bine

Mašič, ugnala domačine s 6:3, skupni rezultat medsebojnih srečanj pa so tako povišali na 10:1.

Med odmori je za popestritev popoldneva s svojimi nastopi poskrbela Folklorna skupina Društva upokojenecv Naklo, po končani tekmi pa je sledilo druženje z reprezentanti in zabava ob spremljavi DJ Ambra.

Skupni rezultat dobrodelnih medsebojnih nogometnih srečanj med slovensko hokejsko reprezentanco in FC Podbrezje se je v petek povišal na 10:1 za hokejiste.

komunalna
radovljica

Komunalna Radovljica, d.o.o.,
Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica

Komunalna Radovljica, d. o. o., objavlja prosto delovno mesto:
OPERATIVNI VODJA ČISTILNE NAPRAVE (m/ž)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- najmanj V. stopnja strokovne izobrazbe elektrotehnične smeri
- vozniško dovoljenje B-kategorije
- uporabniško znanje računalništva
- najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj
- aktivno znanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bo sklenjeno **za nedoločen čas s poskusno dobo 6 mesecev.**

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj pisne prijave z dokazili pošljejo **do 16. 6. 2023** na naslov: **Komunalna Radovljica, d. o. o., Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica** z oznako »Prijava na razpis Operativni vodja čistilne naprave (m/ž)«.

Mislimo **zeleno!**

Podprli pobudo za zgodovinska mesta

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svet je podprl pobudo za zgodovinska mestna središča, ki so jo že pred časom pripravili v Združenju zgodovinskih mest Slovenije (ZZMS), katerega članica je tudi Mestna občina Kranj. Združenje, ki ima 21 članic, želi spodbuditi pristojne institucije k medresorskemu delovanju pri sistemski ureditvi starih mestnih jeder za kakovostno bivanje, privlačno okolje ter zasebne in javne investicije in

podjetniške dejavnosti. Kot je povedala generalna sekretarica ZZMS Mateja Hafner Dolenc, je ponudba kulturne dediščine v mestih zelo bogata, žal pa ni ustrezno in zadostno obnovljena, programsko razvita in povezana s turističnim gospodarstvom. Velik izziv tako predstavljajo ustrezni in dobro pripravljene projekti obnove s kakovostno vsebino, ki v navezavi s turizmom predstavljajo podlago za gospodarski razvoj spomeniških območij, kar še posebej velja za zgodovinska mesta.

Cene bodo ostale enake

V Kranju se pripravljajo na novo podelitev desetletne koncesije za izvajanje mestnega linijskega prometa. Mestna občina Kranj bo še naprej subvencionirala večji del cene vozovnic.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Konec avgusta bo podjetju Arriva potekla desetletna koncesija za izvajanje mestnega linijskega prevoza v Kranju, zato se v Mestni občini Kranj (MOK) pripravljajo na razpis nove koncesije. Mestni svet je tako že potrdil nov odlok za izvajanje gospodarske javne službe mestnih linijskih prevozov, po katerem bo MOK tudi za naslednjih deset let podelila podobno koncesijo z bruto nadomestilom, kot je v veljavi sedaj. Ohranjajo se obstoječe linije mestnega prometa, nespremenjene ostajajo tudi cene vozovnic – en evro za dnevno vozovnico, deset evrov za mesečno in 95 evrov za letno.

Vrednost koncesije za javne prevoze je letno ocenjena na okoli 1,8 milijona evrov, od tega nekaj manj kot 1,7 milijona evrov za mestni javni potniški promet in okoli 57 tisoč evrov za storitve prevozov Kranjva ter 60 tisoč evrov za subvencioniranje medkrajevnega prevoza do Golnika in Meje. MOK subvencionira cene vozovnic (tržna cena

Desetletna koncesija za izvajanje mestnega linijskega prometa v Kranju bo potekla 30. avgusta. / Foto: Gorazd Kavčič

dnevne vozovnice je sedem evrov) in investicijsko financira nakup dela voznega parka električnih avtobusov. V odloku je med drugim tudi opredeljeno, da mora biti vozni red mestnega prometa v največji možni meri usklajen z voznimi redi šolskih prevozov, medmestnega potniškega in železniškega prometa.

Kranjski mestni promet po besedah vodje oddelka za promet Slavka Savića uporablja približno 22 tisoč potnikov, ob upoštevanju šolskih prevozov in medkrajevnega prometa pa se vsak dan na relacijah znotraj MOK povprečno pelje 45 tisoč potnikov. »Naš skupni cilj je, da čim več ljudi uporablja

javni potniški promet. To pomeni, da tudi del koncesije vežemo na to, kako bo rasla uporaba mestnega prometa,« je dejal župan Matjaž Rakovec. Mestni svetniki pa so v razpravi opozorili, da bi morali mestni avtobusi popoldne voziti pogosteje in tudi po 22. uri, če želijo število uporabnikov povečati.

MESTNA OBČINA KRANJ

Na podlagi četrtega odstavka 204. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21 in 18/23 – ZDU-10) in 39. člena Statuta Mestne občine Kranj uradno prečiščeno besedilo – UPB4 (Uradni list Republike Slovenije, št. 165/21) objavlja župan Mestne občine Kranj

JAVNO NAZNANILO

o javni razgrnitvi predloga Sklepa o ugotovitvi javne koristi za odkup oziroma razlastitev nepremičnin, potrebnih za gradnjo in obnovo lokalne ceste LC 251040 Breg ob Savi–Mavčiče – sklop 4

1.

Mestna občina Kranj javno naznanja razgrnitev predloga Sklepa o ugotovitvi javne koristi za odkup oziroma razlastitev delov nepremičnin, potrebnih za gradnjo in obnovo lokalne ceste LC 251040 Breg ob Savi–Mavčiče – sklop 4 (v nadaljevanju: Sklep), in sicer na nepremičninah s parc. št.:
• 36, 37/1, 44/2 in 45, vse k. o. 2138 Praše,
ki je nujno potrebna in v javno korist ter se bo izvedla po projektni dokumentaciji PZI K 154990 izdelovalca Protim Ržišnik Perc, d. o. o., Poslovna cona A2, 4208 Šenčur, november 2020.

2.

Sklep bo javno razgrnjen od 9. 6. 2023 do 24. 6. 2023:

- v prostorih Mestne občine Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj, in sicer v tajništvo Oddelka za projekte (soba 215), v času uradnih ur, in sicer v ponedeljek od 8.00 do 15.00, v sredo od 8.00 do 17.00 in v petek od 8.00 do 13.00,
- na spletni strani Mestne občine Kranj na naslovu www.kranj.si.

3.

Javnost ima v času javne razgrnitve, do vključno 24. 6. 2023, možnost podati pripombe in predloge na razgrnjeno gradivo na način:

- pisno na mestu javne razgrnitve kot zapis v knjigo pripomb in predlogov,
- pisno po pošti, ki se pošlje na naslov: Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj s pripisom »Pripomba na javno razgrnitev za gradnjo in obnovo lokalne ceste LC 251040 Breg ob Savi–Mavčiče« ali
- po elektronski pošti na elektronski naslov: mok@kranj.si, pri čemer se pod »zadeva« navede Pripomba na javno razgrnitev za gradnjo in obnovo lokalne ceste LC 251040 Breg ob Savi–Mavčiče.

Mestna občina Kranj bo pripombe in predloge javnosti preučila, do njih zavzela stališča in o le-teh obvestila dajalec pripomb in predlogov.

4.

To javno naznanilo se objavi v Gorenjskem glasu in na spletni strani Mestne občine Kranj na naslovu www.kranj.si.

Številka: 478-97/2023-2

Datum: 5. 6. 2023

Matjaž Rakovec
Župan

PREJELI SMO

Izjava o nujnem premisleku

Zakaj potrebujemo dan spomina na žrtve komunističnega nasilja

Podpisani slovenski zgodovinarji in raziskovalci smo ob vladni ukinitvi nacionalnega dneva spomina na žrtve komunističnega nasilja ogorčeni in zaskrbljeni. V zadnjih desetletjih in posebej zadnja leta so nove raziskave in terenska odkritja morišč in grobišč dodatno razgalila žalostne razsežnosti komunističnega nasilja. Komunizem je ob drugih dveh ideologijah, fašizmu in nacionalsocializmu, povzročil izjemno trpljenje velikega dela prebivalstva in na deset tisoče žrtev. Nove raziskave le še višajo že do sedaj znano statistiko. Strokovnih, zgodovinskih in žrtvoslovnih podlag za odkrivanje obstoja žrtev komunizma je izjemno veliko. Upamo, da jih bo sčasoma še več in bodo še boljše. Svobodno raziskovanje se nam zdi pri tem neprecenljiva vrednota, spominski dnevi pa so takim dejavnostim samo v korist. Gre za kategorijo žrtev, ki je bila in je delno še zapostavljena, zato ocenjujemo, da je obeležitev dneva v njihov spomin več kot smisel-

na. Je korak na poti sožitja in priznanja bolečine vsem, ki so trpeli, kar pa je edina pot do narodove pomiritve in sprave. V temelj nastajanja slovenske države so bila vtkana prizadevanja za razkrivanje dotlej zamolčanih dogodkov in ljudi. Razumljena so bila kot sestavina spravnih prizadevanj, brez katerih ne bi dosegli enotnosti, ki je bila ključnega pomena v času plebiscita, vzpostavljanja samostojnosti in osamosvojitvene vojne. Zato je julija 1990 potekala spravna slovesnost v Kočevskem rogu, kjer sta si država in Cerkev na najvišji ravni segli v roke, ne pa dejanski strani spora. V Kočevskem Rogu so bile na ta dan žrtve poveljnih pobojev simbolno vrnjene v narodovo občestvo. Ob tem z obžalovanjem ugotavljamo, da v naslednjih treh desetletjih ni bilo narejenega dovolj, da bi žrtve dobile ustrezno spominsko mesto v našem narodu. Obstajajo pa še žrtve drugih nasilnih ukrepov komunističnega sistema, in sicer zaporniki v komunističnih koncentracijskih in delovnih taboriščih, žrtve nasilnih razlastitev premoženja, žrtve političnih in montiranih sodnih procesov, prisilnih izgonov iz kraja bivanja ter žrtve streljanja na državni meji. Obeležitev nacionalnega dneva spomina na žrtve komunističnega nasilja je smiselno in logič-

no nadaljevanje spravnih pobud, vidimo ga kot korak k medsebojnemu spoštovanju. Po Zakonu o popravi krivic je Republika Slovenija že priznala status žrtve komunističnega nasilja več kot 30.000 osebam, ki jim je bila po vojni protipravno odvzeta prostost, prav tako pa je Republika Slovenija na podlagi Zakona o denacionalizaciji vrnila po vojni protipravno odvzeto premoženje blizu 40.000 osebam. Z ukinitvijo nacionalnega dneva žrtev komunističnega nasilja je vlada vsaj simbolno zanikala obstoj teh žrtev, kar odraža velik primanjkljaj v spoštovanju osnovnih civilizacijskih norm. Iz vseh teh razlogov vlado pozivamo in prosimo, naj v duhu sprave in medsebojnega sodelovanja, brez izključevanja kogarkoli, vrne odpravljeni dan spomina v javni kalendar in s tem pokaže državniško modrost. Zgodovinarji in raziskovalci, zlasti strokovnjaki za novejšo slovensko zgodovino, smo z veliko naklonjenostjo pripravljene sodelovati pri dodatnih pojasnitvah in utemeljitvah. 17. maj kot dan spomina je hkrati dobro izbran, saj so tega dne leta 1942 partizani v Iški pomorili več kot 50 civilnih oseb, večinoma romskih otrok in žensk. To je bil do tedaj največji posamični pomor slovenskega prebivalstva

od začetka vojne. To, da so bili pobiti v večini Romi, najbolj deprivilegirana kategorija prebivalstva, dodatno kliče k odgovornosti Republike Slovenije, da se spomni vseh svojih žrtev, posebej tistih, ki so bile desetletja zanikane. S tem nihče nič ne izgubi, pač pa kot skupnost samo pridobimo, tudi z vidika spoštovanja in enakopravnosti vseh njenih članov.

Prof. dr. Mitja Ferenc, dr. Tamara Griesser Pečar, dr. Milko Mikola, Alenka Puhar, prof. dr. Matjaž Ambrožič, prof. dr. Metod Benedik, Metod Berlec, dr. Feliks J. Bister, dr. Pavlina Bobič, mag. Martin Breclj, prof. dr. Ivan Čuk, dr. Jože Dežman, prof. dr. Stane Granda, prof. ddr. Igor Grdina, prof. dr. Boris Golec, dr. Damjan Hančič, dr. Tomaž Ivešič, Pavel Jamnik, Erika Jazbar, Ivo Jevnikar, prof. dr. Janez Juhant, dr. Helena Jaklitsch, dr. Monika Kokalj Kočvar, prof. dr. Jernej Letnar Černič, prof. dr. Aleš Maver, dr. Andrej Mihevc, dr. Boris Mlakar, dr. Jože Možina, mag. Stane Okoliš, doc. dr. Matija Ogrin, mag. Igor Omerza, doc., dr. Željko Oset, ddr. Verena Perko, dr. Renato Podbersič, dr. Vincenc Rajšp, prof. dr. Vasko Simoniti, dr. Lilijana Žnidaršič Golec

Jubilej kamniških tabornikov

Ob šestdesetem jubileju Rodu Bistriških Gamsov Kamnik so kamniški taborniki pripravili vrsto dogodkov, posebej slovesno pa je bilo na osrednji akademiji, ki je potekala v Domu kulture Kamnik.

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Kot je v pozdravnem nagovoru pojasnil starešina Rodu Bistriških Gamsov Kamnik Matevž Vreš, začetki delovanja taborniškega društva na Kamniškem segajo v leto 1960, ko je potekal prvi ustanovni občni zbor, takrat še Čete Bistriških Gamsov. »Zaradi formalističnih zapletov ob registraciji in sočasni spremembi ljudske zakonodaje so nas žal kot društvo priznali šele tri leta pozneje. Tako zadnjih nekaj desetletij obletnice našega društva praznujemo na izhodiščno leto 1963, a zgodovina kamniških tabornikov sega do še kar nekaj let pred tem,« je dejal.

Taborništvo je vedno postavljalo v ospredje vrednote, kot so poštenost, prijateljstvo, odgovornost in sočutje, čemur so sledili tudi kamniški taborniki, katerih prostovoljstvo je vselej igralo pomembno vlogo v

Mojca Drčar Murko, Dušan Letnar, Marko Pahor, Vesna Cvek, Martin Juvan in Hana Drogenik so pripovedovali taborniške prigode. Med njimi moderator Rok Koscec. / Foto: Maša Likosar

Kamniku. »Prispevali smo k lokalnemu razvoju ter po svojih močeh pomagali tistim, ki so potrebovali pomoč. Z veseljem smo sodelovali pri številnih prostovoljnih dejavnostih, okoljevarstvenih projektih in drugih aktivnostih. Naš cilj je bil in bo še naprej delo v dobrobit vseh prebivalcev

Kamnika, lokalne skupnosti kot celote in tudi širše,« je poudaril Vreš.

Na akademiji so se o začetkih taborništva na Kamniškem ter o prigradah in o delovanju taborništva danes z moderatorjem Rokom Koscem pogovarjali Mojca Drčar Murko, Dušan Letnar, Marko Pahor, Vesna Cvek,

Martin Juvan in Hana Drogenik. Zbranim se je v imenu Občine Kamnik pridružil podžupan Uroš Pirc skupaj s starešino Rodu bistriških gamsov Matevžem Vrešom, z načelnikom Zveze tabornikov Slovenije Rokom Pandelom in starešino Zveze tabornikov Slovenije Jasno Vinder.

Zveza tabornikov Slovenije je ob tej priložnosti kamniškemu tabornikom podelila zahvale za vztrajno in uspešno delovanje ter vestno izpolnjevanje programa, bronaste, srebrne in zlate znake ter spominski znak za štirideset let članstva, ki ga je dobila Vesna Cvek. Rod Bistriških Gamsov Kamnik je prejel plaketo Zveze tabornikov Slovenije, Dušan Letnar pa plaketo za več kot dvajsetletno aktivno delo v organizaciji, za posebne uspehe pri delu in njegov prispevek k razvoju organizacije.

Poleg akademije so v počastitev jubileja organizirali tudi koncert skupine Miz, pravljичno dopoldne z Vročo župo, stadup večer, Gamsovo orientacijsko tekmovanje in fotoorientacijo za družine. Postavili pa so tudi zanimivo taborniško razstavo fotografij, ki krasi Barutanski zid nasproti taborniške sobice, na ogled pa bo vsaj mesec dni.

Konec tedna v znamenju pravljič

Motnik – Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik in Kulturno društvo Motnik skupaj z Motničani ta konec tedna pripravljata Križnikov pravljični festival. Letošnja tema nosi naslov Med gorami in morjem in poudarja pomen Motnika kot kraja, ki povezuje Štajersko in Kranjsko, zgodovino in sodobnost. Sicer pa je festival že pred leti prešel meje kraja in tudi letos bo potekal tudi v Kamniku, na Vranskem in Trojanah. Dogajanje se je začelo že v sredo z nastopom Vroče župe, v teh dneh poteka pripovedovalska delavnica. Že včeraj so na Vranskem pripravili pripovedovalski večer z naslovom Križnik pred Križnikom, danes ob 19. uri pa bo v parku Pod lipami v Motniku na sporedu pripovedovalski večer Jenkret je biv ... jen Motnik, na katerem bo pravljice interpretiralo osem pripovedovalcev. Programsko najpestrejši bo jutrišnji dan, ko se bodo prizkusili mladi pripovedovalci kamniških osnovnih šol, na sporedu bosta tudi lutkovni predstavi in nastop folklorne skupine Verine zvezdice, dan pa bodo sklenili z večerom za odrasle in tudi nekoliko bolj žgečkljivimi pravljicami.

Kranjska šola prejela žužohotel

SIMON ŠUBIC

Kranj – Svoj hotel za žuželke imajo po novem na Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju. Ob svetovnem dnevu okolja ga je podarilo kranjsko podjetje Flycom Technologies v sodelovanju s Fundacijo Vincenca Drakslerja, saj so v njenem socialnem podjetju žužohotel izdelali iz rabljene šolske opreme (stoli, mize) ter drugega materiala. Kot so poudarili v podjetju Flycom Technologies, je pobuda ob svetovnem dnevu okolja le eno od številnih prizadevanj, ki jih izvajajo za ustvarjanje bolj traj-

Predaja žužohotela v uporabo (z desne): Tamara Vidic Perko (Flycom Technologies), Alenka Glastovec (pomočnica ravnateljica OŠ Staneta Žagarja Kranj) ter Andrej Strupi in Peter Habe iz Fundacije Vincenca Drakslerja, ki sta žužohotel izdelala / Foto: Tina Dokl

Žužohotel je dodatna pridobitev na šoli, saj bo učencem in učiteljem služila kot izobraževalno orodje za spoznavanje pomena ohranjanja raznolikosti življenja.

nostnega lokalnega okolja. Ta aktivnost je del projekta za trajnostni razvoj in dvig konkurenčnosti podjetja, za katerega je podjetje v okviru Javnega razpisa za spodbujanje velikih investicij za

večjo produktivnost in konkurenčnost v Republiki Sloveniji pridobilo nepovratna sredstva. V podjetju verjamejo, da lahko prek združenja inovacij, investicij in sodelovanja z lokalno skupnostjo ustvarimo dolgoročne pozitivne spremembe in pripomoremo k ustvarjanju boljše prihodnosti za vse. Lesena skulptura je postala novo domovanje

različnim vrstam žuželk, ki so ključne za opravevanje rastlin in ohranjanje ekosistemov. Postavljena je ob Osnovni šoli Staneta Žagarja, ki s številnimi aktivnostmi svojo zavezanost k trajnosti in ohranjanju okolja že udejanja v praksi – šola ima zeleno streho, sadovnjak s čebelnjakom in aktiven čebelarški krožek.

»IN RODILA JE SINA, PRVOROJENCA, GA POVILA IN POLOŽILA V JASLI«

Tako o okoliščinah rojstva Jezusa Kristusa poroča evangelist Luka. Nam pa je prepuščeno, da to poročilo dopolnimo po lastnem sklepanju. Če je Marija Dete položila v jasli, potem sta se z Jožefom zagotovo zatekla v hlev. Hlevi so na Jutrovem navadno podzemne votline. O votlini rojstva govorijo tudi poročila cerkvenih očetov – Hieronima, Evzebija, Origina. Cesarica Helena, mati cesarja Konstantina Velikega, ki je l. 325 popotovala po Sveti deželi, je votlino rojstva v Betlehemu obiskala in dala nad njo postaviti baziliko. Cesarica je po legendi našla ostanke desk, ki naj bi sestavljale Jezusovo zibko. Deske je dala prevleči s srebrnimi ploščami.

V začetku 7. stoletja se je v Rimu pojavila relikvija Jezusovih jaslí, pet deščic, ki naj bi sestavljale Gospodovo zibko. Prenesli so jih

iz Svete dežele, da bi jih rešili pred Perzijci in Saraceni, ki so deželo vedno bolj ogrožali. Spravili so jih v baziliki Marije Snežne, ki se je zatem imenovala Sancta Maria ad praesepe – Sveta Marija pri jaslih, znana tudi kot Santa Maria Maggiore.

Pod visokim oltarjem bazilike, t. i. papeškim baldahinom, je kripta Matere Božje ali Betlehemska kripta s kristalnim relikviarjem, ki ga je zasnoval Giuseppe Valadier. V relikviarju so spravljene deščice Svetih jaslí rojstnega dne Jezusa Kristusa. Pred relikviarjem je kip klečečega papeža Pija IX., kot vzor vseh romarjev, ki v ponižnosti klečijo pred Svetimi jaslicami. V kapeli je tudi grob svetega Hieronima, cerkvenega učitelja iz 4. stoletja, ki je Biblijo prevedel v latinski jezik. Rimljani so relikvijo Svetih jaslí poimenovali la Sacra Culla – Sveta zibelka.

SLOVENSKO
MARIJINO
NARODNO SVETIŠČE
NA BREZJAH

ROMARSKI URAD
T: 04 53 70 700
I: www.marija.si
Romarski urad je odprt
vsak dan od 8. do 19. ure.

Invalidi tekmovali v balinanju

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj in Mestna občina Kranj kot soorganizator sta izvedla ekipno državno prvenstvo v balinanju za invalide Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja. Po predhodnih območnih tekmovanjih se je na državnega uvrstilo šest ženskih in devet moških ekip, skupaj okrog osemdeset športnikov. Pri ženskah so državne prvakinja iz Društva invalidov Ajdovščina - Vipava, drugo mesto so osvojile članice MDI Kranj, tretje pa MDDI Radovljica. Pri moških so zmagali člani Društva invalidov Postojna pred DI Kranjska Gora in MDI Kranj. Tekmovanje je potekalo na balinišču Športnega društva Primskovo in balinišču društva Center.

Na državnem prvenstvu se je pomerilo šest ženskih in devet moških ekip, skupaj okrog 80 invalidov. / Foto: arhiv Janeza Zelnika

Košarkarice v Kranju proti Črni gori

Kranj – Slovenska ženska članska košarkarska reprezentanca bo danes v Kranju odigrala zadnjo pripravljano tekmo pred začetkom evropskega prvenstva na domačih tleh. Selektor Georgios Dikaioulakos bo tako še zadnjič preizkusil taktične zamisli. Tekma proti Črni gori se bo v Športni dvorani Planina začela ob 18. uri. Cena vstopnice je 5 evrov, mladina do vključno 14. leta starosti ima prost vstop. V prodaji bodo tudi vstopnice za evropsko prvenstvo, ki bodo na voljo z 20-odstotnim popustom. Evropsko prvenstvo se bo v Ljubljani začelo 15. junija.

Tit Košir novi predsednik Športne zveze Kranj

Kranj – Na volilnem zboru članov, ki je potekal v prostorih Mestne občine Kranj, je Športna zveza Kranj dobila novo vodstvo. Sodelujoči delegati so za novega predsednika za naslednja štiri leta izvolili Tita Koširja, ki je prejel en glas več od Zorana Stevanovića. V upravni odbor so bili izvoljeni Luka Berdajs, Anže Brankovič, Slavko Cvetanović, Matej Kozjek, Gorazd Kužnik, Tadej Peranovič, Franc Podlipnik, Primož Starc, Andrej Špelič in Maša Zevnik, v nadzorni odbor pa Mitja Kern, Darja Šuster in Viktor Vauhnik.

Novo veslaško tekmovanje na Bledu

Bled – Blejsko jezero bo po uspešno izvedenem evropskem prvenstvu med 9. in 11. junijem gostilo še 67. mednarodno veslaško regato I Feel Slovenia Bled. Tradicionalnega veslaškega tekmovanja, ki v organizaciji Veslaške zveze Slovenije poteka že vse od leta 1950 in velja za največjo veslaško regato v Srednji Evropi, se letos udeležuje 506 tekmovalcev in tekmovalk, ki bodo nastopili v 524 čolnih. Skupaj s spremljevalci bo na Bledu ponovno blizu tisoč udeležencev iz kar 16 držav. Predtekmovanja bodo potekala v petek in soboto popoldne, finali pa v sobotnih in nedeljskih dopoldanskih urah.

Delajo načrtno, vzgajajo dobre nogometašice

V Ženskem nogometnem klubu Cerklje sezono ocenjujejo kot uspešno. Članska ekipa je v prvi ligi osvojila peto mesto, veseli so tudi številnega podmladka.

MAJA BERTONCELJ

Velesovo – Pred kratkim se je končala sezona v prvi slovenski ženski nogometni ligi Triglav Zdravje. V njej je znova tekmovala tudi ekipa ŽNK Cerklje. S šestimi zmagami, dvema neodločenima izidoma in devetimi porazi je med osmimi ekipami, ki so začele ligo, končala na petem mestu.

Ocena sezone

»S sezono smo zadovoljni. Kljub temu da je bilo poškodovanih kar nekaj igralk, smo se uvrstili v sredino lestvice, kamor dejansko v članski konkurenci tudi sodimo. Seveda pa bi si želeli biti še višje. Večji del smo naredili jeseni, spomladi pa potem le še izpeljali, kar je treba. Letos je bila uvedena novost, da so prve štiri ekipe v zadnjem delu igrale za prvaka, preostale pa za uvrstitev od petega mesta. Bilo bi zanimivo, če bi bili tudi mi zraven. Če večkrat igraš proti istemu nasprotniku, je rezultat iz tekme v tekmo bolj izenačen. Mislim, da bi tudi z ekipami pri vrhu lahko marsikatero tekmo odigrali dobro,« je povedal glavni trener Primož Štrajhar.

S kadrom ni težav

V ŽNK Cerklje težav s kadrom nimajo. Štrajhar, ki bo glavni trener članske ekipe že 15. sezono, v ženskem nogometu pa je 17 let,

Članice ŽNK Cerklje smo v objektiv ujeli pred zadnjo tekmo v sezoni proti ekipi Primorje Gaia Naturelle, ki se je končala brez zadetkov. / Foto: Primož Pričulin

ima na voljo več kot dvajset igralk. »Celotna piramida kluba je zastavljena tako, da vsako leto vključujemo določeno število mlajših. Velika večina igralk je domačih, izhajajo iz domačega kluba. Smo eni redkih ali celo edini, ki imamo igralko iz svetega okoliša,« je zadovoljen, da zanimanje za ženski nogomet na Gorenjskem je. Kljub temu da je sezona končana, pa treninge nadaljujejo še do 15. junija. In tudi potem ne bo veliko premora. »Napoveduje se, da bi bila prva tekma nove sezone že okrog 10. avgusta. Priprave bomo začeli okrog 5. julija,« je napovedal in dodal, da računata na iste igralko kot letos, morda dobijo kakšno okrepitev. Čim prej pa želijo članski vrsti priključiti tudi nadarjene igralko

letnika 2007 in 2008, ki so v svojih generacijah v zadnjih dveh sezonah osvojile naslova državnih podprvakinj. Prestopni rok se sicer še ni začel, končan pa bo konec avgusta. Ekipa je že tako ena mlajših. Sezono so začeli kot druga najmlajša. Le dve igralki sta rojeni pred letom 2000, največ jih je letnik 2005.

Zanimanje med mladimi

V klubu so ponosni tudi na podmladek. »Prisotni smo na številnih šolah po Gorenjskem, kjer se učence z nogometom seznanjajo v krožkih in interesnih dejavnostih. Tiste, ki si želijo več, pa od drugega razreda vključujemo v klub. Imamo selekcije U8, U10, U11, U13, U15, U17 in članice. Tudi Občina Cerklje nam

veliko pomaga, da imamo dobro infrastrukturo in je potem vse skupaj lažje,« še pove Štrajhar. Dekleta trenirajo v Nogometnem centru Velesovo, kjer potekajo tudi domače tekme.

Prvo ime Kaja Eržen

V klubu so vzgojili številne dobre igralko. Izstopajo Kaja Eržen, ki igra v Italiji in je ena pomembnejših igralk slovenske reprezentance, sestri Lucija in Evelina Kos sta letos z ŽNK Mura Nona postali pokalni in državni prvakinja in se bosta tako predstavili tudi v Evropi. Lucija je prva Slovenka s profesionalno pogodbo v Sloveniji. Kar nekaj jih deluje v trenerskih vodah in tudi v sodniških. Vanja Šiljak in Aleksandra Česen sta mednarodni sodnici.

Skakalci prvič na evropskih igrah

Najboljši slovenski skakalec preteklega zime Anže Lanišek je dobro začel priprave na novo sezono.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Med 21. junijem in 2. julijem bodo na Poljskem potekale evropske igre. Prvič bodo del tega tekmovanja smučarski skoki. Med 137 slovenskimi športnicami in športniki bodo na Poljsko potovali tudi Katar Komar, Ajda Košnjek, Nika Križnar, Nika Prevc, Maja Vtič, Žiga Jelar, Lovro Kos, Anže Lanišek, Domen Prevc in Timi Zajc.

Anže Lanišek, tretji skakalec na svetu preteklega zime, je priprave na novo sezono začel dobro razpoložen. Po sezoni je z družino odšel na dopust v Mehiko. »Program poletnih priprav je preverjen in se ga držimo. Na prvem treningu je noga bolj ubogala kot v Planici. Testi so bili boljši kot pred poletjem v Planici. Moram kar potrkati, zdravje je v redu. Nimam nobenih večjih težav,« je pred kratkim po treningu

Anže Lanišek je v zadnjem obdobju največ treninga opravil na stadionu v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

na stadionu v Kranju pojasnil Anže Lanišek. Pogled je usmeril tudi naprej. Kot vsak si želi biti vedno boljši. »Ambicije so vedno visoke. Najbolj pomembna pa je, da uživam v tem, kar delam. Vse drugo bo prišlo. V lanske

sezoni sem zelo dobro pokazal, da znam, da zmorem. Konstantnost želim dvigniti še na višji nivo,« je dejal. Prva tekma ga čaka na evropskih igrah, na katerih bo skakalni del v Zakopanah.

Izzivi tudi na lokalni ravni

Poleg pomanjkanja delovne sile prevoznike na območju Kamnika in Komende tareta prometna problematika in neurejenost ene izmed obrtnih con.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Pred dnevi je v Kamniku potekalo letno srečanje prevoznikov v organizaciji Območne obrtno-podjetniške zbornice Kamnik. Poleg predavanj, predstavitev novosti v panogi in praktičnih nasvetov so udeleženci prisluhnili tudi razpravi o izzivih in priložnostih v dejavnosti tako na lokalnem kot na širšem, nacionalnem področju.

Kot je že v uvodnem nagovoru poudaril predsednik kamniške območne zbornice Tomaž Sodnik, je najbolj pereča problematika, ki v zadnjem času tare obrtnike, pomanjkanje delovne sile. Po besedah Petra Piška, predsednika sekcije za promet in podpredsednika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, je podjetniki za delovna dovoljenja za zaposlovanje tujcev čakajo od tri do pet mesecev, kar je nesprejemljivo. »Ko končno dobiš delavca, pa ti ga 'odpelje' konkurenca v Nemčiji ali pa ugotoviš, da ni primeren oz. usposobljen za delo voznika, ki je vedno zahtevnejše,« je povedal Pišek. Prav zato na OZS pripravljajo predlog za izdajanje delovnih dovoljenj na zaupanje, kar bi precej olajšalo zaposlovanje v panogi. V zadnjem času je precej govora o delavcih iz tretjih držav, predvsem iz Filipinov, s katerimi imajo nekateri prevozniki že dobre izkušnje. A kot pravi Pišek, so

Zbrane je nagovoril tudi predsednik sekcije in podpredsednik OZS Peter Pišek. / Foto: Aleš Senožetnik

ob pomanjkanju domače delovne sile za slovensko okolje najprimernejši delavci z Zahodnega Balkana, kjer je vendarle še nekaj priložnosti za slovenske zaposlovalce, kljub temu da je tudi »balkanski bazen prazen«, kot slišimo v zadnjem času.

»Smo pred tem, da gremo po poti kmetov, če se zadeve ne bodo uredile,« je Peter Pišek napovedal tudi možnost protestov.

Pišek, ki je sicer pozval k aktivnejšemu članstvu v OZS, je poudaril uspešna pogajanja stanovske organizacije, ki je ob nedavni podražitvi cestnin za osebna vozila dosegla, da do podražitev ni prišlo tudi pri težkih vozilih. Kritičen pa je bil do reševanja nekaterih drugih težav, med katerimi je med drugim omenil počasnost umeščanja v prostor in

težave pri prehajanju mej predvsem z državami na Zahodnem Balkanu, kjer bi država morala storiti več. »Nekatere naše zahteve so stare že pet ali šest let,« je dejal in dodal, da je dialog z aktualno vlado večkrat težak. »Smo pred tem, da gremo

po poti kmetov, če se zadeve ne bodo uredile,« je napovedal tudi možnost protestov. Glede izzivov na lokalni ravni so udeleženci poudarili prometno problematiko na relaciji Vodice–Moste. »Na tem delu ne govorimo o počasnem, ampak o stoječem prometu,« je povedal komendski župan Jurij Kern, ki je omenil tudi primereno urejeno križišče

v Mostah, opaža pa, da vse več prometa prihaja tudi iz smeri rastoče poslovne cone na Brniku. Težavo bo rešila gradnja povezovalne ceste med Vodiciami in Mengšem. Po informacijah Komenskega župana naj bi bilo gradbeno dovoljenje pridobljeno leta 2025. Prevoznikom v Kamniku pa sive lase povzroča dolgotrajno sprejemanje novega občinskega prostorskega načrta, na katerega še posebno težko čakajo prevozniki v obrtni coni nekdanje smodnišnice. »Čakamo na sprejem dokumenta, da se bomo lahko začeli razvijati in urejati cono,« je povedal predsednik območne sekcije prevoznikov Srečko Škerjanc, za čimprejšnjo rešitev problematike pa se je zavzel tudi Uroš Pirc, podžupan Občine Kamnik, ki tudi sam vodi lokalno prevozniško podjetje.

Do kredita tudi z nižjimi dohodki

Banka Slovenije je razrahljala omejitve pri kreditiranju prebivalstva, s čimer se bo povečala kreditna sposobnost tistih s prihodki do povprečne plače.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Banka Slovenije je novembra 2019 sprejela makrobonitetni ukrep, ki onemogoča kreditiranje osebam, ki jim po plačilu mesečnega obroka kredita ostane manj od seštevka 76 odstotkov bruto minimalne plače in zneska za vzdrževane družinske članke. Kot je na sredini novinarski konferenci pojasnil namestnik guvernerja Banke Slovenije Primož Dolenc, je minimalna plača v preteklosti naraščala, še posebno precejšen dvig v začetku leta pa je znatno vplival na delovanje makrobonitetnega ukrepa, kot je bil zamišljen

ob njegovi vzpostavitvi. Kreditna sposobnost kreditotjemalcev s prihodki do povprečne plače se je namreč zaradi dviga minimalne plače pomembno zmanjšala.

Od julija dalje bo znesek minimalne kreditne sposobnosti znašal 745 evrov namesto trenutnih 915 evrov.

K iskanju rešitev so skupaj z ministrstvom za finance pristopili že pred časom, po spremembi zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema pa kreditna sposobnost ni več

nujno vezana na zakonodajo s področja izvršbe. Nova spodnja meja kreditne sposobnosti bo po novem temeljila na minimalnih življenjskih stroških (povečanih za znesek za vzdrževane družinske članke), ki so po potrebi prilagojeni s splošno rastjo cen in drugimi dejavniki. Od 1. julija dalje, ko sprememba stopi v veljavo, bo torej znesek minimalne kreditne sposobnosti znašal 745 evrov namesto trenutnih 915 evrov.

»Osnovna ideja našega ukrepanja je bila, da prepoznamo kreditno sposobnost tudi tistem ozkemu krogu ljudi, ki te možnosti trenutno nimajo, pa so

po naši strokovni presoji vseeno zmožni odplačevati ustrezní znesek kredita,« je povedal Dolenc.

Uvedli so še tri spremembe. Pri izračunu letnega dohodka potrošnika se bodo po novem upoštevali tudi otroški dodatki in nekateri drugi socialnovarstveni prejemki, omejitve razmerja med letnim stroškom servisiranja dolga in letnim neto dohodkom kreditotjemalca (DSTI) bo 50 odstotkov ne glede na višino dohodka, zaradi prilagoditev minimalnih kreditnih standardov pa se znižuje odstotek dovoljenih preseganj zgornje ravni DSTI z desetih na tri odstotke.

DOBRO JE VEDETI

Dividendna donosnost slovenskih delnic

CVETO ZAPLOTNIK

Delničarji Petrola so na skupščini 18. maja že odločili o uporabi 61,8 milijona evrov bilančnega dobička za leto 2022. Skoraj ves dobiček so namenili za izplačilo dividend, ta znaša 1,5 evra bruto na delnico, delničarji pa jo bodo prejeli 4. avgusta.

Zavarovalnica Triglav je imela ob koncu lanskega leta 63,8 milijona evrov bilančnega dobička. Po sklepu skupščine delničarjev, ki je bila 6. junija, so 56,8 milijona evrov dobička namenili za izplačilo dividend v višini 2,5 evra bruto na delnico, o preostalem dobičku pa bodo odločili v naslednjih letih. Družba bo denar za izplačilo dividend zagotovila 21. junija.

Delničarji družbe Sava Re so o uporabi bilančnega dobička odločili 5. junija. Družba je imela ob koncu lanskega leta 41,8 milijona evrov dobička, od tega so 24,8 milijona evrov namenili za izplačilo dividend v znesku 1,6 evra bruto na delnico, preostali dobiček pa bo ostal nerazporejen.

Delničarji bodo dividende prejeli 21. junija.

Delničarji Cinkarne Celje bodo o uporabi 25 milijonov evrov lanskega bilančnega dobička odločili na skupščini 14. junija. Uprava in nadzorni svet predlagata, da bi dobiček ostal nerazporejen. Družba je namreč lani za omilitev posledic energetske krize prejela od pet do sedem milijonov evrov državne pomoči, ki pa jo bo morala vrniti, če bo delničarjem izplačala dividende. Vseslovensko združenje malih delničarjev in družba Envestor iz Domžal sta vložila nasprotni predlog. V združenju predlagajo izplačilo treh evrov bruto dividend na delnico, v Envestorju pa 3,2 evra bruto. Da Cinkarni ne bi bilo treba vračati državne pomoči, oboji predlagajo izplačilo dividende 5. januarja prihodnje leto.

Družba Intereuropa je imela ob koncu lanskega leta 17,7 milijona evrov bilančnega dobička, ki pa bo ostal nerazporejen, če bodo tako na skupščini 30. junija odločili delničarji.

Za glavnega direktorja imenovan Matjaž Turk

ALEŠ SENOŽETNIK

Škofja Loka – Za glavnega direktorja podjetja LTH Castings je bil imenovan Matjaž Turk, ki se je tako s 1. junijem pridružil direktorjema Andreju Megušarju in Igorju Grilcu pri vodenju skupine. Turk izhaja iz podjetja LTH Castings, kjer je opravljal številne odgovorne naloge in aktivno

prispeval k tehnološkemu napredku, so sporočili iz družbe, kjer so vodstvo okrepili zaradi povečevanja naročil, načrtovane rasti poslovanja in intenzivnih investicij. Kot pravijo, se bodo investicije, v primerjavi z lanskim letom podvojile. Predvsem gre za investicije v tehnologijo ter razširitev in postavitev novih obratov v Sloveniji in tujini.

Predvidevajo blizu 36.700 zaposlitev

Ljubljana – Delodajalci v drugi polovici leta napovedujejo 2,7-odstotno rast števila zaposlenih. Kot kažejo rezultati raziskave, ki jo je izvedel Zavod za zaposlovanje, predvidevajo blizu 36.700 zaposlitev, najpogosteje pa bodo iskani vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, varilci, zidarji, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih in prodajalci. Najobetavnejše so sicer napovedi zaposlovanja v gradbeništvu, gostinstvu, poslovanju z nepremičninami in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih. V raziskavi je sodelovalo več kot 3.100 delodajalcev z desetimi ali več zaposlenimi iz vse Slovenije. Za Gorenjsko zbrani podatki napovedujejo 2,3-odstotno rast zaposlenosti.

Inženirska akademija sprejela nove člane

Brdo pri Kranju – V Inženirski akademiji Slovenije (IAS) so pred dnevi na Brdu pri Kranju med najuglednejše slovenske in tuje strokovnjake s področja inženirstva in tehnologije sprejeli 18 novih članov ter povišali 13 izrednih članov v redne. Akademija ima tako danes skupno 99 članov. Na tokratni slovenski so se spomnili tudi dveh letos umrlih častnih članov IAS, poleg prof. dr. Zvonka Fazarinca tudi maja preminulega prof. dr. Dušana Petrača, rojenega v Kropi, ki je pečat pustil tudi v ameriški vesoljski agenciji Nasa.

Hitrosti niso ustrezno prilagodili

SIMON ŠUBIC

Radovljica – Gorenjski policisti so ta teden obravnavali več prometnih nesreč, nekateri povzročitelji so bili pri tem tudi pod vplivom alkohola.

V sredo okoli 18. ure je na območju Radovljice 36-letna kolesarka zaradi neprilagojene hitrosti trčila ob robnik ceste in padla. Bila je pod vplivom alkohola (0,50 mg/l). Na cesti proti Krvavcu v Cerkljah pa je v sredo okoli 21. ure 59-letni voznik zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal s ceste na travnato površino in trčil v balo sena. Tudi on je vozil pod vplivom alkohola (0,58 mg/l). Na cesti proti Štefanji Gori pa je včeraj okoli 2. ure 21-letni

voznik osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal s ceste in trčil v drevo.

Škofjeloški policisti so v sredo popoldan obravnavali prometno nesrečo na cesti Kranj–Škofja Loka, v kateri je bila udeležena 40-letna voznica, ki je zaradi prekratke varnostne razdalje trčila v avtomobil pred njo. Policisti zoper njo vodijo prekrškovni postopek.

Že v ponedeljek popoldan pa je 69-letni tuji motorist zaradi neprilagojene hitrosti z motorjem padel po tleh. Nesreča se je zgodila na gorenjski avtocesti pri Radovljici. Sopotnica na motorju se je pri padcu poškodovala in so jo z reševalnim vozilom prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Na cestah vse več agresije

SIMON ŠUBIC

Kranj – »V prometu zaznavamo vse več agresije, nestrpnosti, zavestnega kršenja pravil. S takšnim ravnanjem na cestah udeleženci v prometu ogrožajo sebe in druge. Zaradi neprilagojene hitrosti smo po trenutnih podatkih letos do 1. junija zabeležili več kot 1200 prometnih nesreč, umrlo je enajst oseb, lažje je bilo poškodovanih 550, težje pa 75 oseb. Zaradi neprilagojene hitrosti največ prometnih nesreč povzročijo mladi v starostnih skupinah od 18 do 24

let in od 25 do 34 let,« v tednu, ko tudi v Sloveniji poteka evropsko usklajena akcija Hitrost, opozarja Simona Felser, v. d. direktorja Agencije za varnost prometa. Ta teden poteka tudi nacionalna preventivna akcija za večjo varnost motoristov. »Vozniki enoslednih motornih vozil so bili letos po trenutnih podatkih do 1. junija udeleženi v 225 prometnih nesrečah, povzročili so jih 138. V posledicah teh prometnih nesreč so letos umrli štirje motoristi,« Felserjeva k previdni vožnji poziva tudi te voznike.

Tožba zoper Marto Bertoncelej vnovič na sodišču

Na kranjskem okrožnem sodišču ponovno obravnavajo odškodninski zahtevek, ki ga je Merkur vložil zoper nekdanjo direktorico Merfina in prvo nadzornico nakelske družbe Marto Bertoncelej.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so ta teden s poravnalnimi narokom ponovno začeli obravnavati odškodninsko tožbo Merkurja proti nekdanji predsednici nadzornega sveta nakelske družbe in direktorici družbe Merfin Marti Bertoncelej. Poskus poravnave je potekal za zaprtimi vrati, a glede na to, da je sodnica Monika Mihelčič nadaljevanje poravnalnega naroka napovedala za 6. julij, so možnosti za dogovor še odprte.

Nakelski Merkur je zoper nekdanje vodstvo družbe, še preden je ta leta 2014 končala v stečaju, vložil odškodninsko tožbo v višini devet milijonov evrov (s pripadajočimi zamudnimi obrestmi) zaradi nastale škode v sporni preprodaji Trgovskega centra Primskovo med Merkurjem, obvladujočo firmo Merfin in slovenjgraškim podjetjem Kograd Igem konec leta 2008. Po uvedbi stečaja nad Merkurjem je tožbo nadaljevala stečajna upraviteljica Mojca Goriup.

Tožbo je pred desetimi leti začelo obravnavati kranjsko okrožno sodišče in najprej, že leta 2013, nekdanjemu možu Merkurja Binetu Kordežu, ki na vloženo tožbo ni dogovoril v predpisanem roku, izdalo zamudno sodbo, s katero mu je naložilo

Odškodninski zahtevek Merkurja v stečaju se nanaša na sporno preprodajo trgovskega centra Merkur Primskovo konec leta 2008. / Foto: Primož Pičulin

plačilo odškodnine. V nadaljevanju je sodišče obravnavalo pravdo še zoper ostale tožence in v letih 2015 in 2016 odločilo, da nekdanji član uprave Goran Čelesnik in nekdanja nadzornica Jakob Piskernik ter Branko Drnovšek niso odškodninsko odgovorni, ker o spornem poslu sploh niso ničesar vedeli. Zato pa je sodišče plačilo odškodnine naložilo še nekdanjemu članu uprave Merkurja Milanu Jelovčanu in Marti Bertoncelej. Ob tem je ljubljansko okrožno sodišče že leta 2014 v kazenskem postopku plačilo sorazmernega deleža zneska zaradi oškodovanja Merkurja naložilo nekdanji finančnici Merkurja

Janji Krašovec in nekdanjemu direktorju družbe Kograd Igem Otu Brglezu.

Po naših podatkih Merkur v stečaju do danes še ni prejel evra dosojene odškodnine, čeprav so vse omenjene sodbe kasneje postale pravnomočne, razen v delu, ki se nanaša na Marto Bertoncelej. Nekdanja direktorica Merfina in prva nadzornica Merkurja je bila namreč s pritožbo uspešna, zato je kranjsko sodišče ta teden začelo vnovič obravnavati odškodninski zahtevek zoper njo.

Kot smo poročali tudi v Gorenjskem glasu, je v prvi sodbi tedanji sodnik Klemen Urankar zapisal, da je Marti Bertoncelej mogoče

utemeljeno očitati prikrivanje in namen oškodovanja Merkurja. Za škodo ni odgovorna le kot direktorica Merfina, ampak tudi kot predsednica nadzornega sveta Merkurja, saj ni zahtevala sestave poročil o odvisnih razmerjih med Merfinom in Merkurjem, kar od nje zahteva zakon o gospodarskih družbah. Prav tako o teh ni poročala skupščini Merkurja, ki je bil oškodovan s preprodajo trgovskega središča, kar bi po zakonu prav tako morala storiti, je pojasnilo sodišče. Sodišče je še poudarilo, da sta bila Merfin in Merkur izvedenem lastninjenju dejansko koncern, čeprav uradno vanj nista bila povezana.

Pričakujte gost promet, tudi zastoje

V primeru zastojev na gorenjski avtocesti naj vozniki ustvarijo reševalni pas, pozivajo gorenjski policisti.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti opozarjajo voznike, naj do ponedeljka zaradi praznikov v nekaterih državah pričakujejo povečan in zgoščen promet na gorenjski avtocesti iz smeri Avstrije skozi karavanški predor proti notranjosti države. Enako stanje prometa je pričakovati tudi na ostalih cestah, ki vodijo proti turističnim krajem in izletniškim točkam. Možni so tudi zastoji. Podobno stanje na gorenjski avtocesti pričakujejo v nedeljo tudi v obratni smeri proti Avstriji. »Na gorenjski avtocesti, še posebej na odsekih, kjer se izvajajo gradbena dela, vozite

previdno, strpno in s primerno varnostno razdaljo. V primeru zastojev ustvarite reševalni pas,« pozivajo.

Vsem udeležencem prometa policisti v teh dneh svetujejo, naj zagotavljajo primerno varnostno razdaljo med vozili, naj vozijo strpno, neobestno in previdno, hitrost vožnje pa prilagodijo trenutnemu stanju prometa. Zavedajo naj se, da zaradi možnosti zastojev in stoječe kolone obstaja nevarnost naleta. Vozijo naj trezno in med vožnjo ne uporabljajo telefona. S seboj naj na pot vzamejo zadostno količino tekočine, v stoječi koloni naj ne zapuščajo vozil in naj ne hodijo po avtocesti.

Ob morebitnem nastanku zastoja na avtocesti naj vozniki ustvarijo reševalni pas. / Foto: Gorazd Kavčič

Ustvarijo naj reševalni pas ter upoštevajo navodila in obvestila policistov, redarjev in cestninskih nadzornikov.

Prav tako priporočajo, da spremljajo sprotne informacije na <https://www.promet.si/sl>.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Vonjali plin

Kranj – V objektu na Ulici Mirka Vadnova v Kranju so v torek dopoldan zaznali vonj po plinu. Kranjski poklicni gasilci so iz objekta evakuirali zaposlene, prezračili in pregledali prostore ter izmerili prisotnost plina.

IŠČEMO MIZARJA (m/ž)

za mizarstvo podjetje Diaplan Stahl GesmbH v Nötschu/Čajni na avstrijskem Koroškem.

V okvir delovnih nalog sodijo naslednje zadolžitve: samostojno delo kot mizar, sodelovanje pri projektih, priprava proizvodnih procesov, nadzor kakovosti ter nadzorovanje in optimizacija proizvodnih korakov v našem proizvodnem obratu. Za komunikacijo se uporabljata nemščina in slovenščina. Nudimo 4-dnevni delovni teden.

Po potrebi zagotovimo brezplačno namestitve.

Plačilo znaša 14 evrov na uro, glede na kvalifikacije in strokovno usposobljenost lahko tudi več.

Smo vzbudili tvojo pozornost? Pokliči nas na številko +00386 41 84 55 33 (Janus Jerovšek, nemško/slovensko) in se prijavi.

Obišči nas tudi na spletni strani www.diaplan.com.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Janin Šepet samotnih stezic

»Včasih sanjam o sončnih vzhodih in o kristalnih razgledih. Toda ni vedno tako. Prav vsakokrat pa je nekaj posebnega, nekaj neponovljivega, nekaj, kar je vredno doživeti. Zato hodim, vedno znova in kadar je le mogoče.« Jana Remic je avtorica knjige Šepet samotnih stezic, ki jo je izdala Planinska zveza Slovenije.

SUZANA P. KOVAČIČ

Hvaležnost je, kot pravi Jana Remic, glavno sporočilo knjige Šepet samotnih stezic. »Zavedanje, v kako čudovitem svetu živimo, in hkrati pomembnost in vrednost narave za nas, za Življenje. Ni nujno, da smo v svetu gorske narave, dovolj je, da se ozremo okrog sebe, tudi v dolini. V knjigi opisujem sončne vzhode in zahode. Cvetje gorskih travnikov, srečanja z živalmi. Šepet gozdov in skalnih stezic, pišem o tem, kaj mi pripoveduje gorski cvet in o čem grem in hodim. In ko se srečujem z žejo, utrujenostjo, z mrazom ali z vročino – znova hvaležnost, za avto, za vodo iz pipe, za streho nad glavo. Celo ko se srečam z umiranjem, s smrtjo, lahko

občutim hvaležnost, da mi je bilo dano biti del življenja, doživetja pred tem. Hvaležnost za spoznanja, katere stvari so mi – ali pa so v večini vsem nam – v življenju pomembne. Zavedanje, da je življenje darilo.«

Že v zgodnjem otroštvu je hodila na okoliške vrhove s starši. Obiskovali so Šmarjetno goro in Sv. Jošt nad Kranjem, pogosto šli na Kriško goro in včasih na Kališče. »V zgodnjem otroštvu me hoja v gore ni posebno zanimala, raje smo se otroci igrali in lovili okrog hiše in po bližnjih travnikih. Nekoč smo obiskali Storžič. Ne vem točno, kaj me je tako prevzelo: razgledi, skale, širina obzorja, občutek svobode, povsem drugačno cvetje in življenje na gori. Takrat sem se zaljubila v gore. Od takrat menda prav vsak dan hrepenim po življenju na gori, po obisku nekje gor,

Jana Remic, avtorica treh knjig, med njimi letos izdane Šepet samotnih stezic / Foto: Tina Dokl

če je le mogoče nad gozdno mejo.«

Prve zgodbe

»Od mladih nog rada pišem, ta način izražanja mi je že kot osnovnošolki prirasel k srcu. Spominjam se, kako sem se veselila šolskih spisov, saj sem bila vedno dobro ocenjena, v pisanju pa sem uživala. Ko so me gore posrkale, sem kmalu začela opisovati poti. V gorah sem se počutila tako lepo, da sem želela, da bi spomine na pohode ohranila. Dolgo sem pisala le zase, za svoje veselje. Velik preskok je bil, ko sem se pred dobrimi dvajsetimi leti odločila in poslala svoje pisanje na naslov Planinskega vestnika. Vladimir Habjan je bil že takrat

urednik in očitno je bilo moje pisanje dovolj dobro, da me je spodbudil, naj napišem še kaj.«

V tistem obdobju je v samozaložbi izdala dve knjigi planinskih zgodb za otroke. V obeh je zbranih 19 poučnih zgodb za mlajše in starejše planince. Zgodbe za male planince in Mali planinci novim doživetjem naproti pripovedujejo doživetja družine, ki obiskuje gore in na vsakem pohodu spozna žival ali se uči o zanimivostih v gorskem svetu.

Poezija jo je brati

Zaljubljena je predvsem v domače Julijce, v Zahodne Julijce in Karavanke, obiskala je nekaj gora v tujini. »Povsod je lepo, naše gore

pa so najlepše,« pravi. Poezija je brati njene zgodbe o vsem prelepem, kar nam nesebično podarja narava. In kakšen je občutek vstati za v gore, še preden se naredi dan? »Najraje in najbolj z veseljem vstanem, kadar vem, da grem v gore. Veselim se vsakega dne, ko vem, da grem hodit, včasih tako zelo, da se zbudim še pred budilko. Mogoče trenutek, ko vstanem iz postelje, ni vedno prijazen. Nekaj minut zatem se že veselim; že samo jutro je polno pričakovanja in začetek novega doživetja, ko pripravljam nahrbtnik, ko sem v mislih že na znanih stezicah, ko se mi že prikraejo slike stezic, dreves, vrhov,« pojasni Jana Remic.

Še najbolje je njeno bistvo v izjemni spremni besedi h knjigi ujela Marija Štremfelj: »A gore so tiste, kjer se človek napaja za življenje. Tu korenini, ja, res, vse je obrnjeno na glavo. Korenine, po katerih se pretaka življenjski sok navzdol in bogati nižinsko vsakdanjost, so zgoraj ...«

Domače stezice skozi otroške oči

»S hčerama sem v njunem otroštvu veliko zahajala v gore. Čas, ki smo ga preživljale skupaj, je bil čudovit, saj smo bile takrat skupaj, to je bil naš čas, ko ni bilo drugih obveznosti, hitenja in motečih elementov. Bil je izjemen čas, ko s seboj še nismo na vsakem koraku nosili mobilnih in smo prosti čas uživali nemoteno. Veselili sta se naših skupnih pohajanj. Obe še danes radi odideta na krajše ture, a ne tako pogosto kot jaz. V življenju sta našli svoje prioritete in veselja.«

Jana Remic sedaj na pohodih uživa z vnuki. »Spoznavam, da sem bila do svojih deklet včasih prezahtevna in z vnuki sem bolj prizanesljiva. Sčasoma sem se domislila precej zanimivih igr, s katerimi otroke na poti lahko zamotim in motiviram. Še vedno je največ vreden čas, ki ga preživimo skupaj. Klepet, pripovedovanje zgodbic, opazovanje narave, čudenje ob malih odkritjih, igra – in mali planinci kar pozabijo, da ob vsem tem hodijo.«

Jana Remic (1965) iz Kranja je bila rojena kot prva od treh otrok v družini. V rani mladosti se je zaljubila v naravo, v svež veter in neskončno skrivnost porajanja, rasti, življenja. V zgodnji dobi odraslosti se je tej pridružila še ljubezen do dveh hčerk. Zanimanje za celo paleto doživetij in znanj jo je vodilo v različne zaposlitve, od tovarne Rašica, dela v gradbeništvu, z otroki, pa do Planinskega društva Radovljica, kjer je bila vodnica Planinske zveze Slovenije. Zdaj je samostojna podjetnica. Ko sta se dekleti osamosvajali, je proste trenutke izkoristila za svoja najlepša in najbogatejša doživetja v gorah. Čuti tudi veliko strast za pisanje.

Kultura

V Kranju, Škofji Loki, na Jesenicah in v Novi Gorici poteka BIEN 2023. Stran 14

Pogovor

Cynthia Belar, vnukinja znamenitega naravovarstvenika Albina Belarja Stran 15

Zanimivosti

Mlada armenska čebelarka Tatevik Harutyunyan na obisku pri čebelarjih v Lescah Stran 16

Od petka do petka

Slavje slovenske delegacije na čelu z zunanjo ministrico Tanjo Fajon ob izvolitvi Slovenije za nestalno članico Varnostnega sveta Združenih narodov / Foto: MZEZ

Župani so na srečanju z vlado izvedeli, da letos dviga povprečnine ne bo, bo pa vlada občinam kompenzirala konkretne podražitve oziroma stroške. / Foto: Primož Pičulin

»Bližamo se cilju, da bomo za razvoj in raziskave namenili dva odstotka obrambnega proračuna,« je ob podpisu pogodb povedal obrambni minister Marjan Šarec. / Foto: MORS/Bruno Toič

Slovenija bo nestalna članica Varnostnega sveta

SIMON ŠUBIC

Kandidaturo Slovenije za nestalno članico Varnostnega sveta Združenih narodov (ZN) je v torek na tajnih volitvah v Generalni skupščini ZN podprlo 153 držav, protikandidatka v vzhodnoevropski skupini Belorusija pa je zbrala 38 glasov. Glasovalo je 192 držav, ena se je vzdržala. Za izvolitev je bilo sicer potrebnih najmanj 128 glasov. »Danes je velik dan za Slovenijo,« je takoj po objavi rezultatov glasovanja tvitnila ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon in dodala, da je izjemen rezultat plod trdega dela. Kasneje je priznala, da je bila nad tako veliko podporo presenečena in zato ganjena do solz. »Težko je bilo verjeti, da je lahko tak rezultat, da so vsi tisti, ki so nam obljubili podporo, ostali z nami do konca. To pove, da lahko igra Slovenija pomembno vlogo, da lahko prepriča partnerje, da smo verodostojna država, v zadnjem letu smo pridobili veliko zaupanja in stikov, kar je velika investicija in odgovornost za naprej,« je še dejala. »Kandidatura je bila odlična priložnost, da smo državam predstavili svoja zunanjepolitična načela in vrednote ter okrepili medsebojne stike. Zdaj pa začnemo trdo delo,« je ob čestitki

na Twitterju zapisala predsednica Nataša Pirc Musar. Premier Robert Golob pa je izvolitev označil za enega največjih uspehov Slovenije v mednarodni diplomaciji. Za uspeh so slovenski diplomaciji čestitale tudi vse politične stranke. Slovenija bo v letih 2024 in 2025 drugič nestalna članica najvišjega organa ZN; prvič je bila v obdobju v obdobju 1998–1999, medtem ko s kandidaturo leta 2011 ni bila uspešna, ko je bil izvoljen Azerbajdžan. Odločitev za ponovno kandidaturo je leta 2021 sprejela bivša vlada Janeza Janše.

Brez dviga povprečnine

Premier Robert Golob je v ponedeljek po srečanju vlade s slovenskimi župani na Brdu pri Kranju sporočil, da letos dviga povprečnine, kar so predlagali v združenjih občin, ne bo, se bodo pa med pogajanja o proračunu pogovarjali o povprečnini za prihodnje leto. Ob tem je napovedal, da bodo še ta mesec zaključeni pogo- vori o tem, kako letos občinam kompenzirati konkretne podražitve oziroma stroške, ki pa jih je treba najprej ugotoviti in zanje zagotoviti sredstva. Ministrica za javno upravo Sanja Ajanovič Hovnik je ob tem glede sofinanciranja vrtcev pojasnila, da še čakajo konkretne

podatke občin, koliko so se povečali stroški zaradi dviga plač pomočnic vzgojiteljic. Ko jih bo vlada prejela, bodo pogledali, kako jih lahko refundirajo, podobno pa velja tudi za druge stroške. Ob tem ugotavljajo, da se povprečnina, ki pomeni plačilo zakonskih obveznosti občin, za vse občine izračunava enako, pri čemer nekatere občine verjetno prejmejo preveč, nekatere pa premalo denarja za opravljanje svojih nalog. Po prejemu vseh podatkov bodo predlagali način, kako te razlike za letošnje leto kompenzirati, v prihodnje pa nameravajo najti sistemsko rešitev, da bi občinam pravično pokrivali stroške. Minister za kohezijo in regionalni razvoj Aleksander Jevšek pa je župane seznanil, da je vlada odpravila vse ovire za začetek črpanja 3,26 milijarde evrov iz nove finančne perspektive. »Prav je, da s takšnimi dogodki, s takšno povezanostjo, kot smo je bili deležni danes, ne glede na to, ali smo bili zadovoljni z vsemi odgovori, nadaljujemo in skupaj naslavljam vse izzive,« pa je po srečanju dejal predsednik Združenja mestnih občin Slovenije Peter Dermol.

Za modernizacijo vojske

Ministrstvo za obrambo je v sredo podpisalo dve pogodbini in pismo o nameri za

več raziskovalno-razvojnih in investicijskih projektov do leta 2026, s čimer želijo modernizirati Slovensko vojsko ter spodbuditi slovensko obrambno industrijo in domače raziskovalce, da se vključijo v te procese. »Pri tem vseskozi zasledujemo tudi cilj, da so inovacije dvonamenske, da torej omogočajo dvojno rabo, tako za obrambo kot tudi v okviru sistema zaščite, reševanja in pomoči. Letos Ministrstvo za obrambo za področje raziskav in razvoja namenja 12,5 milijona evrov, naslednje leto pa bomo za to namenili 23 milijonov evrov,« poudarjajo na ministrstvu. S podjetjem Valhalla Turrets je bila podpisana pogodba v vrednosti 4,9 milijona evrov za raziskovalno-razvojni projekt bojne postaje sistema zračne obrambe Mangart 25, s podjetjem Arctur pa 1,15 milijona evrov vredna pogodba za nakup brezpilotnega letalnika z jedrsko, radiološko, kemično in biološko nadgradnjo. Z združenjem TECES so sklenili pismo o nameri za sodelovanje pri izvajanju evropskega projekta INDY za zasnovano energetsko učinkovitih razmestljivih in neodvisnih vojaških taborov kot enega izmed prvih strateških projektov ozelenitve evropskega obrambnega sektorja.

Slovinci v zamejstvu (906)

Pozornost izobraževanju in sodstvu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Predsednik slovenske vlade dr. Robert Golob in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon sta v torek v Ljubljani sprejela predstavnike organizacij Slovencev na Koroškem. Ti so gostitelja seznanili z aktualnim položajem slovenske narodne skupnosti na Koroškem in težavami pri uresničevanju njihovih pravic, predvsem na področju predšolske in šolske vzgoje ter sodstva. Predsednik vlade dr. Robert Golob in minister Matej Arčon sta predstavnikom slovenske manjšine zagotovila vso podporo v prizadevanjih za zagotovitev celovite dvojezične predšolske vzgoje in ohranitvi dvojezičnih sodišč na Koroškem. Tako Ljubljana kot slovenska manjšina želita, da bi Republika Avstrija

čim prej odstranila kontrole na meji s Slovenijo.

Pevski praznik na Obirskem

Obirsko ali Ebriach po nemško je bilo konec preteklega tedna v znamenju petja. Tamkajšnje Obirsko pevsko društvo je praznovalo 70 let delovanja.

Pobudnik za njegovo ustanovitev je bil tedanji župnik in velik narodnjak Tomaž Holmar. Na prireditvi z naslovom Obirsko poje in pleše v domači gostilni Kovač so nastopili cerkveni pevski zbor Obirsko pod vodstvom Engelberta Logarja, moški pevski zbor Valentin Polanšek Obirsko in

Moški pevski zbor Valentin Polanšek z Obirskega s pevovodjo Božom Hartmanom / Foto: Jože Košnjek

Predsednik slovenske vlade dr. Robert Golob s predstavniki slovenskih organizacij na Koroškem / Foto: arhiv vlade

cerkveni pevski zbor Železa Kapla. Oba vodi Božo Hartman. Obirski cerkveni pevski zbor je eden redkih, ki v nedeljah in praznikih redno poje pri mašah, ki so večinoma slovenske. Na Obirskem namreč večina prebivalcev govori slovensko in se v tem pogledu z njim lahko primerjajo samo še Sele.

Svečanost na Ljubelju

Jutri, 10. junija, ob 9. uri bo na avstrijski strani predora Ljubelj, na kraju nekdanjega

koncentracijskega taborišča Ljubelj sever – južna podružnica je bila nad našim Podlubljem – svečanost v spomin na kraj trpljenja in umiranja taboriščnikov pri gradnji ljubeljskega predora. Govornik bo celovški oziroma krški škof dr. Jože Markez, pričevalec trpljenja taboriščnikov pa bo Ernst Grube, predsednik skupnosti taboriščnikov iz taborišča Dachau. Dve uri kasneje bo slovesnost tudi na slovenski strani.

Po svetu

Everest, čelo neba

Minilo je že sedemdeset let od 29. maja 1953, ko sta se novozelandski alpinist Edmund Hillary in šerpa Tenzing Norgay kot prva človeka povzpela na Everest. In štirideset let od smrti Nejca Zaplotnika, prvega Slovenca na najvišjem vrhu sveta ...

MIHA NAGLIČ

Vemo že vse?

Čeprav se zdi, da o Everestu vemo že vse, obnovimo najprej nekaj temeljnih dejstev. Mount Everest je z 8848,86 metra nadmorske višine najvišja gora na Zemlji. Njegov vrh in greben predstavljata mejo med Nepalom in Tibetom. V Nepalju je gora znana pod imenom Sagarmatha (ta beseda v sanskrtu pomeni »čelo neba«), v Tibetu pa kot Čomolungma («mati vesolja»). Do leta 1856 se je gora imenovala Peak XV (Vrh XV), tega leta pa so jo poimenovali po siru Georgeu Everestu, nekdanjemu predstojniku britanskega zemljemerskega urada v Indiji. Do leta 1921 se Mount Everestu noben Evropejec ni smel približati na manj kot 80 kilometrov. Prvi vzponi v Everestu so se začeli leta 1921, ko se je na goro odpravila prva odprava. 29. maja 1953 sta se novozelandski alpinist Edmund Hillary in šerpa Tenzing Norgay prva povzpela na Everest. 16. maja 1975 je Japonka Džunko Tabei postala prva ženska, ki je stopila na najvišji vrh sveta. Kot prvima Slovincema je to uspelo 13. maja 1979 Andreju Štremfju in Nejcu Zaplotniku. Reinholdu Messnerju je 20. avgusta 1980 ta podvig

kot prvemu uspel brez dodatnega kisika. 7. oktobra 2000 je Davo Karničar opravil neprekinjen spust na smučeh z vrha do baznega tabora.

Kako na vrh

Za pristop na goro obstajata dve glavni smeri: severozahodni greben in jugovzhodni greben. Jugovzhodni greben je tehnično lažji. Pot prek njega poteka po nepalski strani in je bila uporabljena pri prvem pristopu Hillaryja in Norgaya. Več pristopov poteka po njej, kar lahko pripisujemo tudi dejstvu, da je Tibet, prek katerega poteka pot čez severozahodni greben, od leta 1949 za tujce težko dostopen. Večina poskusov vzpona se izvaja aprila in maja. Takrat so vremenske razmere najbolj ugodne (čas pred poletnim monsunom, veter na gori je relativno miren). Pri vzponih imajo veliko vlogo pripadniki Šerp, nepalskega ljudstva, ki opravljajo službo višinskih nosačev in opremljajo goro z vrvmi. Njihovo znanje plezanja se je s porastom plezalskih odprav v Nepal močno izboljšalo. Danes odprave, ki se odločijo za vzpon prek jugovzhodnega grebena, navadno pristanejo v Lukli (2860 m) ter nato pešajo do baznega tabora na 5380 m. Pot traja 6–8 dni, upoštevajoč, da je potrebna

aklimatizacija na višino. V baznem taboru se dokončno aklimatizirajo. Medtem šerpe in nekateri plezalci urejajo pot čez Ledeni slap (ledenik Khumbu), ki predstavlja veliko nevarnost zaradi podirajočih se serakov in ledeniških razpok. Pot čez slap je treba začeti že zgodaj, saj se z dnevno toploto nevarnost še poveča. Nad ledenikom navadno stoji prvi višinski tabor (6065 m). Naslednji tabor postavi v Zahodni globeli (6500 m) in se vzpnejo prek pobočja Lhotse do tabora 3 na 7470 m. Do tabora 4, ki stoji na Južnem sedlu (7986 m), jih loči še Rumeni pas, odsek sedimentnega peščenjaka. Vzpon na vrh se iz četrtega tabora začne že kmalu po polnoči, saj morajo plezalci premagati še skoraj 1000 m višinske razlike. V taki višini se kmalu pojavijo težave, zato nimajo na voljo veliko časa za poskus vzpona. Če vreme ni pravo, je spust po nekaj dneh čakanja že nujen. Velika nevarnost so tudi ozeblina. Vzpon traja 10 do 12 ur. Plezalci najprej priplezajo na južni vrh (8750 m) in nato nadaljujejo po grebenu. Zadnja večja zapreka pred vrhom gore je Hillaryjeva stopnja. To je 15 metrov visok, navpičen alpinistični odsek med južnim vrhom Mount Everesta (8754

m) in vrhom Mount Everesta (8844,43 m). Vznožje Hillaryjeve stopnje je na 8776 m. Danes jo premagajo s pomočjo vrvi, ki so jih predhodno pritrdili Šerpe. (Vir: Wikipedija)

Nejc in njegova Pot

Prva Slovenca na Everestu sta bila Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik, oba Gorenjca. Žal je moral slednji že štiri leta pozneje umreti: 24. aprila 1983, pod ledenim plazom, v južni steni gore Manaslu v Himalaji. Njegova knjiga Pot je ena največjih slovenskih uspešnic. Preberimo v spomin na avtorja le en odlomek iz nje. »V gladko skalno poč zabijem oklo cepina in se tako potegnem čez rob. Na grebenu sva. Sprejme naju tak veter, da bi naju skoraj pometel v Tibet. Z vsemi štirimi sva vkošana v sneg, da lahko kljubujeva ogromni zračni reki, ki teče prek naju. Kakor veličastne orgle bučijo skalni robovi. Globoko pod nami se vije leden veletok skozi Zahodno globel in pada v razbitine ledenega slapa. Črta Nuptsejevega hrbta grebena nama nič več ne zakriva obzorja, kjer se sredi oblakov skrivajo bogata polja Indije, bogata polja, ki rodijo lakoto milijonov in presitost peščice.« Nejc, moj poklon, tudi zaradi zadnjega stavka.

Pogled na najvišjo goro sveta z južne strani in iz letala, levo od Everesta Nuptse, desno Lhotse, 3. decembra 2012

/ Foto: Wikipedija

Edmund Hillary in Šerpa Tenzing Norgay, prva človeka na Everestu, fotografirana po uspešni vrnitvi z gore, 29. maja 1953 / Foto: Wikipedija

Bazni tabor pod Everestom je včasih že cela naselbina. Ta fotografija je nastala v slabem vremenu, 11. maja 2016.

/ Foto: Wikipedija

Nove knjige (688)

Novi Slovenski biografski leksikon (Č)

MIHA NAGLIČ

»Čop se je rodil v kmečki družini v Žirovnici na Gorenjskem kot prvi od šestih otrok; zlasti s sestro Minco ter bratoma Janezom in Simonom je ostal povezan in jim s svojimi dohodki tudi nenehno pomagal. Mati Elizabeta je bila pismena, oče Matija se je ukvarjal tudi s prevozništvom. V njihovi soseščini je do ok. 1797 domovala Marija Svetina, pozneje Prešernova mati. Na pobudo rodinskega župnika Franca Saleškega Christianusa, slovečega govornika, je desetletni Čop podobno kakor drugi nadarjeni kmečki dečki po jožefinski omilitvi podložništva oktobra 1807 šel zdoma v šole. /.../ S svojim svetovljanskim pisemskim omrežjem, pa tudi z

bivanjem zunaj meja Kranjske je Čop v duhu svobodoljubnega romantičnega nacionalizma deloval kot posrednik med slovensko in poljsko književnostjo. Tako je pripomogel k razmahu romantične poezije v poljski Galiciji, doma pa k vzponu svojega prijatelja Prešerna k romantičnemu univerzalizmu, po vzoru bratov Schlegel navezanemu na izročila klasične, srednjeveške in noveveške evropske poezije, zlasti romanske. Vendar pa Čop ni sledil reakcionarni apoloigiji krščanstva, nemštva in absolutizma, kakršno je po ljubljanskem kongresu 1815 zastopal Friedrich Schlegel. Čop je prav tako zavračal romantično fantastiko, mistiko in folklorizacijo, medtem ko je cenil Goethejevo estetično naravnost in klasične

umerjenosti. Kot občudovalec Byrona je Čop Prešerna približal mednarodnemu byronizmu, ki je bil zlasti v slovanskem svetu politično obarvan s svobodoljubjem na osebni in družbeno-narodni ravni. Njegovi pogledi o avtonomiji umetnosti so romantiko uglasili z weimarsko klasično. Kot značilni meščanski humanistični izobraženec se je Čop v zrelih letih ogledal za

literarnih del iz vseevropskega knjižnega obtoka v obrobni Kranjski zasnoval obzorje, ki ga je Goethe skoraj sočasno pojmoval kot znak prihajajoče dobe svetovne literature.« (str. 182, 189)

V petem zvezku NSBL je cela vrsta gorenjskih osebnosti, med njimi več Čopov, izbral sem Prešernovega rojaka in prijatelja Matija (1797–1835). Navajam dva

Novi Slovenski biografski leksikon, Peti zvezek (Č), Založba ZRC, Ljubljana, 2022, 244 strani

hegllovstvo, Schellingov idealizem in filozofski teizem; naklonjen je bil liberalnim, humanistično-demokracijskim idejam. Čop je s svojim znanjem ter z zbiranjem, branjem in preučevanjem

odlomka. Prvi govori o Čopovem rodu, drugi pa o njegovem velikem pomenu za razvoj slovenske književnosti. Danes bi rekli, da je bil Čop Prešernov internet, povezal ga je s takratnimi vodilnimi duhovnimi tokovi v Evropi.

Sonce, tekstil in umetnost

Sonce je osrednja tema umetniškega ustvarjanja na letošnjem Bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2023. V Kranju, Škofji Loki, na Jesenicah in v Novi Gorici se na dvajsetih lokacijah predstavlja več kot sto umetnic, umetnikov in kolektivov, na ogled so številne študentske produkcije, vse tja v avgust se bodo vrstili različni dogodki, pogovori in delavnice ter vodenja po razstavah. Poletje sta sonce in BIEN.

IGOR KAVČIČ

Letošnji Bienale tekstilne umetnosti BIEN 2023 je odprt in na voljo vsem, ki v tekstilu vidite nekaj dobrega, kot nam namiguje »bien«, predvsem pa zanimivega, umetniškega. Morda bi ta občutek želeli šele spoznati, ga celo osvojiti. Prejšnji teden so bienale svečano odprli v Layerjevi hiši v Kranju, tam, kjer je pravzaprav doma, pretekli petek so si sledili dogodki v Škofji Loki, v Galeriji Franceta Miheliča in na grajskem vrtu Loškega muzeja, v ponedeljek z razstavo Sonce v Novi Gorici, v torek pa so na Stari Savi na Jesenicah predstavili še tekstilno instalacijo Vesolje sonc Sodobnega tekstilnega centra Kreativnice.

Dediščina, narava, trajnost

BIEN letos nagovarja sonce, ki je rdeča nit in osrednja umetniška tema bienala. »Povezujemo tekstilno, okoljsko in krajinsko umetnost, kar se mi zdi v času, ki ga živimo, še kako aktualno,« o usmeritvah letošnjega bienala pojasnjuje Zala Orel iz Zavoda Carnica, pred leti pobudnica bienala in njegova programska vodja. »Kakorkoli obrnete, tekstil po tem, ko se izrabi, postane smet. Naše omare so polne bodočih smeti. Zato se mi zdi še kako pomembno povezovanje tekstila z okoljsko umetnostjo.«

Akterji bienala poudarjajo, da BIEN skozi tekstilno umetnost, oblikovanje in krajinsko umetnost razmišlja o dediščini, ohranjanju in trajnosti. V obliki razstav, sodelovanj, delavnic in strokovnega programa BIEN razvija platformo za raziskovanje tekstilne kulture in umetnosti. Črpa iz biološke, geološke in arheološke danosti prostora, okolja,

identitet, industrijske kulture in tradicionalnih znanj ter oblikuje nove sodobne izraze. BIEN je pobuda Zavoda Carnica iz Kranja, ki bienale organizira skupaj z Naravoslovnotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani in Fakulteto za dizajn, samostojnim visokošolskim zavodom, ter številnimi partnerji. Med drugimi je letos BIEN moči združil s kolektivom Oloop, ki pripravlja program delavnic Preplet ter okroglo mizo o družbenem pomenu tekstilnih skupnosti.

Na letošnjem festivalu sodeluje več kot sto umetnic in umetnikov, kolektivov, ki so bili bodisi izbrani na mednarodnem pozivu bodisi so bili povabljeni k sodelovanju. Nekateri izmed njih sodelujejo tudi v strokovnem programu, s svojimi deli oziroma skupinskimi projekti sodeluje tudi stotinja študentov z omenjenih fakultet.

Umetniški projekti na BIEN-u 2023 raziskujejo nevarnosti, ki jih prinaša naraščajoča okoljska in podnebna kriza, poudarjajo pa tudi prijetne lastnosti toplote, rasti in omogočanja, ki izvirajo iz naše najsvetlejših zvezd, edine, ki jo vidimo podnevi.

Kot je v nagovoru poudarila Zala Orel: »Tekstil je kot večina stvari produkt narave in človeka. Če smo malce bolj specifični: da tekstil nastane, potrebuje sončno energijo in človeške, ženske roke.«

Mesto v znamenju tekstila

Da se je na odprti poziv sicer prijavilo več kot 250 avtoric in avtorjev, od tega kar 90 odstotkov iz tujine, pojasnjuje sogovornica, ki ocenjuje, da bi poleg povečanju prijav slovenskih ustvarjalcev veljalo v bodoče več pozornosti posvetiti tudi umetnikom s področja slikarstva in kiparstva in jih pritegniti k sodelovanju.

Zala Orel se je s finsko okoljsko in tekstilno umetnico Kaarino Kellomäki pogovarjala na Loškem gradu, v katerega vrtu je predstavila svoje delo. / Foto: Maša Pirc

Nekaj jih je vendarle prisotnih tudi na tokratnih razstavah, katerih kuratorica je Špela Gale.

Samov Kranju BIEN-u sledimo na kar 15 razstaviščih, v Layerjevi hiši, Stolpu Škrlovec, Stolpu Pungert, v Mestni knjižnici Kranj, na več

spomnita, da brez sončne energije ne more rasti lan, da brez sonca ne bi bilo tekstila in posledično oblačil iz naravnih materialov. Ta so bila v preteklosti ključna za razvoj in preživetje človeštva. Instalacija hkrati deluje zelo krhko in nas opominja, kako minljivo in nepredvidljivo je naše življenje.

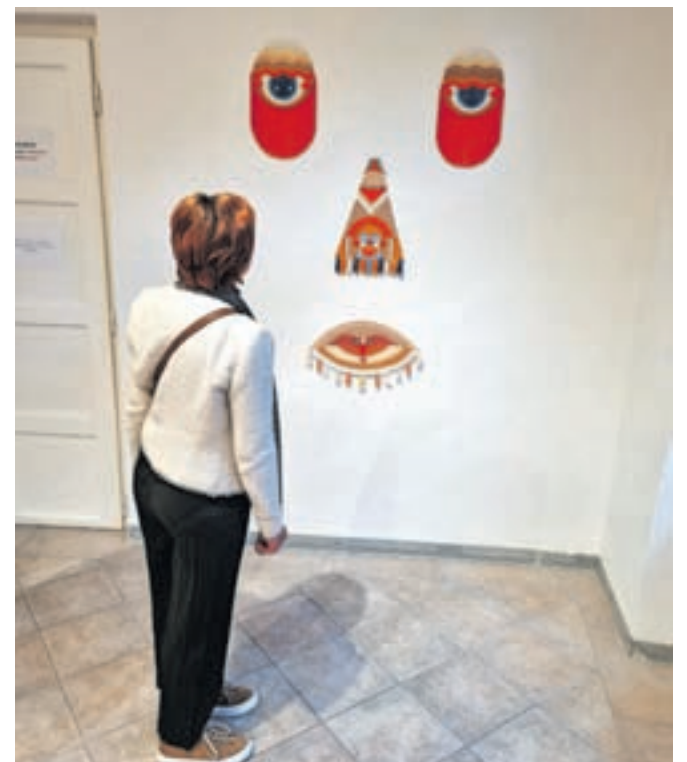
Talni del je, kot zapisano, sestavljen iz lesenih kolov, ki so bili dolga leta izpostavljeni vremenskim razmeram. Iz njih se lanene niti dvigajo proti nebu, v neskončnost. »Zorenje zato, ker lan zori – če mu seveda pomaga narava,« doda Mateja Kavčič.

BIEN tudi v rovih

Bienale sega tudi v kranjsko podzemlje. Umetniška skupina je raziskovala prostore, kamor sonce nikoli ne posije, ogled razstave v rovih pod mestom pa je sicer možen le z vodstvom. Darja Rant je postavila prav posebno instalacijo. »Imeli smo priložnost ogledati si človeške ribice in bila sem zelo fascinirana nad dejstvi o njihovem življenju. Tako sem v svojo instalacijo postavila svetleče kroglice, lebdeče v prostoru, ki so v tej ultravijolični svetlobi videti kot povečana jajčeca človeških ribic.«

umetniških rezidencah v Layerjevi hiši v Kranju so že oziroma bodo ustvarjali gostujoči umetniki: Paolo Puck, britanski umetnik, prepoznaven po svojih velikih polstenih maskah in kostumih, za katere navdih črpa, v mitih, pravljicah ter arhetipih (razstava njegovih del je v Layerjevi hiši); Twee Muizen, španski umetniški duo, ki nadrealistično avro in estetiko veže v svoje tekstilne maske, predstavlja pa se tudi z ilustracijami, kostumi in celo zidno poslikavo v Galeriji Ceneta Avgušтина ZVKD Kranj; na umetniški rezidenci pa bo ustvarjala tudi Susana Cereja, portugalska umetnica, navdahnjena z arhaičnimi tekstilnimi tehnikami. Tu bo zaključila svoje delo, ki ga ustvarja na temo sonca, pripravlja pa tudi ustvarjalno delavnico, in sicer 24. junija ob 10. uri.

Pogovori z nekaterimi umetniki bodo potekali tudi v spletnem prenosu,

Španski ustvarjalni tandem Twee Muizen predstavlja dela pod naslovom Nit, volna in obrazi. / Foto: Igor Kavčič

V rovih so še štiri zanimive instalacije in prav za vsako izmed njih sta skladatelj Franci Krevh in Matevž Bajde iz Slovenskega tolkalnega projekta StoP napisala glasbo. Ob prvem vodenju sta tudi sama zaigrala na kamnite ploščice.

Gostujoči umetniki

Ena najvidnejših finskih okoljskih in tekstilnih umetnic Kaarina Kellomäki je svoje umetniško delo ustvarila na Grajskem vrtu Loškega muzeja. Predstavlja ga je pretekli petek. Na

za malčke in tekstilne navdušence v sklopu bienala bo z gibalno-vizualno predstavo Rumena pika na nebu poskrbela Ajda Tomazin (po premieri prejšnjo soboto bo ponovitev 21. junija). Do konca junija, v juliju pa vse tja do avgusta, ko bodo na ogled razstavljeni dela, bodo potekala vodenja, sledili pa bodo še različni dogodki in delavnice. Preden vstopite v BIEN pa si priskrbite programsko knjižico, v kateri so vsi pomembni podatki, ki vam bodo BIEN naredili še prijaznejši.

Vita Ivičič in Mateja Kavčič ob instalaciji Zorenje / Foto: Igor Kavčič

Darja Rant je razmišljala o človeških ribicah. / Foto: Igor Kavčič

Pogovor

Kako ponosna bi bila drug na drugega

Dr. Cynthia Dare Belar

Cynthia Belar je Američanka, upokojena profesorica psihologije, ki je večino delovnih let preživela kot raziskovalka in predavateljica na univerzi na Floridi. Po očetu je tudi Slovenka, je namreč vnukinja enega od prvih pobudnikov ustanovitve Triglavskega narodnega parka, znamenitega seizmologa in naravovarstvenika Albina Belarja.

MARJANA AHAČIČ

Znanstvenik in naravovarstvenik, seizmolog dr. Albin Belar (1864–1939) je v družinski vili v Podhomu živel med letoma 1919 in 1930. Tja se je preselil po tem, ko so ga tedanji oblastniki ožigosali za nemškutarja, ga na silo upokojili, mu zaplenili vso opremo, knjižnico in arhiv ter ga izselili iz stanovanja v Ljubljani.

Rodil se je kot edinec v družini Leopolda Belarja, šolnika, ravnatelja in skladatelja. Iz naravoslovja je doktoriral na Dunaju, leta 1897 je na Vegovi ulici v Ljubljani ustanovil prvo potresno postajo na ozemlju Slovenije in v tedanji habsburški monarhiji nasploh. Poleg znanosti je Belar oboževal naravo; je eden idejnih očetov zaščitene doline Triglavskih jezer in s tem pobudnik ustanovitve današnjega Triglavskega narodnega parka.

Da bi poskrbela za družino, je njegova žena s tremi otroki – dvema sinovoma in hčerko, takrat starimi 19, 16 in 14 let – po prvi svetovni vojni odšla v ZDA. Belar, ki so mu odvzeli potni list, je z njimi ostal v tesnem stiku le še s pismi, videli se niso nikoli več.

Žena in otroci so, prepričani, da v Jugoslaviji niso zaželeni, za zmeraj ostali v Ameriki. Vse od preloma tisočletja, ko je ena od dveh Belarjevih vnukinj, dr. Cynthia Dare Belar, navezala stike s staro domovino, kot so ji rekli v pogovorih doma na Floridi. Tudi letos je bila spoštovana gostja nedavno končanih Belarjevih dni, ki jih v Trenti organizira Triglavski narodni park.

Ste hči najstarejšega od treh otrok Albina Belarja, Herberta. Ste kot otrok poznali zgodovino in izvor svoje družine po očetovi strani?

Seveda, vsi smo poznali to žalostno zgodbo o starem očetu, ki so mu odvzeli potni list in se ni smel združiti s svojo družino v ZDA ... Odraščala sem z babico, še vedno imam poročni prstan, ki ji ga je dal stari oče, in tudi mnogo drugi stvari, vse so shranili. Babica je s seboj prinesla svoje šolske zvezke, Albinove zapiske iz vojske, imamo rojstne liste vseh treh Belarjevih otrok, violino Albinovega očeta, skladatelja Leopolda Belarja, pa pisma, ki jih je v Albin pošiljal družini v Ameriko ...

Cynthia Dare Belar

Babica je umrla leta 1970, moja mama dobrih dvajset let kasneje – in od takrat sta oče in stric Eric živela pri meni. Po očetovi smrti leta 1997 družinsko dediščino hranim jaz, pa tudi vse spomine. Oče mi je vse življenje pripovedoval o »stari deželi« (old country), o soteski Vintgar, kjer se je igral, o vili, o težkih časih med vojno. In kako so se preselili v Podhom, v vilo, ki je bila zgrajena z dediščino moje babice. Ded Albin je umrl pred mojim rojstvom, leta 1939, tako da nikoli ni vedel zame. Babica je in zelo sva si bili blizu.

Torej se niti vaš oče ni nikoli vrnil v Slovenijo?

Ne. Je pa ves čas mislil na staro domovino. Ko sem odraščala, je gradil jadrnico. Z mislijo, da bo nekoč z njo plul po Jadranu. Oboževal je jadranje, pred odhodom v Ameriko je obiskoval mornariško akademijo na Reki, in sanjal je o tem, da bo prišel nazaj. Ampak potem je Jugoslavija postala komunistična država, oče pa je bil

Albin Belar / Foto: arhiv družine Belar

znanstvenik, ki je delal tudi pri zaupnih državnih projektih, zaradi česar ni želel imeti ničesar s to državo. Bal se je kakršnihkoli kontaktov, ki bi lahko ogrozili njegovo varnostno podobo. Pa tudi zdelo se mu je, da tu ne bi bili dobrodošli ...

Vas je naučil govoriti slovensko?

Ne, čeprav je sicer govoril pet jezikov. Ko so odšli, je bil to konec. Odšli so za zmeraj in zato so si želeli čim prej in čim bolj asimilirati v ameriško družbo. Mislim, da je bil, ko je prišel v ZDA, predvsem hvaležen, da je na varnem in da je lahko delal, kar je želel – bil je znanstvenik, delal je na področju sintetičatorjev.

Vi ste bili torej prvi, ki ste prišli nazaj?

Tako je. To je še ena žalostna zgodba. Z očetom sva si bila zelo blizu, zadnja štiri leta svojega življenja je preživel pri naju z možem. Umrl je leta 1997, ravno ko smo začeli uporabljati internet. Leta 1999 sem brskala po internetu z mislijo, da bom našla kakšen zapis o njem, ko se kar naenkrat na ekranu pojavi ime Albin Belar. Pomislila sem: Kdo se spomni Albina Belarja? Vedno so mi govorili, da v Sloveniji od družine ni nikogar, Albin pa je, kot sem že omenila, »persona non grata«. Seveda sem takoj poslala nekaj sporočil na nekaj tukajšnjih naslovov. Janez Lapanje in Jože Mihelič iz Triglavskega narodnega parka sta se mi takoj oglasila. Povedala sta, da so bili prepričani, da tudi

v Ameriki ni nobenega Belarja več ... da se je mama po očetovi smrti morda v ZDA še enkrat poročila, spremenila priimek ... Kje pa, nikoli ni bilo nikogar več v njenem življenju, skrbela je za družino, vse do smrti. In rekla sta mi, da sem dobrodošla, če pridem in da pravzaprav tu velja, da je moj stari oče naredil precej dobrega ... Tako sem leta 1999 prvič prišla. Mislim, da sem ves svoj prvi obisk v Sloveniji samo jokala.

Ste našli grob starega očeta?

Ne, družina, ki pri kateri je na koncu živel in umrl, ga je v kasnejših letih prodala. Saj niso vedeli, da so še kje sorodniki, ki bi skrbeli zanj in ga obiskovali.

Je bila »stara dežela«, kot ste ji rekli, takšna, kot so vam jo sorodniki opisovali?

Seveda, zdelo se mi je kot v pravljici. In kar naenkrat je bilo toliko ljudi, s katerimi sem se lahko pogovarjala o starem očetu. Zdaj vem, kje so živeli v Ljubljani, razumem, zakaj so tako oboževali življenje v Gorjah, na deželi ... Vse, o čemer mi je pripovedoval oče, je bilo tu, resnično!

Naslednje leto sem se vrnila na Belarjeve dneve z možem in njegovo družino, z menoj je prišla tudi sestra Lina z možem. Zdaj se redno vračam. Ne vsako leto, a pogosto, med drugim sva s sestro prišli na snemanje dokumentarnega televizijskega filma, ki ga je o dedu Albinu Belarju posnel Aleš Žemlja.

Tokrat ste v Sloveniji po petih letih.

Tako je. Stara sem 78 let, ne vem, koliko let še imam, in zdelo se mi je prav, da v Slovenijo prinesem pomembne družinske dokumente in jih predam Narodnemu arhivu. S sestro sva

Herbert Belar

/ Foto: arhiv družine Belar

zadnja Belarja, Eric in Alda nista imela otrok. Tudi moj oče si je ustvaril družino šele, ko je bil star 45 let.

Rada prihajam sem, ljubim tukajšnjo naravo, hrano, ljudi ... Vintgar in reka Soča sta najlepša koščka sveta na Zemlji, pa sem v svojem življenju prepotovala in videla veliko. To lahko rečem ne glede na družinske povezave.

Se vam zdi, da se je v času, odkar ste bili zadnjič tukaj, kaj spremenilo?

Mnogo več obiskovalcev je kot prej, zagotovo. In zdi se mi, da v Soči ni več videti toliko postrvi, kot jih je bilo včasih, kar me malo skrbi. Moj stari oče je želel, da se to območje nekako zavaruje, ker je tako zelo pomembno, in tudi jaz mislim, da je tako prav. Prepričana sem, da je treba naravne vrednote zavarovati pred tistimi, ki si želijo iz njih le kovati dobiček.

Če bi se stvari v življenju obrnile drugače in bi imeli možnost srečati svojega starega očeta, o čem bi se pogovorili z njim?

O, vprašala bi ga, kaj si misli, da se dogaja s parkom. Saj veste, zavarovanje je predlagal, ker ga je skrbelo, da ga bodo ljudje uporabljali na napačen način. In seveda bi ga vprašala, kaj si misli o svojem sinu, mojem očetu, ki je bil prav tako zelo poseben človek, vrhunski znanstvenik. Njun odnos je nekaj, kar me že, odkar sem prvič prišla sem, zelo žalosti. Albin nikoli ni izvedel, kako uspešen je bil njegov sin v ZDA, in moj oče ni nikoli izkusil velikega spoštovanja, ki ga je Albinovo delo zdaj deležno v Sloveniji. Kako bi bila ponosna drug na drugega!

Kaj se lahko naučimo iz zgodbe vaše družine?

Da znanost in narava ne bi smeli biti politično vprašanje. V nekatera področja se politika ne bi smela vtikati. Ampak kot psihologinja seveda razumem človeško vedenje. Tudi to je nekaj, kar ljudje počnemo. Nismo vedno prijazni drug do drugega, v zadnjih sto letih se ni veliko spremenilo – poglejte, kaj se dogaja v Ukrajini, v Afriki ... ali pa se je ... Nehali smo kaditi vsepovsod, smetiti in pljuvati po tleh, na primer. Očitno se vendarle lahko česa naučimo in kaj spremenimo.

»Zdelo se mi je kot v pravljici. In kar naenkrat je bilo toliko ljudi, s katerimi sem se lahko pogovarjala o starem očetu. Zdaj vem, kje so živeli v Ljubljani, razumem, zakaj so tako oboževali življenje v Gorjah, na deželi ... Vse, o čemer mi je pripovedoval oče, je bilo tu, resnično!

Zanimivosti

Znanstveni posvet Škofja Loka 1050

Uvertura v enomesečno praznovanje 1050. obletnice nastanka loškega gospostva je bil na prvi junijski dan znanstveni posvet Škofja Loka 1050.

KLARA MRAK

Z darovnico z datumom 30. junij 973 je freisinški škof Abraham pred 1050 leti od nemškega cesarja Otona II. dobil v dar ozemlje Selške doline in del Sorškega polja. V darovnici so prvič zapisana imena krajev Loka, Žabnica, Suha in Selca.

Muzejsko društvo (MD) Škofja Loka in Občina Škofja Loka sta na posvet, ki je poglobljeno analiziral zgodovino območja, povabila eminentne goste, ki so obujali čase, prostor in okoliščine, ki so pripeljali do tega pomembnega dogodka. Na znanstvenem posvetu pod častnim pokroviteljstvom Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) so sodelovali izjemni poznavalci tega zgodovinskega obdobja: ddr. Igor Grdina, ki je spregovoril o cesarstvu in Cerkvi med Augsburgom in Wormsom, dr. Metod Benedik je predstavil cerkveno-politične okoliščine, v

Predsednica Muzejskega društva Škofja Loka Helena Janežič in hči dr. Pavleta Blaznika Marija Leskovar / Foto: Klara Mrak

katerih je nastalo loško gospostvo, dr. Matjaž Bizjak je osvetlil freisinško loško gospostvo v srednjem veku, ddr. Miha Markelj pa je

spregovoril o zasledovanju kontinuitete najstarejših naseljitvenih vzorcev loškega območja v obdobju med halštatom in visokim srednjim

vekom. Ob koncu pa je mag. Sergej Valijev obudil spomine na drugi Brižinski spomenik – pridigo o grehu in pokori.

Kot je povedala predsednica Muzejskega društva Škofja Loka Helena Janežič, so skušali z različnih vidikov osvetliti, kakšen je bil ta čas pred 1050 leti. »Spravljamo se o tem, kakšno je bilo naše ozemlje in kako je nato to gospostvo, ki je nastalo pred 1050 leti, živelo, delovalo. Kako je kot celota delovalo kar osemsto let, kar je pravzaprav tudi unikum v slovenskem prostoru, saj je bilo to res največje sklenjeno ozemlje, ki je toliko časa trajalo, nikjer na Slovenskem ni bilo tako velikega strnjenege posestva in niti ne tako dolgotrajnega in tako kompaktnega.« Janežičeva je dodala, da se v vsem času ni kaj dosti spremenjalo. »Tu je bil freisinški škof, ki je bil pravzaprav posvetni vladar, ne cerkveni, saj smo cerkveno spadali pod Oglej. Škof tu ni živel, imel pa je glavarje, ki so upravljali to njegovo posestvo.« Glavni namen gospostva je bil donos, zato se

je tudi zelo hitro se začelo naseljevanje, da je bila poselitev čim večja in s tem tudi večja donosnost. »Želimo osvetliti upravni in naseljitveni vidik in kaj pomenita za današnji čas; ali se mogoče tudi nam ta 800-letna povezanost kaj pozna, da smo tako strnjeno skupaj živeli, seveda tudi z novimi naseljenci, ki so prihajali: Tirolci, Bavarci, Korošci ...«

Znanstveni posvet je bil posvečen 120. obletnici rojstva zgodovinarja dr. Pavleta Blaznika, ustanovitelja in dolgoletnega predsednika Muzejskega društva Škofja Loka, ki je večino svoje znanstvene poti posvetil prav nastanku in življenju loškega gospostva. »Zelo veseli in počaščeni smo, da je SAZU prevzel častno pokroviteljsko in se zelo zaveda tega, kako pomembni so bili naši predhodniki v Muzejskem društvu, veliko je pri nas že bilo akademikov, ki so delovali in osvetljevali zgodovino tega območja.«

Če si turist, vidiš le znamenitosti

Tatevik Harutyunyan, mlada čebelarica iz Armenije, je v Čebelarskem izobraževalnem centru v Lescah izpopolnjevala svoje znanje čebelarstva. Navdušena je nad Slovenijo, njeno tradicijo čebelarstva, izjemnim znanjem na tem področju in predvsem ljudmi, ki so jo zelo tople sprejeli.

MARJANA AHAČIČ

»Po dveh tednih tukaj se počutim kot doma. Morda zato, ker sta si Slovenija in Armenija v mnogočem podobni. Obe sta manjši državi – v Armeniji nas je samo dva milijona in pol ... je pa res, da več kot osem milijonov Armencev živi v diaspori po vsem svetu. Celotna narava je v delu, kjer živim, podobna tej tukaj. Imamo gozdove in gore, tako kot vi. Je pa res, da se Erevan, glavno mesto Armenije, po zelenju ne more primerjati z Ljubljano, ki me je popolnoma navdušila!« je prejšnji petek, dan pred koncem 14-dnevnega obiska v Sloveniji, izkušnje strnila mlada armenska čebelarica Tatevik Harutyunyan.

Čebelarstvo kot posel

S čebelarstvom se, pravi, Armenci že dolgo ukvarjajo, čeprav nimajo tako bogate tradicije, kot jo imamo v Sloveniji. V zadnjem obdobju so nad čebelarjenjem zelo navdušeni tudi mladi.

Za prihod k nam pa se je odločila, ker bi svojo že

zdaj s čebelarjenjem povezano turistično ponudbo rada dopolnila tudi z apiterapijo. »To, kako pridobivati med in ga tudi prodati, z možem že veva. Doma imava sedemdeset čebeljih družin. Mož zna dobro skrbeti za čebele, jaz pa sem močnejša v poslovnem delu in komunikaciji. Zelo rada se tudi učim, zato sem se vključila v projekt Inovativen turizem za Armenijo, ki ga podpirata Evropska unija in ena od nemških nevladnih organizacij. Tako smo postavili posebne hiške, v katerih so panji, kjer ljudje lahko spijo, počivajo in se ukvarjajo s čebelarjenjem, če želijo. Kot veste, je Armenija izjemno kulturno bogata dežela, jaz pa svojim gostom želim ponuditi še več, predvsem izkušnjo, povezano z naravo.«

Vztrajala, da gre

Ko je ugotovila, da želi v ponudbo vključiti še apiterapijo, je iskala možnosti, kje se lahko o tem kaj nauči. »Neverjetno, ampak kadarkoli sem v brskalnik odprta besedi čebela in apiterapija, se mi je na ekranu

Tatevik Harutyunyan pred čebelnjakom pri Čebelarskem centru v Lescah

izpisala beseda Slovenija, o kateri sicer nisem vedela prav ničesar!«

A je brskala dalje ter našla Čebelarski center v Lescah in Ljudsko univerzo v Radovljici, v okviru katere center deluje. Pot v Slovenijo ni bila lahka, je povedala; Armenci zaradi politično zapletenih razmer svojim državljanom neradi odobrijo vizume za odhod iz države. A kot pravi, je po naravi zelo

odločna. »Veste, sem pripadnica generacije iz devetdesetih, iz obdobja, ko smo se osamosvajali od Sovjetske zveze. Ni nam bilo lahko in najbrž smo zato vsi bolj vzdržljivi. Jekleni ljudje smo, potrebujemo le pogum in motivacijo.«

Ob tem so jo na LUR vključili še v program Erasmus, zaradi česar je bil prihod v Slovenijo tudi finančno manj zahteven.

Ker je želela spoznati nove pristope pri čebelarjenju, je v prvem delu enomesečne izmenjave spoznala delovanje centra, omogočili pa so ji tudi ogled okoliških ponudnikov apiturizma in apiterapije.

Lahko bi se bolje poznali

S pridobljenim znanjem je izjemno zadovoljna, pravi, pa tudi z izkušnjami, ki so nastale ob druženju z

domačini. »Če prideš samo kot turist, tega pač ne doživiš. Vidiš znamenitosti, pomembne stavbe, naravo ... Jaz pa sem se imela možnost srečevati tudi z res zelo zelo gostoljubnimi ljudmi. Žal mi je, da se med seboj tako slabo poznamo. Ko povem, od kod sem, torej iz Armenije, je najbolj pogost odziv: 'Aha, iz Romunije ...'« razloži z nasmehom in doda, da je potovanje med državama kljub temu dokaj enostavno: iz glavnega mesta Erevan so redni leti v nam bližnje Benetke.

A tudi to se bo spremenilo, je prepričana. Slovenci bodo spoznali Armenijo, ona pa bo o svoji izkušnji pripovedovala doma. Tudi o tem, kako je šla vsak dan iz Lesc, kjer je prebivala, peš na sladoled v staro mestno jedro Radovljice in pri tem neznansko uživala. »Seveda se veselim odhoda domov, kjer me čaka moja družina: otroka, mož, mama in sestre. Ampak prav tako se veselim tudi, da že septembra spet pridem nazaj v Slovenijo, na drugi del izmenjave.«

Jaz, midva in mi

Lina

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Naša zlata prinašalka je z nami preživela 13 let in pol. Če bi pasja leta preračunali v človeška, bi dočkala 94 let. V bolnici sem prvič srečala tačke pomagačke. Količ veselja je pes prinesel bolnikom, se ne da povedati. Ko smo premagali bolezen, smo brez dvoma sprejeli medse psa, ki je postal osmi član naše družine. Sprva je imel pes koč, ki smo jo naredili iz otroške hišice in tobogana. To je bil pravi gradbeni podvig. Izolacija, gumi-jasti trakovi za vrata, pene, vse možno udobje. Čez dan

je bila z nami, ponoči smo jo dali v koč. Kmalu smo videli, da je to povsem brez smisla. Strokovnjaki priporočajo, da moraš s psom preživeti čim več časa in da se največja vez vzpostavi, tudi ko pes spi. Tako smo kmalu koč opustili in pes je bil ves čas z nami in med nami. Spala je v otroških sobah, pri njihovih posteljah na tleh, pa tudi v njihovih posteljah. Jedla je našo hrano, enkrat na dan brikete, ostalo je bila pomivalni stroj, rekli smo ji predpranje. Z nami je hodila na dopust in na izlete. Ko smo šli prvič na Češko koč, smo jo po »vojtrcah« nesli. Drugo leto je pes znal hoditi po lestvi. Z nami je hodila po vseh hribih in hričkkih v bližnji in daljni okolici. Plavala je v morju. Spominim se, kako je neki plavalec plaval kravlj. Imel je očala in plaval je intenzivno. Kar naenkrat začudeno pogleda

Vse, kar se rodi, mora enkrat umreti.

iz vode ven in se iz oči v oči sooči s psom sredi morja. Z nami je bila na smučanju. Ko smo odprli vrata svojega belega kombija, je ven stopila cela gruča otrok, potem pa še pes. Pes obožuje sneg in mraz, to so bila zanj nebesa. Naši dnevni sprehodi so

se vili po gozdovih in vedno do reke Kokre. Na vsakem sprehodu je šla v vodo. Razumem, da je oboževala vodo v vročini. Lina je šla v vodo tudi pozimi. V najhujšem mrazu in snegu je bil sprehod po Kokri nekaj najljubšega. Bila je znanka cele vasi. Imela je ograjen vrt okrog hiše. Dobro je zaznala odprta vrata in tedaj je »maširla« po vasi, obredla vse hleve in požrla mačjo in drugo hrano. Vsi so jo poznali. Enkrat je ob veliki noči izkoristila mojo nepazljivost in požrla prato, ki sem jo pustila v shrambi na tleh. Vem, da imate tudi vi kakšno podobno izkušnjo, kako vam je pes požrl suho mesnino, ki se je sušila na »rajželjnu«. Končalo se je tako, da je noge niso več držale. Kar na ven so lezle. Pes bi pojedel vse, kar vidi, potem se mu tudi hrana ustavi. Vode ne drži več in takrat moramo biti ljudje bolj pametni od živali. Hvala veterinarjem za njihovo dežurstvo. V avtu je bila čisto mirna, prej je vedno nergala. Na pulu v ambulanto smo jo nesli. Veterinar je rekel: »Šla je čisto do konca.« In tak je konec. Doma so otroci izkopali grobek in vanj položili ovratnico, pasjo posodo in druge njene predmete. Vse, kar se rodi, mora enkrat umreti. Nam ostanejo občutki in spomini.

Nimamo pravice!

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Nimamo pravice svojim otrokom ukrasti otroštva. Ukrademo jim ga, kadar jim ne omogočimo, da so otroci. Ni otrokova naloga, da skrbi za starše. Otroci tega ne ve, zato bo vedno skrbel za enega ali za oba starša. Zato ker je od njiju odvisen in ker želi pripadati. Kadar se ati in mami ne razumeta, se bo otrok nezavedno začel truditi zanj. Začel bo tolažiti enega ali drugega – takrat otroka oropamo brezskrbnega otroštva. Nimamo pravice viseti na ekranih na račun otrok. Niti nimamo pravice (v imenu otrok) otrokom pri dveh letih starosti poriniti v roke ekrana zato, da bomo mi kot starši imel

mir. Nimamo pravice (zaradi svojega otroka) biti pijano, delati cele dneve in potovati po celem svetu, medtem ko je otrok doma in si želi nas in naše bližine.

Niti najmanjše pravice nimam v svojega otroka projicirati svojih neizživetih sanj. Npr. sam sem bil povprečen košarkar in zaradi tega sem bil zasmehovan s strani očeta in vrstnikov. Nimam pravice svojega sina zelo prefinjeno usmerjati v košarko, ga gnati na treninge preko vsega meja. Sin bo čutil mojo neizživeto željo (in mojo bolečino). On se pri desetih letih ne more odločiti, ali bi rad igral košarko ali ne. Vse bo pa naredil, da bo ohranil odnos z očetom. Oče ga je izrabil za uresničitev svojih želja – čeprav brez soglasja otroka. In to celo v imenu dobrih želja za otroka. Dejansko pa je otroka oropal lastnih želja in avtentičnosti, čeprav mu nihče ni dal te pravice.

Niti nimamo pravice otrok siliti v poklice, za katere mi menimo, da so zanj pravi. Otroci so samostojno bitje, ustvarjen iz očeta in mame. In ima samostojno pot. Pogosto starši zelo prefinjeno navdušujejo otroke za določene poklice z namenom, da bo otrok prevzel podjetje, našo dejavnost, v katero smo vložili celo življenje. Ja,

preprosto nimamo te pravice. Zakaj ne? Zato, ker ima otrok sam svojo pravico, da se izrazi in uresniči v tem življenju, kot njemu paše!

Zato je dolžnost staršev, da od rojstva dalje otroka spodbujamo k samostojnosti in avtentičnosti, da mu omogočimo iskanje sebe.

Nimamo pravice v otroka izliti potlačenega sebe.

Opazujemo, kje je dober, kaj ga veseli, kakšne igrače ga privlačijo, skupaj izbiramo igrače, obleke, kaj rad je, kam usmerja pozornost, katere spretnosti ima, katerih nima, spoštujemo njegove interese in odločitve, spodbujamo njegove misli in sprejemamo njegova čutenja, podpiramo samostojne odločitve in samostojno reševanje problemov ... skratka se pogovarjamo o možnostih, ki nam in njemu nudi življenje dandanes. Pot k samostojnosti pomeni tudi, da sam opravlja naloge starosti primerno. Zagotovimo otroku dostop do različnih znanj, izkušenj, knjig, umetnosti, športa, do različnega dela. Spodbudimo ga, naj sprašuje in se uči iz napak. Pri odločitvah stopimo malo nazaj in z lastnim zgledom pokažimo, kako sledimo sebi in svojim željam.

Pomoč otrokom z avtizmom pri učenju (3)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

V knjigi z naslovom Pomoč otrokom z avtizmom pri učenju in podnaslovom Načini obravnave za strokovnjake in starše avtorice Bryne Siegel, ki je pred kratkim izšla pri založbi Didakta, je poudarjen tudi pomen zgodnje obravnave.

Pomembna je tudi, ko gre za učenje, je na predstavitvi poudarila dr. Bojana Globačnik, prof. logopedije, ki je knjigo prevedla v slovenščino. »V Združenih državah Amerike se zgodnja obravnava začne že na domu. To je bistvena razlika, da imajo programe, ki se izvajajo doma, se nadaljujejo v vrtcu in gredo naprej. Sama sem imela veliko upanje, ko smo sprejeli zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami, da bomo postopoma začeli kakšne programe izvajati tudi doma. Za zdaj tega ni. Težko je otroka, ki pride v vrtec pri dveh ali treh letih, navaditi na ne vem koliko stvari in prepoznavati primanjkljaje. Diagnoza je

postavljena pozno. In potem gre otrok v šolo, kjer se učitelji v samem podpornem procesu znajdejo v velikih težavah. Ta knjiga navaja, da če katera skupina res potrebuje zgodnjo obravnavo, so to ti nevroatipični otroci – da bi začeli čim prej.«

Pri obravnavi stanja je potreben multidisciplinarni pristop. »Ene same idealne metode za nevroatipične otroke ni, je kombinaci-

»Razpravljamo, da bomo morali ob pomanjkanju kadrov in virov pomoči, ki bi omogočali individualno prilagojen program obravnave za vsakega posebej, vendarle razmisliti o tem, koliko moči in potencialov imamo tudi v širših in naravnih skupnostih. Marsikaj se da narediti na način medsebojne pomoči.«

ja različnih pristopov. Drug problem, ki nastane, je, da moramo imeti zato veliko ustreznih strokovnjakov, ki timsko sprejemajo odločitve in dajejo strategije, kaj naj bi se prvenstveno pri otroku obravnavalo ali z njim delalo,« je dodala dr. Bojana Globačnik. Poudarila je,

da je samo raziskovanje področja avtizma na splošno slabo ali pa se osredotoča predvsem na farmakološki del, poleg tega, da so raziskave v glavnem narejene le na otrocih, ki so visoko funkcionalni, manj pa na tistih, ki potrebujejo veliko podpore pri učenju in poučevanju. »Potrebno bi bilo poudariti primere dobre prakse. Imamo učitelje, ki imajo energijo, entuziazem, da to počne-

jo – in to je treba poudarjati.« Psihiatrinja dr. Vesna Švab je poudarila, da je treba narediti bistveno več za podporo družinam oseb z avtizmom, tudi na zakonodajnem, širšem področju. Dr. Bojana Globačnik je ob tem povedala, da je avtorica knjige posebej poudarila,

da je zagovornica javnega šolstva in da se tudi osnovne podpirne storitve družinam teh otrok zagotavljajo iz javnih sredstev. »A starši mi povedo, da veliko teh storitev plačujejo, ker so čakalne vrste tako dolge, in to je nedopustno.«

Na predstavitvi knjige so spregovorili tudi o inkluziji v javnem šolstvu. »Starši imajo možnost izbrati inkluzijo, izobraževanje v večinski šoli. Če strokovnjaki ocenijo, da bi bilo za otroka bolje, da bi bil v specialnem razredu, je to že nek kazalnik, da bo vključevanje manj uspešno,« pravi dr. Bojana Globačnik.

Prostor raziskovanja se tudi pri tej skupini otrok s posebnimi potrebami več čas na novo odpira. Vsak otrok je specifično atipičen. Avtorica knjige veliko govori o individualizaciji obravnave. »Temelj vsakega dela so rehabilitacijski principi. Pri otrocih z avtizmom se izhaja iz njihovih potencialov. Dejansko sledenje individualnemu načrtu obravnave je

Knjigo je v slovenščino prevedla doc. dr. Bojana Globačnik. / Foto: arhiv založbe Didakta

odvisno od sredstev. Razpravljamo, da bomo morali ob tem pomanjkanju kadrov in virov pomoči, ki bi omogočali individualno prilagojen program obravnave za vsakega posebej, vendarle razmisliti o tem, koliko moči in potencialov imamo tudi v širših in naravnih skupnostih. Marsikaj se da narediti na način medsebojne pomoči. V družbi nasploh je treba razvijati neke občutljivosti. Družinski viri ne morejo biti edina pomoč, ker je dela preveč,« je zaključila dr. Vesna Švab. (Konec)

Tunjiške zgodbe (41)

Gostilničarko Ivano so pa kar zadušili

IVAN NOGRAŠEK

Ivana Vombergar se je leta 1888 poročila, pri svojih tridesetih letih. Z možem sta sredi vasi zgradila malo večjo hišo in odprla gostilno. Domače ime so tej hiši dali pri Jamovcu. Po desetih letih pa ji je mož umrl. Pa se je Ivana takoj ponovno poročila, saj je moža na gostilno kar hitro dobila. Pa se je to Ivani zgodilo kar štirikrat. Štirikrat se je poročila in bila tudi štirikrat vdova. Ljudje so govorili, da ima ta ženska gotovo bela jetra, da ji vsak mož takoj umre. Vsa leta je Ivana kar uspešno vodila vaško

gostilno. Otrok pa v vseh štirih zakonih ni bilo. Pri 73 letih pa je začela rahlo bolehati. Začela je razmišljati, komu bo prepustila uspešno gostilno. K sebi je vzela nečaka Toneta Vombergarja in mu kmalu z oporoko po svoji smrti kot edinemu zapisala vse svoje premoženje. Ker pa se ga je Tone večkrat napil, je začela razmišljati, da bi oporoko spremenila. To pa je Toneta zelo potrlo. Tone je bil takrat star 32 let in že poročen. Začel je razmišljati, kako bi tetino življenje skrajšal, da ne bi mogla oporoke spremeniti. Med gosti gostilne je spoznal dva lumpa iz sosednje vasi, ki bi bila sposobna uresničiti njegovo namero ter skrajšati življenje njegovi teti. To sta bila še ne tridesetletna Ivan Košnjek in Avgust Hafner. Kar kmalu so se domenili, da to opravijo na večer 28. aprila 1932. Kolega sta prišla k Jamovcu v tem večeru. Tone se je nekam umaknil, lumpa pa sta sezula čevlje in vstopila v sobo, kjer je ležala že bolna Ivana. Kar hitro sta opravila naročeno delo. Naslednje dni so farani Ivano pokopali. Vsi so mislili, da je zaradi bolezni umrla naravne smrti. Čez nekaj časa se je Košnjek nekje pohvalil, da ima pijačo pri Jamovcu vedno zastoj. V vasi se je pojavil sum, da so Ivano

le nasilno spravili na drugi svet. Tone je od nekaterih vaščanov zahteval, da so se javno opravičili od obrekovanja, čeprav na njegov račun. Na fasado gostilne pa je dal napisati Gostilna Antona Vombergarja, z velikimi črkami. Slika tega napisa še danes obstaja. Govorice pa so tudi prišle do sodišča, ki je odločilo, da se pokojna odkoplje. Ugotovili so, da je bila Ivana zadavljena. Zadeva je prišla na sodišče v Ljubljani, sam imam še obširno pisno obravnavo sodbe, ki je bila 26. maja 1933 in je trajala štiri ure in pol. Sodnik Anton Mladič je ugotovil, da je Vombergar pri zavarovalnici zavaroval svojo teto za 20.000 DIN, storilcema pa dal hranilno knjižico s polgom 13.000 DIN. Prvoobtoženi Košnjek je tik pred sodbo pobegnil čez mejo in izginil neznano kam, Hafnerju je sodnik dosodil deset let ječe, Vombergarju pa dvajset.

Vombergar je po odslužitvi polovice kazni med vojno umrl za posledicami jetike v Mariboru. Kje je ostal Hafner, pa nam ni znano. Hišo so sorodniki prodali za 74.000 DIN in si denar razdelili.

Tako je Ivana žalostno končala svoje življenje, čeprav je hotela gostilno dobrohotno podariti svojemu nečaku.

Vaš razgled

Čeprav je bil retro duh dogodka Goni Pony rezerviran za preteklo soboto, smo že v petek lahko opazili prva 20-palčna kolesa, ki so se mudila v Gozdu - Martuljku. Dogodek sicer velja za pravi magnet za vse ljubitelje dobre zabave ter druženja, kljub temu pa ni mačji kašelj goniti po vršiškem klancu. Morda pa sta fanta vseeno računala na helikoptersko pomoč, ki je ravno takrat izvajala demonstracijo reševanja. N. T. / Foto: Tina Dokl

Na nedavnem odprtju Parka slovenske himne v Kranju je bilo seveda veliko govora tudi o državnih simbolih s poudarkom na državni himni. Da so o njihovem pomenu in sporočilnosti slovenske himne Zdravljice, ki kot ena redkih »nebojevitih« himn poziva k miru, strpnosti in sodelovanju med narodi, dobro poučeni že otroci, so prisotnim na zanimiv in prisrčen način predstavili tudi učenci Osnovne šole Janeza Puharja v Kranju. S. Š. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Brelih ali Veselko, 1. del

TINO MAMIĆ

Priimek Brelih je izpeljanka iz priimka Frelieh. Na Gorenjskem so se Freliehi naselili v 13. stoletju. Prišli so iz Južne Tirolske, ki je danes del Italije. Najprej so se pisali Fröhlich. Zanimivo, da imamo natančen podatek, od kod je freisinški ali brižinski škof iz današnje nadškofije München, lastnik loškega gospostva, pripeljal nemško govoreče koloniste

v nenaseljene dele gornje Selške doline. Gre za južno-tirolski Innichen v Pusti ali Pustriški dolini, ki ga Italijani imenujejo San Candido.

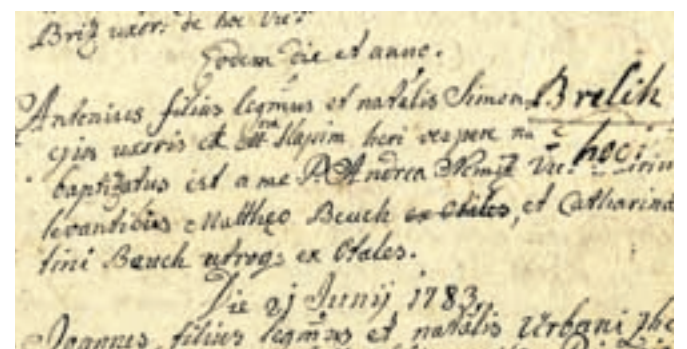
Priimek Fröhlich je nemški in židovski: najdemo ga med Aškenazi, nemškimi Judi. V prevodu gre za privednik vesel ali srečen. Nekakšen Veselko. Prvi nosilec priimka je bil potemtakem veseljak.

Obstaja pa še ena razlag. Rodoslovec in etnolog

Maks Goričar je sredi prejšnjega stoletja razmišljal, da gre morebiti za slovenski priimek, ki so ga v nemško obliko prevajali v nemškutarskem zagonu. »Brelih, Frelieh, celo v Fröhlich se je predjalo tu pa tam. Odkod? Mestnik je slovenski in čisto naš: V vrelih. Tako nahajamo ta priimek v krajih, kjer so (topla) vrela. Na primer v Laškem je bil Andreas Vreilijh in večkrat slično. V Šoštanjju pa Vrelih, celo

Fröhlich ex Topouschiza.« Danes jezikoslovci trdijo, da je ta razlaga napačna.

Jezikoslovec Janez Keber omenja tri sorodne priimke: Brolih, Frelieh in Fröhlich. Pomeni vesel, dobre volje, veder, jasen. Keber navaja prvo omembo priimka v nemščini že daljnega leta 1269, ko sicer velika večina Evropejcev sploh še ni imela priimkov: Vrolich. Zelo zgodaj pa je tudi že na Slovenskem: posestnik pri Bodo v ljah Iohannes Froeleich, Janez Frelieh, je omenjen v loškem urbarju leta 1318. Zgodovinar Milko Kos navaja loškega podložnika v urbarju leta 1560 v Župniji Sorica, ki se je pisal Fröhlich. Njegovo ime pa ni jasno, saj se zapis prebere kot Stine. V Bitnjah pa najdemo istočasno

Krstni vpis Antona Breliha iz Podlanišča, vasi na meji med Primorsko in Gorenjsko, ki je razdeljena na dve župniji, na jugu Novo Oselico, na severu Cerklno. Knjigo s konca 18. stoletja hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K 1762–1784 Nova Oselica, zv. 1, str. 79).

soroden in podoben priimek Frölichauß.

Jezikoslovec dr. Silvo Torkar meni, da je priimek nastal na Cerkljanskem iz vzdevka Brelih, le-ta pa iz srednjevisoke nemščine, iz besede vroelich v pomenu vesel. Kot prvo omembo pa navaja zapis leta 1589 v vasi Jesenica, ki leži v dveh župnijah, Orehek in Bukovo pod goro Kojco: Lienhardt Wrelich. Leta 1606 pa so priimek istega

človeka, Lenarta Breliha, zapisali kot Wrellickh, navaja Torkar.

V Sloveniji živi 244 Brelihov. Največ na Gorenjskem. Leta 2006 jih je bilo še 258, leta 1997 pa 283. Nekaj se jih je tudi odselilo v svet. V ZDA jih živi 25, deset na Hrvaškem, šest v Kanadi, po trije v Avstraliji in na Finskem. Mogoče je med njimi tudi 36 argentinskih Brelichov.

(Se nadaljuje)

Lep vpis priimka Brelih v Župniji Stara Loka iz leta 1864. Na križni gori 17 se je takrat rodila Marijana Brelih, hči Andreja in Maruše, dekliško Vilfan. Knjiga je v ljubljanskem Nadškofijskem arhivu (K 1842–1868 Stara Loka, zv. 14, str. 160).

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vzbudila se je vaša radovednost, zato je čas primeren za učenje in morebitne nove konjičke. Priložnosti bodo vzniknile kot gobe po dežju, vendar to hkrati tudi pomeni, da boste morali odšteti kakšen evro več. Dobre volje boste.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Če ste se posvečali lastnemu napredovanju, potem se vam želja zdaj lahko uresniči ali pa boste o tem vsaj razpravljali. Če si želite spremembe v okolju, torej da si želite z nekom živeti, zamenjajte sostanovca ali pa samo zamenjajte pohištvo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ker boste spet pozabljali nase, se bodo ponovno pojavile zadeve, o katerih raje ne razmišljate in jih omenjate. Vse bo dosti lažje prebroditi, če boste te misli delili z nekom, ki mu lahko zaupate in ki vam pogosto dobro svetuje.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Neka poglavja v življenju se bodo zaprla, zato premislite o svojih željah in potrebah. Odpustite si nekatere stvari, saj so prišle v vaše življenje z namenom, da pridobite izkušnje in znanje. In ne pozabite, da se vsaka stvar zgodi z razlogom.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Ponovno boste kot tipični levi zažareli in vaša karizma bo očarala vse v vaši okolici. Glave se bodo obračale za vami in vsak si bo zaželel delček vas, zato le pazljivo, kako in s kom! Saj veste, da ni vse zlato, kar se sveti in blešči.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Polet, ki vam ga bodo dale pohvale in priznanja, vas bo najverjetneje odnesel predaleč, saj se boste počutili utrujene in izmozgane. Vse skupaj vas lahko zanese tudi v nepotrebno prerekanje, ki vam bo požrlo še več energije. Stopite korak vstran.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Razmišljali boste o drugih in o njihovih pričakovanjih, ki jih imajo do vas. Naj vas take misli ne zavedejo preveč, kajti v vaši okolici se bo našla oseba, ki vas bo prosila za nekaj, česar ne boste mogli ali želeli izpolniti. Tako bo tudi prav.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Čudne energije se bodo vrtele in znašli se boste sredi pregovarjanj, preprirov in celo sporov, pa naj gre za spletne zadeve ali v živo. Razmislite, ker to res ni vredno vašega časa in energije, zato lepo mirno, a hitro odkorakajte stran.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Tudi pri vas se bo iskriko od nasprotnih mnenj v debati in vse skupaj se lahko kar dobro razgreje. Pričkali se boste tudi glede drobnih in nepomembnih stvari, zato si zapomnite, da morate biti pred takimi spopadi besedno zelo dobro pripravljeni.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Skrite želje lahko pokukajo na površje in morda se bo pokazalo, da niste čisto zadovoljni s svojim življenjem. Z boljšo polovico se odkrito pogovorita o rutini oziroma težavah, ki jih imata že dlje časa. Mirno in počasi.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Čutili boste potrebno, da v enem od odnosov, ki jih imate, spremenite stvari. Lahko so zadeve prišle že tako daleč, da bo treba samo še narediti zaključek, lahko pa je potrebna samo kakšna malenkost, da se kolesje ponovno pravilno zavrti.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Trma in vztrajanje pri svojem za vsako ceno lahko povzročita prepire, neracionalnosti in neprijetnosti, ki jih ne boste zlahka razrešili. Zato vnaprej vse dobro premislite, preden izgovorite. Nobena juha se ne poje vroča, če se, pa opeče.

TA JE DOBRA

Višina, ne dolžina

Dva policista se mučita in merita lestev. Prvi jo drži navpično, drugi pa pleza po njej z metrom, da bi jo izmeril, pa jima zlepa ne uspe. Mimo pride sprehajalec in ju nekaj časa gleda, nato pa predlaga: »Zakaj pa lestve ne postavita na tla in bi jo tako lažje izmerila?«
Fanta v modrem pa mu odvrneta: »O, bedak! Saj ne meriva, kako dolga je lestev, ampak kako visoka je!«

Jasnovidnost

Kandidat za delovno mesto je pri kadrovniku, da bi izvedel, kako je grafolog ocenil njegov rokopis.
»Grafolog meni, da ste prepotenten in zelo agresiven možki!« reče kadrovnik.
»Prekleta baraba! Če mi ta grafolog pride pred oči, mu bom zavil vrat!«

Paziti mora

»Nobenega alkohola, nobenih cigaret, nobene kave, nobenega razburjanja,« gospodu srednjih let preti zdravnik. Pacient pa vstane in odide k vratom.
»Kam pa greste?«
»Domov, da se ne bi preveč razburil.«

Goljufali sta

Rdečelaska, čr nolaska in blondinka so se udeležile tekmovanja v prsnem plavanju na 100 metrov. Rdečelaska in čr nolaska sta priplavali skoraj istočasno na cilj, blondinka pa nekaj sekund za njima in se takoj pritožila: »Onidve sta goljufali! Obe sta uporabljali tudi roke in noge.«

LAŽJI SUDOKU

5	2		8	6			9
		9		1	2	3	
	4	1	7				
7	1		8				2
	3		6	2		5	
2				3		1	6
				5	9	7	
	6	7	4		5		
8			2	3	4		1

Rešitev:

1	9	2	8	6	7	5	3
8	2	9	6	7	1	5	4
8	7	6	9	1	2	3	5
9	1	8	4	6	7	5	2
7	5	2	1	9	8	6	3
2	6	5	7	9	8	1	4
5	9	6	2	4	1	3	7
4	6	2	7	5	8	9	1
6	7	1	9	8	2	4	5

TEŽJI SUDOKU

9				2	3		
	8					9	
		3		4	2		
			5	4		6	2
			7	9			
3	2		6	8			
		6		7	4		
	5					8	
		4	3				1

Rešitev:

1	2	9	5	8	6	7	4
8	2	9	6	7	1	5	3
6	5	7	1	2	9	8	3
7	4	6	8	1	9	5	2
5	6	1	2	4	8	7	9
2	9	7	6	5	8	4	1
9	1	2	7	5	6	8	3
4	6	5	9	1	2	8	7
8	7	2	5	9	4	1	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

**NESKONČNI
vodni užitki**

ŠIROKA PONUDBA BAZENOV

Bestway Montažni bazen
z jeklenim ogrodjem
Mere: 1 m x 4,04 m x 2,01 m
Št. art.: 4176475

379,99

ZA POLETNO OHLADITEV

Bestway Bazen Fast Set™
Mere: 457 cm x 107 cm
Št. art.: 1553924

199,99

IN DOMAČO SPROSTITEV.

Bestway Bazen Fast Set
Mere: 396 cm x 84 cm
Št. art.: 1167824

119,99

Akcija velja v **OBI Kranj** do 30. 6. 2023 oz. do razprodaje zalog. Cene so v EUR z vštetim DDV.

**TAKO
ENOSTAVNO**

OBI

OBI d.o.o., Jurčkova cesta 226, 1000 LJUBLJANA

SESTAVIL: F. KALAN	PUSTNA SEMA	EDEN OD RIMSKIH GRICEV	KITAJSKA UTEŽNA MERA	INDIGO	ČRT TAVZES	KOLESAR BERNAL	KONJSKI TEK	SRP (NAREČNO)	OBLIKA IMENA EDITH	STRANKA ZIRONDIS- TOV	KIRURŠKA IGLA	TEŽA VSEBINE	MUSLI- MANSKI VLADAR
KOMEDIJA ANTONJA TOMAŽA LINHARTA										16			
AVANT- GARDNA SMER V UMETNOSTI					18								
HUDIČ (EVFEM.)					PRIDIHNJEN GLAS(SLOV.) MODEL VO- ZILA OPEL								
KATJA NOVAK	4		MONGOLSKI VLADAR PETI SKLON				ATLET BOLDON				OLVIER MARTINEZ KOŠARKAR DRAGIC	11	
KNJIGA Z ZEMLJE- VIDI						JADRANSKI OTOK	KITAJSKO PIVO IZ RIZA ČOK ZA SE- KANJE DRV					GRADBENI DELAVEC	ATLETINJA HORVAT
MODEL VOZILA KIA				VINORODNA RASTLINA SVETLO ANGL. PIVO					ODMEREK ZDRAVILA GRŠKI OTOK				
LETOVIŠČE PRI KOPRU							6	BOJNI STRUP GORA PRI KOBARIDU					
GORENJSKI GLAS	POPEVKA	DRŽAVA V ZDA BESEDNA PREME- TANKA								GLASBENIK SMOLAR PUNTAR GREGORIČ			
IGRALKA WINSLET					LUKA V JEMNU	TALNA OBLOGA LIK IZ MA- HABHARATE					8		
PEVKA FRECE				ANATOLIJ (KRAJŠE) POLDRAG KAMEN							ROBERT ALTMAN OPERISTKA TEBALDI		
OBIČAJ			10				POKRAJINA V S. ARABJI REKA V FRANCIJI					KAOS	GLEDA- LIŠKA OPREMA
CARLO GOLDONI			PLIN BREZ VONJJA (He) BRUŠENO STEKLO				20		KOLESAR VOIGT SOLATNA TEKOČINA				
SILOVIT VIHAR						NIT ZA ŠIVANJE IDOL IDEAL							
DEL STOPALA	13				PEVKA AVSENAK POJA V PRI GORENJU					ŠVEDSKO SMUČISČE IGRALEC SANDLER			
AMERIŠKI VOJAK				POKLON, DARILO PLANINSKA STAJA				FINA LAHKA TKANINA GORSKI VZPON					1
GORENJSKI GLAS	METRONOM	BODALO KRATKA ŠALJIVA ZGODBA O ZNANI OSEBI			9				OPERISTKA KLADENIK NAPLAVINA (KNJIŽNO)				
PODLAGA BORIŠČA PRI JUDU							REKA V BOSNI ZDRAVILNA RASTLINA	15			NIZEK MOŠKI PEVSKI GLAS	PRIPOMBA	REŽISER ZAFRANO- VIC
DEL VIETNAMA					TRK, TRČENJE								
ZIDARSKA ZLICA					DALMA- TINSKA VISNJA	GLASBENI STIL ROMUNSKI TERENEC				VULKAN NA FILIPINIH RIMSKI PESNIK			
TINKARA KOVAC		ZDRAVILNA RASTLINA ČLAN AKADEMIJE						DELAVEC V LESARSTVU POMLADNI MESEC		2			
HVALNICA		12		PERZJSKI DUH ZLA, AHRIMAN				14			ZORAN DIDEK ČRT URŠIČ		
MOKROTA, VLAGA				ROKAVIČA (MANJŠ.) PLAZJLEC S HISKO								19	
DEL KO- LESARŠKE DIRKE						ANDREJ JEMEC PREMOGOV DESTILAT			KITAJSKA DENARNA ENOTA				
VESELJE					3								
ASPIRATA CANG CIMŽAR MATAJUR STILET	NAŠA ATLETINJA (JOLANDA)	IGRALKA SOMMER HOMERJEV EP											
SLOVENSKI HOKEJIST (TADEJ)	7												
ESEJIST FINCI					OBLJUBA	KAVBOJ- SKA VRV	JUDOV SIN						
MALA FLAVTA		17											
LANTAN			VLADAR BANOVINE RENE RUSJAN										
NASLOV													
TRŠI PAPIR, LEPENKA					5								

Nagrade: 3 x praktično darilo

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 21. junija 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630,
www.rozmanbus.si

TRST: 15. 6., STRUNJAN: 13.–18. 10., BERNARDIN: 12.–15. 11., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 22.–27. 10., MORAVSKE TOPLICE: 24. 9.–1. 10., RADENCI: 24. 9.–1. 10., MADŽARSKE TOPLICE: 2.–6. 10., MEDŽUGORJE: 14.–16. 10., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 27.–30. 10., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 24. 9.–1. 10., 26. 9.–3. 10., 1.–8. 10., 18.–25. 10., 21.–28. 10., 23.–30. 10., POTEPA-NJE PO BOSNI: 9.–13. 10., MORJE: VELI LOŠINJ: 12. 6., 14. 6., DUGI OTOK, OREBIČ, KORČULA – VEČ TERMINOV.
Pokličite zainteresirani vozniki avtobusa, tudi honorarni.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Groharjev teden

Sorica – V okviru 36. Groharjevega tedna bo v soboto, 10. junija, voden ogled zunanjih poslikav v Sorici z avtorjem, akademskim slikarjem Mohorjem Kejžarjem. Zbirno mesto bo pred Groharjevo hišo ob 10. uri. Ob 19.30 bo v cerkvi svetega Nikolaja Groharjev koncert, na katerem bodo nastopili mladi glasbeniki iz Sorice in okolice ter akademska glasbenika, organist prof. Tone Potočnik in Franc Kosem, solist trobentač Orkestra Slovenske filharmonije. V nedeljo, 11. junija, ob 18. uri bo v dvorani Ivana Groharja zaključna prireditev z nastopom pevcev, glasbenikov, predvsem pa plesalcev.

Literarno-pogovorni večer

Cerklje – Kulturni klub Liberius Cerklje vabi na literarno-pogovorni večer ob nežni poeziji Ljubke Šorli, velike osebnosti Goriške, umetnice, ki je hodila po trnovi življenjski poti. Gosta večera, organiziranega ob Tednih vseživljenjskega učenja, bosta profesorica Alenka Rebula in soprog Igor Tuta. Dogodek z naslovom Pogovori srca bo v ponedeljek, 12. junija, ob 18. uri v župnijski dvorani v Cerkljah. Vstop bo prost.

IZLETI

Pohod DU Naklo

Naklo – Društvo upokojencev Naklo v torek, 13. junija, vabi na pohod na Prevalo z izhodiščem na Ljubelju. Zbirno mesto bo ob 8. uri pri domu upokojencev v Naklem. Pot ni naporna, v eno smer bodo udeleženci hodili dobro uro.

Kolesarski izlet DU Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v torek, 13. junija, vabi na kolesarski izlet v Radovljico. Udeleženci se bodo na pot, dolgo 60 kilometrov, podali ob 8. uri z lastnimi opremljenimi kolesi in s čelado na glavi. Zbirno mesto bo pri vodnjaku na Glavnem trgu.

OBVESTILA

Gasilska veselica v Velesovem

Velesovo – Prostovoljno gasilsko društvo Velesovo v petek, 9. junija, ob 19. uri vabi na veselico pred tamkajšnji gasilski dom. Za ples in zabavo bo skrbel ansambel Galop.

Otroška zabava, gasilska parada in veselica

Besnica – To soboto, 10. junija, vabljeni na otroško zabavo v Besnico, ki se bo začela ob 14. uri z gledališko predstavo za otroke, sledili pa bodo Pokaži, kaj znaš, različne delavnice, poslikava obraza, brezplačni sladolei in otroški srečelov. Prizorišče dogajanja bo ob gasilskem domu, kjer bo ob 18. uri gasilska parada z veselico. Dogodek bo v vsakem vremenu, vstopnine ni.

Srečanje kolesarjev

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje svoje člane vabi na tradicionalno srečanje kolesarjev petih sosednjih društev, ki bo potekalo v torek, 13. junija. Več informacij na 051 259 349.

Program medgeneracijskega sodelovanja

Šenčur, Preddvor – Ljubiteljske kitaristke in citrarke vabijo k skupnemu muziciranju v torek, 13. junija, ob 17. uri v Domu krajanov Šenčur. V Društvu upokojencev Preddvor bo v torek, 13. junija, tombola, zabavna igra, ki se bo začela ob 18. uri. Za obe aktivnosti medgeneracijskega povezovanja so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali o 280 48 25.

KONCERTI

O'glasbena Loka

Škofja Loka – V starem mestnem jedru Škofje Loke bodo v soboto, 10. junija, številni nastopi učencev Glasbene šole Škofja Loka. Prizorišča dogajanja, ki se bo začelo ob 9. uri, so Trg pod gradom, pri Žigonovi hiši, atrij starega župnišča, Nunska cerkev, cerkev Sv. Jakoba, Cankarjev trg, avtobusna postaja in Loški oder, ki bo ob 11.30 in 12.30 gostil letni nastop plesnega oddelka.

Pevski nastop baritonista Domna Križaja

Naklo – V okviru prazničnih dni Občine Naklo bo v nedeljo, 11. junija, ob 18. uri v Domu Janeza Filipiča nastopil baritonist Domen Križaj. V programu so predvsem samospevi, zapel pa bo tudi z življenjsko sopotnico, sopranistko Mojco Bitenc Križaj. Na klavirju ju bo spremljala pianistka Andreja Kosmač.

Koncert ob dvajsetletnici delovanja

Radovljica – Moški pevski zbor Triglav Lesce Bled z umetniško vodjo Matejo Praprotnik Dolar vabi na koncert ob dvajsetletnici delovanja, ki bo v nedeljo, 11. junija, ob 19. uri v Baročni dvorani Radovljiške graščine. Vstopnine ni.

RAZSTAVE

Živalski prebivalci Julijskih Alp

Bled – V sredo, 14. junija, ob 20. uri vabljeni v Infocenter Triglavsko roža Bled na odprtje samostojne razstave Bogyja Urevca, na kateri bo član Foto kluba TNP predstavil izbor fotografij živali, ki prebivajo v Julijskih Alpah. Ob zanimivih posnetkih razstava tudi ozavešča o pomenu ohranjanja narave. Razstava bo na ogled do 17. septembra, odprtje pa bo avtor popestril s projekcijo fotografij.

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 7. 6. 2023
4, 5, 24, 26, 32, 33, 34 in 18

Loto PLUS: 10, 16, 17, 25, 28, 32, 33 in 36
Lotko: 3 2 3 5 0 7

Sklad 11. 6. 2023 za Sedmico: 500.000 EUR
Sklad 11. 6. 2023 za PLUS: 2.730.000 EUR
Sklad 11. 6. 2023 za Lotko: 300.000 EUR

V knjigi boste spoznali starega Kitajca, gospoda Fuja, ki je imel malo denarja in premoženja, a je bil vseeno srečen, ker je bil moder in notranje zadovoljen. Zgodba pripoveduje o petih elementih kitajske filozofije o življenju, zdravju in o tem, kako doseči ubranost in izpolnjenost.

Trda vezava, 96 strani. Redna cena knjige je 14,90 EUR. Akcijska cena knjige je samo 9⁹⁰ EUR * Poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Nagrajenec

Žreb za nagradno igro iz Kotička za naročnike je dve vstopnici za koncert Klape Rišpet, ki bo 18. junija v Križankah, prinesel Valentinu Bogataju iz Gorenje vasi. Čestitamo!

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

JOKER OUT
KOKOSY
FAT BUTLERS
Loški grad
1. 7. 2023

1050
ŠKOFJA LOKA
Gorenjski Glas
mojekarte.si

DOBRODELNA KATRA
na Bledu
nedelja, 11. 6. 2023, med 11. in 16. uro

Pomagajmo Urbanu do cilja!
Glasbeno obarvan dobrodelni dogodek bo potekal na promenadi pred Festivalno dvorano.

Gorenjski Glas
ZKB
Občina Bled
BLED

MALI OGLASIT: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.****NEPREMIČNINE****STANOVANJA****KUPIM**V Škofji Loki kupim enosobno ali dvo-
sobno stanovanje, tel.: 041/220-387
23001488**ODDAM**DVO SOBNO stanovanje v Ljubnem,
upokojeni ali samski osebi, zaželeno
brez avtomobila, tel.: 040/389-518
23001440DVO SOBNO stanovanje v pritličju, z
zelenjavnim vrtom v Struževem, tel.:
031/649-460
23001522**POSESTI****PRODAM**MANJŠO zazidljivo parcelo, tel.:
031/781-500
23001490**POSLOVNI PROSTORI****PRODAM**DELAVNICO v Hrastjuh 115 m², z upo-
ravnim dovoljenjem, cena 175.000
EUR, tel.: 031/374-706
23001536**GARAŽE****PRODAM**GARAŽO v Kranju, Gosposvetska uli-
ca, 14 m², zgrajena leta 1960, adapti-
rano 2010 in 2015, cena 24.000 EUR,
tel.: 040/938-609
23001517**NAJAMEM**GARAŽO v okolici Jesenic ali Gorij, za
dije časa, po možnosti malo večjo, z
elektriko, ni pa nujno, tel.: 070/703-
265
23001486

FESST, d.o.o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

MOTORNÁ VOZILA**AVTOMOBILI****PRODAM**OPEL Corso 1.4, bencin, 66 KW, le-
tnik 2002, 228.000 km, svetlo zelena
metalna E 68, tel.: 040/674-202
23001514SEAT Ibiza 1.4, bencin + plin, letnik
2008, 1. lastnik, tel.: 040/795-958
23001525**ODDAM**VW Golf VII TDI, letnik 2014, kov. rjave
barve, 205.000 km, redno servisiran,
9.100 EUR, tel.: 041/638-445
23001493**MOTORNÁ KOLESA****PRODAM**TOMOS avtomatik in kolo trek Marin,
tel.: 041/316-617
23001513**KUPIM**TOMOS 15 TLC-TC, po možnosti
registriran, tel.: 041/907-000
23001503**TEHNIKA****PRODAM**TV Grundig, ekran 65 cm, in mizo 80 x
120 cm, tel.: 040/705-145
23001521**STROJI IN ORODJA****PRODAM**STROJ za pometanje, zelo malo rab-
ljen, cena 50 EUR, tel.: 04/20-12-
967, 040/803-270
23001502**KURIVO****PRODAM**DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
23001428SUHA bukova drva, butare, mešana
drva ter rakelne – okroglice, tel.:
031/826-621
23000564**STANOVANJSKA
OPREMA****POHIŠTVO****PODARIM**FRANCOSKO posteljo, tel.: 040/669-
450
23001485NASTAVLJIVO letveno posteljno dno,
mere 90 x 200 cm, tel.: 041/582-
338
23001509**OGREVANJE,
HLAJENJE****KUPIM**PEČ ali štedilnik na drva, lahko kiper-
buš, tel.: 041/949-682
23001534**GLASBILA****KUPIM**STAREJŠO harmoniko frajtonarico,
lahko tudi nedelujočo, tel.: 041/918-
503
23001497

ekološke
HASKAP jagode
PRIDI IN SI JIH NABERI
040 851 827
PREDOSLJE PRI KRANJU

Aljaž Dolhar, Predoslje 139, Kranj

**ŠPORT,
REKREACIJA****PRODAM**LEPA rabljená moška in ženska kole-
sa, poceni, tel.: 071/366-993
23001526**TURIZEM****ODDAM**APARTMA v bližini Pule (Valbandon –
Fažana). www.apartma-ivi.com, tel.:
041/990-258, Silva
23001420NA Krku oddamo apartma za 4 osebe v
vasi Polje, 2 km od Šila, mirna lokacija
z velikim vrtom in parkirnim prostorom
pod drevesi. Žar in terasa z mizo in sto-
li, tel.: 00386/51-354-062
23001492**HOBI****KUPIM**ODLIKOVANJA, medalje, značke,
razglednice, kovance, bajonete, sab-
lje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-
430
23001389**UMETNINE, NAKIT****PRODAM**TAPISERIJE, unikatni, izjemne tehni-
čne, umetniške, sporočilne in energij-
ske vrednosti, tel.: 040/567-544
23001483**STARINE****KUPIM**STARINE: mizarški ponk, poslikane
skrinje, manjšo kaščo ..., tel.:
051/258-936
23001431**MEDICINSKI
PRIPOMOČKI**OČALA kot na napotnico s popustom
do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia
Kamnik, Deteljica Tržič, Spar cen-
ter Jesenice. Kličite brezplačno 080
1331, www.optika-aleksandra.si
23001434**KUPIM**KOSMODISK, tel.: 040/146-034
23001491**KMETIJSKI STROJI****PRODAM**BCS kosilnico z vozičkom, tel.:
031/309-417
23001494BOČNO traktorsko kosilnico
Strassmann 185 cm, 2 bobna in hi-
dravlični dvig, tel.: 041/347-248
23001508CEPILEC, 10 ton, električni, tel.:
041/521-408
23001495DOBRO ohranjeno samonakladalno
sena in cepilec drv na sveder, tel.:
041/855-359
23001505PRIKOLICO za prevoz gorske kosilnice
BCS in pajka 350 cm, tel.: 041/482-
547
23001529PUHALNIK za seno in manjšo kosilni-
co, tel.: 041/364-504
23001501SAMONAKLADALNO prikolico za
prevoz okroglih bal, 15 kosov, tel.:
041/807-416
23001527SLAMOREZNICO Epple in samonakla-
dalko Potinger 24 m³, tel.: 051/398-
218
23001523TRAKTOR Torpedo s kabino, 48 KS
in manjšo lahko motoriko 2.9 KW, tel.:
041/364-504
23001499**KUPIM**MALO rabljeno frezo za zemljo, za trak-
tor 130 cm, tel.: 040/354-085
23001528ODKUP traktorjev in kmetijske meha-
nizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.:
041/255-834
23001512SAMOKOLNICO za dognojevanje ko-
ruze, tel.: 031/687-062
23001515TRAČNE grablje ali pajek Sip, tel.:
051/673-752
23001524**PRIDELKI****PRODAM**BIO solato v glavah in jabolčni kis, tel.:
051/202-963
23001507OREHE cele, z lupino, po ugodni ceni,
in škarje za sadje na podaljšku, tel.:
041/356-044
23001537VINO cvček in belo vino rizling ter
modro frankinjo, tel.: 031/206-874
23001516**VZREJNE ŽIVALI****PRODAM**KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave
barve, pred nesnostjo. Pripeljemo na
dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva
ul. 45, Sencur, tel.: 041/710-113
2300143014 dni stara bikca pasme šarole,
tel.: 031/247-805
23001511BIKCA ČB, starega 2 tedna, tel.:
041/418-616
23001504BIKCA in teličko ČB, stara 4 tedne,
tel.: 041/342-350
23001519PAVE, stare 1 leto, in prtilikave
koze, ugodno, tel.: 04/51-22-652,
040/549-632
23001533TELIČKO simentalko, staro 2 tedna,
tel.: 041/335-514
23001510TELIČKO simentalko, staro 45 dni,
tel.: 041/571-150
23001531TELIČKO simentalko, staro 7 tednov,
in teličko SIM/LIM, staro 5 tednov, tel.:
041/992-946
23001535VEČ bikcev, krizancev in ČB, starih 14
dni, tel.: 041/357-944
23001498**KUPIM**BIKCA simentalca ali mesne pasme,
starega 3 mesece, tel.: 031/280-774
23001530**PODARIM**10 kokoši, stare 2 leti, tel.: 041/206-
130
23001538**OSTALO****PRODAM**LESENE grablje, kvalitetno ročno izde-
lane, tel.: 04/51-22-654, 031/800-
660
23001532**ZAPOSLITVE (m/ž)****NUDIM**REDNO ali honorarno zaposlamo stroj-
nega ključavničarja-varilca. Kozina
Kranj, d.o.o., Pintarjeva ulica 5, Kranj,
tel.: 041/652-285
23001474ZAPOSLIMO gozdarskega sekača
in gozdarskega traktorista, zaželeno
opravljen NPK. Boris Kunšič, n.d.d.k.,
Perniki 4, Zg. Gorje. Več informacij na
tel.: 040/811-681, prnikar@gmail.com
23001423**IŠČEM**IŠČEM DELO – priznani duo vam za
praznovanje z živo glasbo popestri
vzdušje, tel.: 031/325-654
23001520**STORITVE****NUDIM**SENCILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na
Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170,
041/733-709; žaluzije, roloji, rolete,
lamelne zavese, plise zavese, komarni-
ki, markize, www.asteriks.net
23001429ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od
temeljev do strehe, fasade, škarpe,
urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt,
ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, te-
sarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard,
d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-
163
23001432ADAPTACIJE – vsa gradbena dela,
notranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, krovstva in
kleparska dela, sanacije in renovaci-
je, kvalitetno, hitro in poceni. Daf-sa
d.o.o., Temniška ul. 67, Naklo, tel.:
041/313-327
23001433ADAPTACIJE – vsa gradbena dela,
notranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakov. dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, krovstva in
kleparska dela, sanacije in renovacije,
kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni,
d.o.o., Struževo 7, Kranj, 041/561-
838
23001435PEČARSTVO, lončene peči, zidani ka-
mini, kmečke peči, obnova, popravilo,
izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš
Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Ra-
dovljica, tel.: 040/364-636
23000375SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava,
montažni dimniki, dimniške kape. Ga-
rancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246
23000376**RAZNO**ČE kdo želi, si lahko v bukovem gozdu
naredi butare in kupim sveder za cepit
drva, tel.: 041/233-150
23001518**PRODAM**STAREJŠO leseno tehtnico 200 kg na
uteži in oljni CTC gorilec za peč, tel.:
040/522-329
23001496BOJLER inox, 160 l, za vrtni tuš in
slušni aparat, tel.: 031/255-648
23001506ELEKTRIČNI pastir 220 – 12 V, ele-
ktrični trak, izolator in kolute, tel.:
041/364-504
23001500GUMO s platišči, 12 col, in 2 kovani
mreži za okna, tel.: 070/409-309
23001487**KUPIM**KOSO, srp, osle (brus) in klepalno
orodje – ne potrebujete več? Odku-
pimi!, tel.: 031/857-475
23001489

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RADIO KRANJ 97.3

tvoji najljubši kiti

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

OBVESTILO NAROČNIKOM**Račune lahko prejimate
tudi po elektronski pošti**Če želite račune prejemanje po e-pošti, nam na
e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime
in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.Na e-naslov, s katerega nam boste poslali
osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf,
ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in
preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega
telefona in QR kode.**Prepričani smo, da boste zadovoljni.****Gorenjski Glas** | www.gorenjski glas.si

Zbranih je 140
najboljših receptov
slovenskih
gospodinjev,
ki nam lahko
popestrijo jedilnike.
Razdeljeni so
na skupine jedi:
juhe, predjedi,
enolončne,
mesne jedi, ribe,
zelenjavne jedi,
solate, krompirjeve
jedi, močnate jedi,
testenine in sladice.

10
EUR

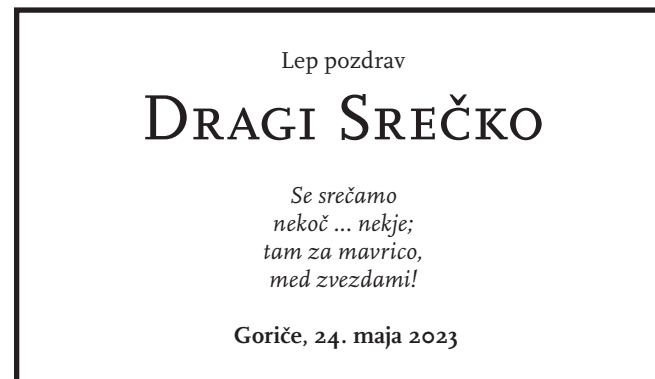
* poština

Gorenjski Glas

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 170 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po
tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**10**
EUR

* poština

Gorenjski Glas

Lep pozdrav

DRAGI SREČKO

Se srečamo
nekoč ... nekje;
tam za mavrico,
med zvezdami!

Goriče, 24. maja 2023

*Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

OSMRTNICA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedi in pradedi

ING. JOŽE PIRNAT

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v ponedeljek, 12. junija 2023, ob 14. uri na kranjskem pokopališču.

Žalujoci: žena Ljuba, hčere Eva ter Mojca in Saša z družinama

Svojo življenjsko pot je zaključila naša upokojena sodelavka

IVANKA PIPAN

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Zavarovalnica Triglav, d. d., Območna enota Kranj

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 94. letu starosti zapustila naša draga

OLGA ŠUMI KOŽINA

iz Kranja

Pogreb bo v petek, 9. junija 2023, ob 11. uri na pokopališču v Kranju. Žara bo na dan pogreba v vežici od 9. ure dalje.

Vsi njeni

*Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.*

ZAHVALA

Tja, kjer šepeta tišina, je na pragu 85. leta starosti odšel naš dragi oče, dedi, brat in stric

SREČO KLEINDIENST

iz Gorič

Lepo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, darove, sveče in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iz srca se zahvaljujemo Milanu in Danici Fende, ki sta mu ves čas stala ob strani in mu pomagala, ko je potreboval pomoč. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku, pogrebni službi Jerič, trobentaču in kvartetu Lipa. Iskrena hvala Tadeji za ganljiv poslovlilni govor. Ohranite ga v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi
Goriče, Nedelica, Kranj, maj 2023

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 78. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, ata, stric in tast

JOŽE MARTINJAK

iz Predoselj

Iskreno se zahvaljujemo gospodu župniku Janezu Jenku za lepo opravljen obred ter cerkvenim pevcem za ganljivo in lepo petje. Hvala g. Nacetu Gorjancu za sočutno izrečene poslovlilne besede in pogrebni službi Navček. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, bivšim sodelavcem, znancem, prijateljem za darovane maše in ostale darove, nesebično pomoč, prijazne besede ter topel stisk roke ob zadnjem slovesu. Vsakemu posebej in vsem skupaj še enkrat hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu nas je po hudi bolezni zapustil ljubljani mož, ati, ata, stric in tast

FRANC POGAČAR

iz Tenetiš

Ob njegovem prezgodnjem slovesu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje, darovane cvetje, sveče in svete maše. Globoka zahvala g. župniku Simončiču in g. župniku Schweigerju, pevcem, trobentaču, nosačem ter pogrebni službi Navček za lep poslovlilni obred. Posebno se zahvaljujemo Splošni bolnišnici Trbovlje, Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana ter klubu iz Psihiatrične bolnišnice Begunje. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

VINKA KLOPČIČA ST.

iz Šmartnega pri Cerkljah na Gorenjskem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo osebju Doma Taber za pomoč pri negi na domu, patronažni sestri Vesni, zdravniku Blažu Makovcu, župniku mag. Jerneju Marenku za izveden obred ter pogrebniku g. Jeriču. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Dajte svoj sladki spev,
gaji zeleni,
da ga poklonim nji,
večno češčeni.
Ave Marija ...
(F. Engelhart)*

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji izgubi naše drage

JANKE MIHELČIČ

roj. Šuštar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem iz Slovenije in Kanade, sosedom iz Logatca, vaščanom Ojstrega Vrha in znancem za iskreno sočutje, darovane svete maše in darove v dober namen. Hvaležni smo vsem, ki ste nam v času Jankine bolezni in slovesa stali ob strani. Posebna zahvala gre prim. prof. dr. Danici Rotar Pavlič, dr. med., Marku Bocu, dr. med., in osebju Onkološkega inštituta za nesebično pomoč in skrb zanjo. Zahvaljujemo se duhovnemu pomočniku v Župniji Selca gospodu Cristianu Balintu za duhovni obred zadnjega slovesa in gospodu monsinjorju Francetu Dularju za somaševanje pri pogrebu. Zahvaljujemo se MeCPZ Župnije Železniki pod vodstvom Tomaža Močnika, Martini Šubic, ki je zboru dirigirala na pogrebu, organistu prof. Tonetu Potočniku, solistu Janezu Trilerju, Mateju Šubicu za poslovlilni govor v imenu prijateljev, pogrebni službi Hipnos ter vsem vam, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu. Zelo jo pogrešamo!

Žalujoci vsi njeni
9. junija 2023

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni se je v 86. letu poslovil od nas dragi oče, dedek, tast, brat in stric

KAREL DVORŠAK

iz Lesc

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in sodelavkam SBJ, zdravnikom in medicinskim sestram internega oddelka ter osebju Doma starejših občanov Cerknica za izrečena sožalja, podporo, podarjeno cvetje in sveče.

Daniel Dvoršak z družino

Najboljši je pražen krompir

Praznik krompirja je tudi letos v center Šenčurja privabil množico ljubiteljev krompirjevih jedi, ki so si bili enotni, da pravega nedeljskega kosila ni brez praženega krompirja. Te je šel na sobotni prireditvi obiskovalcem tudi najbolj v slast.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Praznik krompirja sega v leto 2008, ko so v Šenčurju odkrili spomenik krompirju s podobo cesarice Marije Terezije, ki je v času svoje vladavine v 18. stoletju uvedla obvezno sajenje krompirja in s tem pripomogla k izkoreninjanju lakote na Slovenskem. Organizacijo so ponovno prevzeli člani Društva Godlarji s pomočjo Občine Šenčur in lokalnih društev. »Šenčur je nekoč slovel kot občina z največ pridelovalci krompirja, bilo je približno 20 velikih in 45 manjših kmetij, ki so gojile to priljubljeno poljščino,« je povedal Iztok Vidmar, predsednik organizacijskega odbora za pripravo Praznika krompirja 2023 iz Društva Godlarji.

Praznik krompirja velja za eno najpomembnejših in najodmevnejših prireditev v njihovi občini, pa je prepričan šenčurski podžupan Aleš Perič Močnik. »V času Jugoslavije smo imeli na območju naše občine laboratorij za razvoj krompirjevih sort,« je kot zanimivost pojasnil podžupan in dodal, da želijo s prireditvijo ohranjati zavedanje o pomembnosti krompirja v njihovih krajih.

Člani štirih društev so skupno pripravili dvesto kilogramov praženega krompirja. / Foto: Tina Dokl

Po nastopu Pihalnega orkestra občine Šenčur, ki so ga letos prvič spremljale mažoretke iz Društva mažoretk Šenčur, in razglasu dekreta, za kar so tudi letos poskrbeli člani Folkloornega društva Šenčur, so obiskovalci na sedmih stojnicah lahko okušali raznolike krompirjeve jedi. Člani štirih društev – Turističnega društva Šenčur, Društva upokoencev Tržišče, Kulturnega društva Bukovci in Društva za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi – so

skupaj pripravili dvesto kilogramov praženega krompirja. Člani Društva Godlarji so kuhali krompirjev golaž z lisičkami, Lovska družina Šenčur krompirjev golaž po lovsko, iz Turističnega društva Dragočajna - Moše pa so letos v pokušino ponudili inovativno jed krompirjeve ražnjiče.

Slovenska nacionalna jed

»Pražen krompir pripravimo po najstarejšem slovenskem receptu iz leta 1797. Sestavine, ki so obvezne, so krompir, svinjska mast in ocvirki, čebula, sol in izbrane začimbe,« nam je zapal Stane Menard, predsednik Društva za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi, ob tem pa izrazil zadovoljstvo, da je praženega krompirja na jedilnikih vedno več. »Praktično ni več domače gostilne, ki ne bi postregla praženega krompirja, kar je pohvalno, saj gre vendarle za slovensko nacionalno jed.«

Med obiskovalci je bil najbolj zaželen ravno pražen krompir. »Jem ga sicer le

enkrat na štirinajst dni, saj zahteva malce več priprave in kuhe,« je dejala domačinka Ana Perdan. Enkrat na mesec pa si ga privoščijo v družini Brezar iz Šenčurja. »Običajno ga jemo ob koncu tedna, najbolj sodi k zrezkom z omako, samostojno ga redko jemo,« je povedala Helena Brezar. Na jedilniku Slavke Weisseisen z Visokega pa je pražen krompir povprečno dva- do trikrat tedensko. »Rada dodam razne začimbe, tudi z mesom ni slab. Sicer pa ga pripravim čisto po trenutnem navdihu,« je dodala.

Celodnevno dogajanje so organizatorji popestrili s tržnico lokalnih pridelovalcev, kmečkimi igrami, ki jih je pripravilo Kulturno društvo Hiša čez cesto z Milj, otroškimi delavnicami v Blagnetovi hiši v izvedbi KUD Valentin Kokalj Visoko, Klub mladih Šenčur je poskrbel za napihljiv tobogan, Konjenski klub Šenčur pa za jahanje konj. Popoldan je obiskovalce zabaval ansambel Trio Edo, zvečer pa skupina Pop Design.

Člani Turističnega društva Dragočajna - Moše so ponudili krompirjeve ražnjiče z mesom ali zelenjavo. / Foto: Tina Dokl

Pahorjeva katra obiskala Jezersko

ALENKA BRUN

Jezersko – Na Jezerskem so minuli konec tedna na športnem igrišču organizirali Športno soboto, ki je bila v prvi vrsti namenjena občanom Jezerskega in članom njihovih društev. Lahko so tekli, se preizkusili v kegljanju na asfaltu in preverili, kako spretni so z gumijastimi balinčki v prsto-

zdravilo za normalno življenje in za terapijo s transdermalno aplikacijo ogljikovega dioksida, ki pomaga pri zdravljenju kroničnih ran za zgodnjo rehabilitacijo. Enaitridestletnica je pritegnila kar precej pozornosti. Marsikdo od starejših se je ob njej spomnil študentskih let, marsikje so jo imeli doma, saj je bil to včasih izjemno priljubljen avto, ki

Župan Jezerskega Andrej Karničar (desno) v družbi bratov Gregorja in Tomaža Habjana iz Selc, ki sta katrcro tudi pripeljala na Jezersko / Foto: Alenka Brun

metu, ali pa se udeležili turnirja v odbojki. Na ta dan jih je obiskala tudi posebna gostja: na Jezerskem se je ustavila nekdanja Pahorjeva katra, ki pelje že tretji krog. Tokrat zbirajo sredstva za malega Urbana, ki nujno potrebuje

je imel veliko privržencev. Obiskovalci so si lahko dobro ohranjeno Renaultovo vozilo ogledal tudi poblizje, župan Jezerskega Andrej Karničar pa je izkoristil priložnost in se s katrcro popeljal po naselju.

Svetovna podprvaka v sledenju

Zalog – Na nedavnem svetovnem prvenstvu psov sledarjev v disciplini FCI IGP FH, ki velja za najtežjo tekmo v sledenju, je Jože Gradišar iz Zaloga pri Cerkljah z Auro, belgijsko ovčarko (malino), ponovil lanski uspeh – zasedla sta drugo mesto, po številu točk pa sta bila izenačena s prvo- in tretjevrščenim parom. V ekipni uvrstitvi je bila slovenska reprezentanca, ki je na prvenstvu na Finskem nastopila pod okriljem Komisije za šolanje pri Kinološki zvezi Slovenije, četrta.

Jože Gradišar in Aura na drugi stopnički / Foto: osebni arhiv

NA GLAS

aforizem

Odkar dela v najstarejši obrti, nekajkrat na dan obesi službo na klin.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo sprva pretežno jasno, popoldne in zvečer pa spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami in nevihtami. Ob koncu tedna bo vreme še nestanovitno. Popoldne in zvečer bodo krajevne plohe in nevihte pogostejše. V nedeljo bo pihal severovzhodnik.

